

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544

నంబరుము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ డిసెంబరునెల 17 వ తేది బుధవారము
Vol. 17 } MADRAS, WEDNESDAY 17th DECEMBER 1930. { సంచిక ౨౧౩
No. 213

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీట్టిజూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.
ఈ
109, ప్రేరిరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి.

మాదిరి యౌషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్
స్ప్రింగ్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యౌషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలదులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్డర్ల నన్నింటి నీ క్రింద ఆద్ర
నుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్ని స్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్రింగ్ వ్యాధుల ప్రత్యేకవైద్యుడు, 8, సాలైస్ట్రీ, (Salai Street) మైలాపూరు, మద్రాసు.

డెంటాల్ సర్జన్

డాక్టరు జి. కె. సాడె ఇ. డి. ఎఫ్. (పారిస్) గారి
విద్యాభియోగమున డాక్టరు ఎచ్. ఎం. రావుగారు త్వర
లోనే ఆంధ్రదేశమునందు సంచార మొనర్చెదరు.

ఇతర విచరములకు ఈడినివ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
చుకేశక—

డాక్టరు ఎచ్. ఎం. రావు డెంటాల్ సర్జర్,
పాడే ఆఫీసు, బెజవాడ.

చూడ సాగవైనవి "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" విన సాగవైనవి

గ్రామఫోనులు, రికార్డులు.

గ్రామఫోనులు మిక్కిలి సాగవైనవి, నమ్మకవైనవి పలురకములలో వివిధ ధరల
యందు మానవ విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి.

రికార్డులు ఆంగ్ల, ద్రవిడ, కన్నడ, హిందూస్థాని మొదలగు పలుభాషలలో పలు
రకము రికార్డులు గలవు. వాటిని విని తీరవలయునేగాని వ్రాయవలవికాదు.
ఒక పర్యాయము మానవకువచ్చి వినిన సర్వము మీకే తెలియగలదు.

హట్చిన్స్ అందుకో, గ్రామఫోను వర్తకులు, 185, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

THE ANDHRA BANK LIMITED.
Estd. 1923.

Head Office: Masulipatam.
Branches: Cocanada, Hyderabad (Dn.)

SEASON DEPOSITS

Are being received now at special rates of
interest which may be ascertained from any
office of the bank.

D. S. SASTRI, M. A.,
Secretary.

50 సంవత్సరములనుండి అమోఘమైన జయము
సుధాస్వా భోజనాంతరము బంగారమునంటిపెరము,
కాత్రి భోజనాంతరము మణినంటిపెరమున మా
ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు

మలబద్దము, బుద్ధిమాంద్యము, నరమలబహిష్కరము మొద
లైనవాటిని బోగొట్టును.

82 మాత్రలు గల డిబ్బా 1 కి రు 1/-
పూర్తివివరములకొరకు ప్రాంతానికి వ్రాయవలెను:—
ఆంధ్రకనిగ్రహఫార్మసీ 286 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
పిజి.ఎం. ఎస్. పద్మరాజు, మెయిన్ రోడ్డు, బాకివాడ.

మదనకళ

మద్దిపీడనము మాన్పును దురభ్యాసములవలన కలిగిన
సమస్యలను, శేమనికాకృతులను, నరముల నిపత్తులను,
కుక్కనష్టములను తగ్గించి, రక్తమిథి, పిర్యమిథి కలిగించును. 80
కులముల లేవ్యము 8-0-0.

ఆనందఫార్మసీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

నేషనలు ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ

లిమిటెడ్

9 ట్రంట్లకోర్ట్ వాన్ పిథి, కలకత్తా.

(స్థాపితము 1906)

ఒక లైఫ్ అన్యూయిటీ పాలీసీని పుచ్చుకొనుటకు మునుపు ఒక శ్రేష్ఠమైన కంపెనీకి కఠినమైన పరీక్షలను ప్రయోగించుట మంచిది.

“నేషనల్” ఈ పరీక్షలను ముందు యితర కంపెనీలపై నను ఆధారముచేయుచున్నది.

(1) భారతదేశపు మూలభూమి-భారతీయుల నిర్వాహకత్వము-భారతీయుల బాధ్యతగలరకే.

(2) కంపెనీ ఎప్పుడును కొన్ని ప్రశస్తికర నిర్బంధముగ ననుసరించి హక్కునకై వివాదము చేయుటలేదు.

(3) తక్కువ నష్టము, భద్రమైన ప్రీమియములు తక్కువ ఖర్చుతో హెచ్చు భీమా మొత్తమును నియమముగా రేపర్టులు చేయుచున్నది.

“నేషనల్” భీమాకంపెనీ అన్నింటికంటె మిన్నయై మార్గదర్శియై ముందంజ వేయుచున్నది. 1906 సంవత్సరమునందు యిది సాపేక్షపరిశీలనకుండి నేటివరకు వాణ్యముగా, న్యాయముగా లావాదేవీలు జరుపుచు వేయుచున్నది.

పూర్తి వివరములకు, ఏజన్సీ నిబంధనలకు ఈ దినపత్రికా సముదాయము వ్రాయవలెను

జి. అనంతాచారి బి. ఏ.,

బ్రాంచి సెక్రటరీ.

మద్రాసు బ్రాంచి. లాస్ స్క్వేర్, బ్రాడ్వే మద్రాసు

ఏ కారణమునను వచ్చిన మృత్యువైపునను తగ్గించి పలచ జీవిత నిర్ణయము గట్టిపరచును. జీర్ణించిన ముఖవ్యాధులను వచ్చిన బలహీనతను తగ్గించును. రక్తమును బాగుచేయుటలో పేరు పొందినది. నెలకొరకు మందు ఖరీదు రు. 8-4-0. (ఈగ్రేవ్యాం) కలకు రు. 1-8-0.

శ్రీ పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రామనరము. తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

కావలెను

ఈ క్రింద ముద్రాపరిపాదన పత్రములందు 40/- రూపాయలు తీరికముపైగాని తేక ఆకర్షణీయమైన కమిషన్ పద్ధతి ప్రకారము పనిచేయు యేజెంట్లు కావలెను.

1. గుర్తి
2. పామిడి
3. అదోని
4. రాజంపేట
5. పెనగొండ
6. కల్యాణాదుగు
7. ఆరవికొండ
8. కదిరి
9. హిందూపూరు
10. నుడికేర
11. ధర్మావరము
12. రాయచోటి
13. కోడూరు

ఈ క్రిందివిలాసమును 25-12-30 తేదీలోగా దరఖాస్తులు చేరువల్లు పంపుకొనవలెను.

బ్రాంచి మేనేజరు:— డి. స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా యిండస్ట్రీయల్ అండ్ జనరల్ అన్యూయిటీ కంపెనీ లిమిటెడ్, కాటన్.

Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd
Head Office: Bangalore City.

The Pioneer Life Office of a Premier Indian State Offering Generous Policy Contracts at the Lowest Cost.

Wanted District Agents in all unrepresented areas.

Write for Agency terms & other particulars: **V. RANGASAMY Esq.,**

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, & Legal Adviser, Bangalore.

Messrs. R. K. RAU & Sons, Ltd.

Chief Agents, Madras Presidency &c.

24, Veeraswamy Pillai St., Egmore, MADRAS

Phone:—

2190

పూనముల్లి హైకోర్టునుగల నెం. 123 భవనమునందు ఉదయం 7 గంటలనుండి 10 గంటలవరకు సలహా ఉచితముగాని

కే స రీ కు టీ రం, యె గ్గూ రు, మ ద్రా సు.

Free consultation between 7 & 10 A.M. daily at 123, Poonamallee High Road,

మృత్యుశయము
కొరక
కలదు.

మలయచందనము

గవేరియా (నెగ)కు కుర్రారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
(ప్రభావతీ పొందినది. కల దర్శి 2-4-0. దీని కనుబావి చాచు. శైలం కొరక 2-0-0. శంకరం బుచ్చులలో 6-0-0.)

0-1 గంధర్వసార్వసీ, రామనరము, గోదావరిజిల్లా

ర హా స్వ య
నా నేవిత
వచ్చును.

తండ్రి వివాహము “ఉమ్మడియార్”

తెలిసిన నెం. 2302

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావజ్యము, ఆకర్షణ

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 26 చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

తగ్గరాలు మిళితమైన, వేదికానుసారము బలహీనత
వలనను ప్రతి ప్రజలు ప్రభుత్వము ఇష్టపడెదరు.
నాన నేమను వీటిలో కొరకబోయినను తక్కువ బాధకు
రించుచుండుటయు మా వ్యాపారాభివృద్ధికిని, కాతా
బాధలు హెచ్చుటకును ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి చరీక్షించిన లన్నియు విభిన్నముగా
తెలియును.

స్వల్పధర!

ఫలమధికము!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారివరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, గడ్డ, గూరలు, శీతల
మచ్చ కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయందునొప్పి, అజీరణి, కామందు తలనొప్పి,
చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన
నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరి బిరులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 సు, 2-3 రోజులపాటులలో నమిలి ప్రింగవలెను.
సాంక్రామికకోగులలో నుండులసినవారు, 12వనా 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు లగుదురు
ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుబంధపత్రమును చూడుడు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-2 ఆకాలవంతున ప్రతి
దాహబోలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు. 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు. 5-2-0.

సారస్వతానవం:— మొదముకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదము దుర్బల
లమునల గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను విరివారింది నరములకు మంచి తోచును
క కష్టమిది కలంకలేదును. సంగీతపాటకుల కంఠస్థరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదసంపాదన ఆత్మాహుమింపును.
బలహీనతైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) ముట్టాడుగాని నడువనుకొని పిల్లలకు సంజీవనదీపిది
6 కోస్తుల సీసా 1-8 రు 1-0-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

శ్రాత్తగా కనిపెట్టిన జర్మన్ గవేరియా కాఫ్ఫుయెల్లు

భయంకరమైన నెగకోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంతకాలమునుండి కాఫ్ఫురమున్న రోగముయినను 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్యవంతులుగా
వీటి యెక్కువలమును గలిగించి రక్తమును శుభ్రపరచును. మూత్రనాళమునుండి నెలవడు ప్రావమును నిలిపివేయును. మంటలు తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము చెడి తెలుపు విస్తారముగా
వడుట, మూత్రబంధమును నితరవాద్యములు బర్మాగవేరియా, అనుభవించలేని నెగకోగములనుగైరా మాయముచున్నవి. సందేహించిన నారోగ్యవంతులు కాతేరు. విస్తార
మును పొగడ్డ అనునపుడు.

30 కాఫ్ఫుయెల్లు అనువియుండు పెట్టె ధృ. 2-8-0 3 పెట్టెలు రు. 6-12-0. రవించుటకు బలమును మాత్రలు 20, ప్యాకెట్టు రు. 2.

Dr. A. S. MURTY,

Chicacole City, Ganjam Dt.

న్యాయస్థానవారము

బోర్డ్స్టుల పాఠశాల శిక్షలు

(న్యాయాధికారియేదుట)

మద్రాసు, డిసెంబరు 16:—మద్రాసు తేనెరు, న్యాయాధికారి తేనెరు అను ఇద్దరు యువకులుగాంచియొనిన అప్పీలు సం దీనినమున హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారు తీర్పు చెప్పిరి. పోలీసువారు ఆరోపించుచున్నవారగు మద్రాసు లిక్కరును అన్నదమ్ముల బిడ్డలు. వీరు 5-12-29 న పెరియసామి అను నడని పట్టుకొని చావకొట్టిరి, కాని అతడు చివరకు బ్రతికెను. అతనికి ప్రాణాపాయకరముగ దెబ్బలు తగిలి చాలరోజులు అప్పీలులో నుండవలసివచ్చెను. అందుచేన పోలీసువారు మద్రాసు లపై కేసుదాఖిరి తిరునల్వేలి నెమమ్మజిడ్డికేసును విచారించి మద్రాసులు నేరములని నిర్ణయించి, మద్రాసు బోర్డ్స్టుల అప్పీలి వ నెక్సను క్రింద అయిదేసి సంవత్సరములు కాలము, బోర్డ్స్టుల పాఠశాలలందుండవలెనని శిక్ష విధించెను. అందుపై మద్రాసులు హైకోర్టునకు అప్పీలుచేసిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పుచు నిలువనడిచిరి. మద్రాసు లు నేరములని, న్యాయమూర్తి నిర్ణయించుట సరిగ నేయున్నది. కాని శిక్షవిధించుట విషయములో మాత్రము, అతనికి, న్యాయాధికారి ప్రాథమిక సిద్ధాంతములైన సాగ దెలియనటుల గన్పించుచున్నది. అప్పీలులలో నోకరికి 21 వత్సరముల వయసు రెండవవారికి 17 వత్సరములు. బోర్డ్స్టుల పాఠశాలలు, నేరముల చేయువాతావరణమున దు వసించువారికిని, నేరము లొనగ్గుట స్వభావమైపోయినవారికిని మాత్రమే ఏర్పరచబడెను. ఈకేసులో మద్రాసు లిక్కరును, "తేనెరు" లేక "మరె" జాతివారు, జన్మతః, దొంగతనమే వృత్తి - గలవారని ఈజిప్టి ప్రఖ్యాతిగలదను విషయము నిజమే. కాని 1891 సం॥ జనాభా లెక్కలలో 57 వోలో ప్లైవార్డుగారు వీరినిగురించినివే దించుచు, వీరు ఇక్కరకులముల వారికంటె, ఎక్కువైర్వ సాహ సములుగలవారని, దౌర్జన్యములకు గడగువారగునన్నను మొ త్తముమీద ఇతర వ్యవసాయకలవలెనే కాంతముగ జీవించుచు న్నారు." 1897 సం॥ జిక్ మిషనరీగూడ ఇటులనే వ్రాసెను. మద్రాసు వారిలో దొంగతనము న్యాయాధికారి విశ్రాంతి వృత్తి యొక్క వారిలో నిర్ణయముగ సక్రమముగ జీవించువారు వేల కొలదిగలరు. వీరిలో 1890 సం॥ జిక్ జెందిన గత తరమువారి కంటె ఇప్పటితరమువారి కంటె దౌర్జన్యజీవితముల గడపుచుం డిరని చెప్పుట కాధారము లేదు. కనుక మద్రాసులు దౌర్జన్య వాతావరణమున నివసించుచుండిరని చెప్ప వీలులేదు. మద్రాసులు ఈకేసులో చాల మృగప్రాణముగ ప్రవర్తించిరని చె లుపబడెను. కాని అంతమాత్రమున మృగప్రాణముగ దౌర్జన్య ముగ ప్రవర్తించుట వారికి స్వభావికమని ఋజువైనటుల భా వింప వీలులేదు. కనుక మద్రాసులు మద్రాసు బోర్డ్స్టుల అప్పీలి వ నెక్సనునకు గడుపారించబడిన తరగతి ప్రజలలోని కీమద్రాసులు వత్సరని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు.

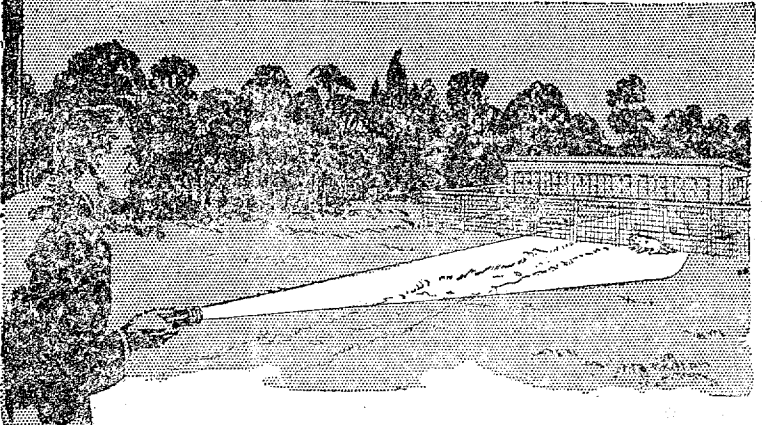
యువకులను కాశాగారములందుంచుట వాంఛనీయము గాదని నేరతత్వశాస్త్రములందు నిరసించబడుచుండెను. అయి నను కారాగారము, లేక దీర్ఘకాలము బోర్డ్స్టుల పాఠశాల నివాసమా? కేంటిలో తక్కువయిన కారాగార శిక్షయే ఉచితము. కనుక 1 మద్రాసుకి 2 వత్సరములు 2 వ మద్రాసుకి 1 వత్సరము కారాగారశిక్ష విధించుచున్నాను.

తిండివనము దొమ్మికేసు

1 ముద్దాయిని

తిండివనమునందు దొమ్మికేసు నారోపించబడి నెవ నునకు కమిట్ చేయబడిన 79 మద్రాసులలో మొదటి ముద్దాయి యగు సోముమొదలివారి తుప్పున దాఖలుజేయబడిన జామీను పీటివనమున దీనినమున న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారు తీర్పుచెప్పిరి.

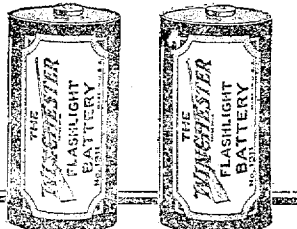
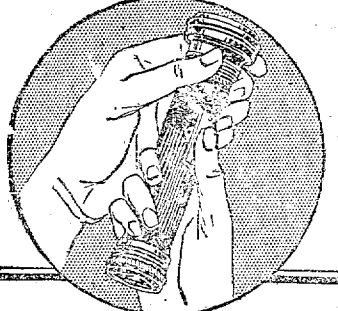
పోలీసువారి కేసులో చెప్పినదేమనగా మొదటి ముద్దాయియగు అతని కుమారుడును సత్యాగ్రహోద్యమమునందు ఎక్కువ చురుకుగా పని చేయుచుండిరి, గత జూలైమాసమున 1వ ముద్దాయి కుమారుడగు సారంగపాణిపై పోలీసువారు కేసు పెట్టుగా తిండివనం నానగలు దీవిజనలు మేనేజ్మెంటుచే శిక్షించ బడినను. శిక్షించబడిన పిమ్మట నాతనిని పూలనులలచే నలంకరించు నారవిందులగాను కొద్ది కాంపాండులో పెట్టించి పోయెను. కాని పోలీసువారు రహస్యముగా నోక బన్నును రప్పించి ముద్దాయినందులో నెక్కించి తీసుకొనిపోయిరి. తరువాత ఆ విషయము గుంపున కే దెలిసి, బహుళానికి పోయి, బన్నునానిపై దౌర్జన్యమునొనర్చుటకు గుంపుగా వెళ్లిరి. పోలీసువారు బన్ను అడ్డగించగా పదరు

మీకు కావలసినచోట వెలుతురు వచ్చుటకు

విక్ ఛెప్టర్ ఫోకసింగ్ ఫ్లాష్ లైట్ నే యుపయోగింపుడు
300 అడుగులనుండి పొలికమెలువరకు కాంతిని నిచ్చునట్లు అనేక సైజులలో తయారుచేయబడుచున్నవి. ఈరకమునకు చేరిన సగుపాయమైన దీపములలో 2 సెల్లుల ఫోకసింగు నెం 6811 నికీల్ లోను నెం 6814 నలుపులోను తయారుకాబడినది. ఫోకసింగు రింగుపైన వేలించి కొంచెము త్రిప్పిన కిరణములను కేంద్రమునకు తెచ్చును. స్వీచ్చిని వ్రేలితో ఆదిమినచో తీక్షణమే ఏవస్తువుమీద నైనను, లేక స్థలముమీదనైనను మంచి కాంతిగలకిరణము లను మధ్యకు తెచ్చును. ఈదిగున తెలుపబడిన చిత్రమును చూడుడు. అనేక అడుగులు కూడుదలగును. ఒక విక్ ఛెప్టరును కొనుడు. నులభమైనది, నిశ్చయముగా ఫోకసింగు అడ్ జెక్టు మెంటు గలది. దృఢమైనది, దీర్ఘకాలము మన్నునది, సగుపాయమైన కొక్కితో నమ్మకమైన బిల్లు గలది. విక్ ఛెప్టరు ఫ్లాష్ లైట్లు కొన్ని సంవత్సరముల వరకు మన్నును.
విక్ ఛెప్టరు బ్యాటరీలనే ఉపయోగించుడు. మిక్కిలి కాంతిగా మండును. దీర్ఘకాలము మన్నును. బుడికాలుచైన వర్తకు లందరియొద్దను అమ్ముబడును.

విక్ ఛెప్టర్ రిపీటింగ్ - ఆరమ్స్ కంపెనీ, న్యూహావెన్, కాన్, యు.ఎస్.ఎ.

WINCHESTER

వర్తకులందరిచే విక్ యించబడును
అమ్ముకపు ఏజెంట్లు:-
యూఎస్ బాయి ఇంట్రామిజీ
77, సారంగ్ విధి, బొంబాయి, ఏషియాటిక్ ఎట్రెక్టివ్ కంపెనీ, కరాచి.

యూనియన్ ఎక్స్ ప్లోజివ్ అండు ఇంజిన్ కంపెనీ, కలకత్తా. యూనియన్ ఎక్స్ ప్లోజివ్ అండు ఇంజిన్ కంపెనీ, రంగూన్.

గుంపులోనివారు పోలీసువారిగూడ కొట్టిరి. అగుంపులో మద్రాసులందరకును గలరు. పోలీసువారందరచే ముద్దాయిలపై హత్యచేయుటకు ప్రయత్నించుట దొమ్మికేసులు అను నేరముల నారోపించిరి. నలుమేస్త్రీలు విచారించి, ముద్దాయిల ను నెవనన్నోర్డునకు కమిట్ చేసెను.

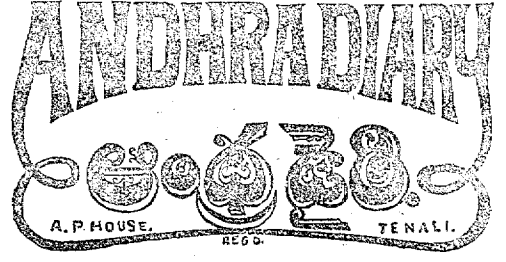
తన నిపుడు జామీనుమీద నవవి పెట్టవలసినదని మొదటి ముద్దాయి దరఖాస్తు పెట్టెను.

పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరు దరఖాస్తు నెదుర్చుచు, ముద్దాయి చాల పలుకుబడిగలవాడనియు, అతలు ఆ ప్రాంతమున సత్యాగ్రహోద్యమమునకును దొమ్మికేసి మూలకారణమును, నిర్వాహకమును అతడొనెయు, అతనిని నడలుటచే, సాక్షుల తిరుగదీయుననియు చెలిసెను.

న్యాయమూర్తి:—మీ సాక్షులు, ఆవినితిపడులై తిరిగిప్రాప్త స్వభావముగలవారు గాబట్టి, మద్రాసు జైలులలోనే యుండవలెనని మీ వాదనయా? పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరు దరఖాస్తు నింకను ఎదుర్చుచు, సాక్షులు చెలిసిన విషయముల చదివి విని పించి, దొమ్మికేసునకు 1/వ ముద్దాయి దగ్గరనుండి నడపించెనని నువీసెను.

న్యాయమూర్తి ప్రాసీక్యూటరును వాదనను నిరాకరించుచు రు 500 లకు జామీనుమీద ముద్దాయిని విడుదలచేయుటకు తరువుజేసిరి.

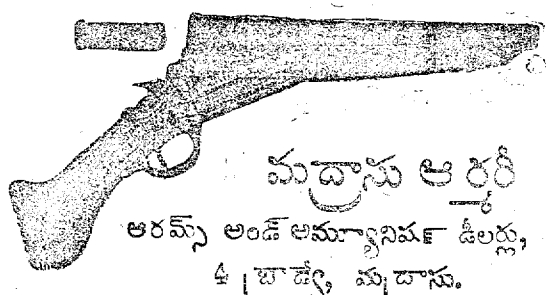
త్వరపడుడు. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.

కొద్దిపాటి 1-4-0; పాకెట్టుపాటి 0-12-0, పాకెట్టు పంచాంగం 0-0-9, ఆంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, తెనాలి.

లోకప్రసిద్ధిపొందిన మదరాసు ముక్కుపాడి గాటు కమ్మకం నువాసన అన్నిటిలో ఈదు కానిది. ధర నం 1, పిక్ 1-3 4-0-0, నెం 2, 8 4-0. (120 కులములు)

ఆర్. ఎన్. సుగంధ ముక్కుపాడి బాటిల్స్ వజక్ 1-3 2-4-0 24 ముం టిన్ను 1-3 1-12-0 రైలుచార్జి పోస్ట్ ప్రక్కేము. విలాసము:—వి. వి. రాజన్ అండ్ కో, 44, గోవిందప్ప చావుకన్ వీధి, మద్రాసు.

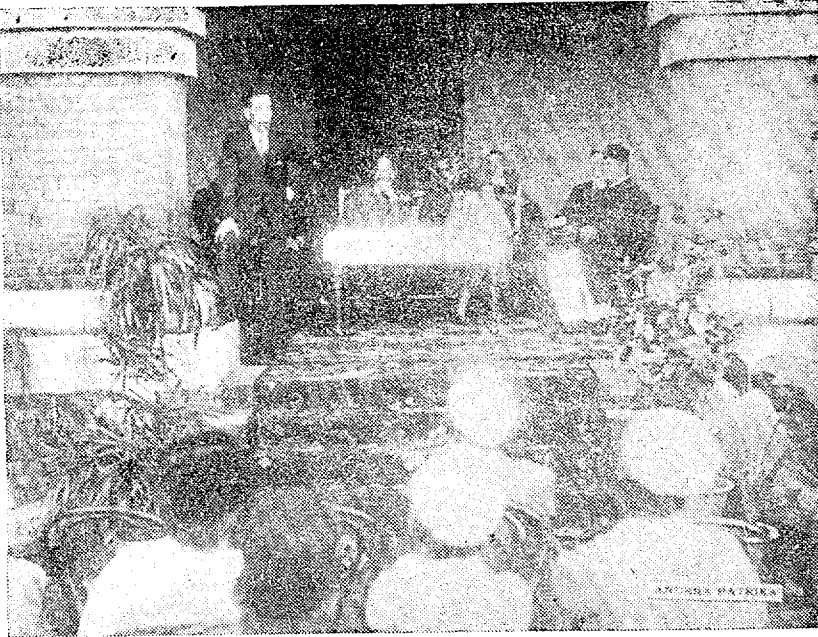

మద్రాసు ఆర్మీ ఆరమ్స్ అండ్ అమ్మూనిషన్ డిల్లర్, 4 బ్రాడేజ్, మద్రాసు.

చలువిన ఆయుధములు, వాటి కుండుసాముగ్గి, వోకగ దొర కను, తై నెచ్చు పొందినవారములచే యింకచోట్ల నుండువారు హుదిరియార్దరులం పంపిన లాభకరముగ నుండును. అరయుధములు తురమ్మత్తు చేయబడును. గాలితుపాటుల గూడ అమ్ముబడును. CHANDRA NURSERY, SALEM JUNCTION 8 సం॥ అంటుమానిడి మొదలగు సకల ఫల వృక్షములు పోకింగులై చార్జి చేరి, మిషమీషమైన స్టీనునుడవక్ రు.12 కు పంపబడును. అద్యాప్యతో ఆర్డర్, సీమ తర్కా-రి పూల ఇత్తులం బియాదినను పాకెట్టులలో 12, పాకెట్టు రు. 1-12-0, స్వదేశ తర్కా-రి విత్తులు రు. 1-8-0. కేట్లగు ఇతాం.

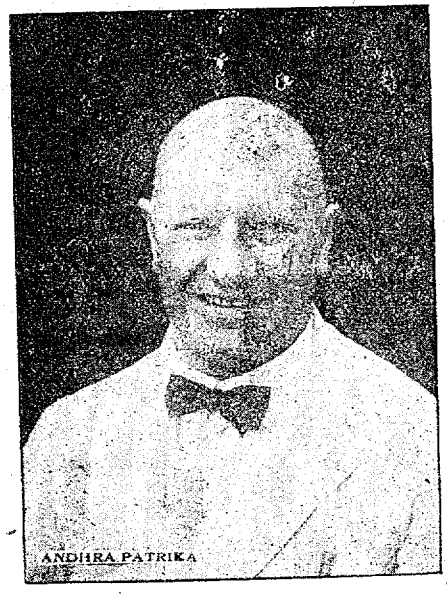
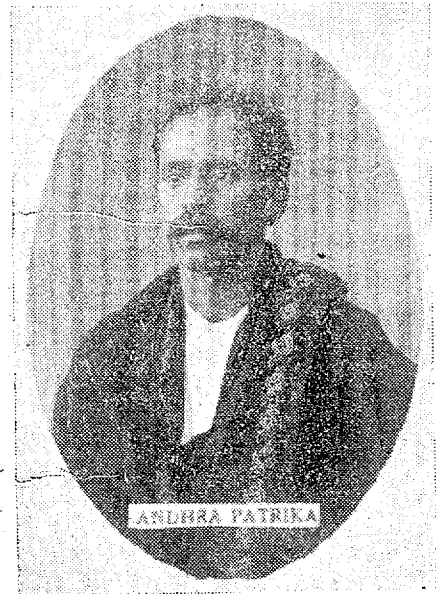
అంధులకు పాఠశాల

వితంతు వివాహము

మదరాసులో నూతనముగ స్థాపింపబడిన అంధ పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమున ప్రిన్సిపాలు బెల్లుగారు ఉపన్యసింపబడిన అభ్యుత్సవహించిన గవర్నరుగారు కూర్చోనియున్నారు. (పె. ఫో. పీ.)

మదరాసులో డా॥ ఎస్. ముత్తులక్ష్మిరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున ఎ. ఆర్. వేదగిరి మొదలగువారు వితంతువివాహము చేసికొనిరి. వధూవరులును, అభిమానులును ఇండు గలరు. (పె. ఫో. పీ.)

శ్రీయుత వల్లమూడి వేంకటరత్నముగారు
ఈ సంవత్సరపు ఆంధ్రకృషివిద్యాలయపు "ఉభయభాషా ప్రవీణ" (ఆంధ్రప్రాధాన్య) పరీక్షలో ప్రథములుగా నుత్తీర్ణులైరి.

కీ॥ శే॥ బ్రహ్మగారు
మదరాసు గవర్నరుగారి అంతరంగిక కార్యదర్శి, 37 వండ్ల బ్రహ్మచారి. జనరలు క్రొవ్వుత్రొలో మరణించెను.

బిల్లేగారు
మదరాసు వాణిజ్యసంఘము (యూరోపియనులది) అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

కర్నూలు సింసనుగారి హత్య

రెండవ హంతకుడైన దినేశగుప్తగారు

స్వస్థత జెందుచున్నారు

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—కర్నూలు సింసనుగారిని చంపిన హంతకులను తీర్చిదిద్దటానికి ఒకరగు దినేశగుప్తగారు ఆస్పత్రిలో స్వస్థత జెందుచున్నారు. ఆయన సోదరుడు ఆయనను నేడు పంపింపబడినాడు.

కర్నూలు సింసనుగారిని హత్య గావించియుండిన ముగ్గురిలో ఒకడు వెంటనే అత్యుపాధ్యక్ష గావించుకొని మరణించియుండెను. ఇతని పేరు గుర్జరగుప్త. ఇతడు డక్కానివాసియగు అవనిగుప్తగారికి కుమారుడు. ధరణి గుప్తకు మేనల్లుడు. ఈ ధరణి గుప్తయును నాదరు గుప్తయును 1908 సం॥ 11 ర మున ముఠాకాలా బాంబుకేసులో శిక్షింపబడియుండిరి.

ధరణి గుప్తగారు వచ్చి శివమును గుర్తుపట్టిరి.

ధరణి గుప్తగారు భవానీ ఇంజనీరింగువద్దకు యజమానియైయున్నారు. ధరణి గుప్తగారియుల్లు సోదాచేయబడినాడు. మున్సిగజివర్డు టెల్లిగ్రాఫు లీగలను నరికియుండిన నేరసందర్భములో యీ మరణించిన గుర్జరగుప్తకుడే సంబంధముకలదని యీ హింపబడుచున్నది.

సోదాలు

దినాజపూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు అగు లలితకుమార గుహా గారి యిల్లుకూడ సోదాచేయబడినది. డక్కా హోలున్న కయ తొల్లి ఫ్రీడోర్డింగు హోలులకూడా సోదాచేయబడినాడు. కాని అరెస్టులు జరుగలేదు.

కృష్ణనగరులో 6 గురు యువకులు అరెస్టుచేయబడిరి. తెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో చాలమంది విద్యార్థులు.

కాంగ్రెసు ప్రముఖులలో చాలమందికి గుహాకీ లై సెన్సులు రద్దుచేయబడినాడు. న.శముగుప్త కన్యగారి తండ్రియిల్లు యీ నెల 12 వ తేదీన సోదా చేయబడియుండెను. తిరిగి విమర్శగా సోదా చేయబడినాడు.

బిడ్డపూరులో ఒసంతకుమారా మండీరము సోదా చేయబడినాడు. అనేకులు విద్యార్థులు వ్యాయామము చేయుచుండగా అరెస్టుచేయబడిరి. వారి యింట్లకూడ సోదాచేయబడినాడు.

నారాయణగంజిలో నిరోధి చక్రవర్తియును, అనిల ముఖర్జీయును, జెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. పే.)

కలకత్తా కళాభ్యసనాలయమున సమ్మె

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—ప్రభుత్వపు కళాభ్యసనాలయమున సమ్మె సాగుచున్నది. క్రీస్తును పండుగ రోజులలో మామూలుగా జరుగు వార్షిక ప్రదర్శన మీయేడుజరుగదు. పోలీసులు పాఠశాల ద్వారముల గాచియున్నారు. (ఆ. పే.)

శ్రీ వికెటర్లకు శిక్ష

ఆరుబాలానేక్ ప్రభుత్వము

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—ఆరుబాలానేక్ గారును, మరి 5 గురు శ్రీయును పోలీసు అజ్ఞలనుల్లంఘించి షిఫ్ట్లో రాకపోకలను నిరోధము గల్గించిరి, చెట్టిరు. 50 జరిమానా విధింపబడిరి. జరిమానా చెల్లించనిచో రెండునెలలపైరు ఆశాలతోపాటే గారు కడుంగడుపిన్న వరుసలనుబట్టి, కోర్టుకేసువరకు నిలిపియుంచబడిరి. ముద్దాయాలందరును బుర్రాబజారులో విదేశీబట్టల విక్రయలను సరకు సమ్మెవలనని కోరియుండిరి. అప్పుడు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. పే.)

బుర్రాబజారు పికెటింగు

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—మహిళా రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులతోగూడి వాలంటీర్లు బుర్రాబజారు విదేశీవస్త్ర దుకాణములను పికెటింగు చేసిరి. యిరువురు వాలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. మిగిలిన వారిని పోలీసులు చెదరగొట్టిరి. (ఫీ. పే.)

వైస్రాయిరాకను బహిష్కరించుట

కలకత్తా వక్రీష్ట తీర్మానము

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—హైకోర్టు బారువక్రీష్ట సంఘమువారు శత్రు హైకోర్టులో వైస్రాయిగారు కీ॥ శే॥ సర్ రాజ్ బిహారిగోషాగారి బస్తు విగ్రహమును బహిష్కరణ మొనర్చు సంకల్పమున అచ్చోటికి పోకుండుటకును. అసోసియేషను గ్రంథాలయము వైస్రాయిగారు వెడలిపోవువరకు మూసియుంచుటకును తీర్మానించిరి ఆసందర్భమునబారిష్టరులందరిని రానిచ్చి నక్రీళ్లలో కొందరికి మాత్రము ఆహ్వానములు పంపుటచే వారికి కోపము వచ్చి యిట్లు తీర్మానించిరి. (ఆ. పే.)

చందనాదివటి

సెగరోగమునకు అమోఘాపదము

ఎరుపు, తెలుపు, పచ్చనెలకు రామ బాణము 20 మాత్రలతో పూర్తిగుణముకలుగును. పిచికారీ చేయవలసినవని లేదు. వర్షముకూడ లేదు. అనేకసార్లు ఫిక్కులు పొందియున్నది. నెల 20 మాత్రలు రు. 8-8-0. అనుపానతైలము రు. 1-0-0. శ్రీపురసుందరీ వైద్యశాల, కేటలాగు ఉచితము. ఈకాండ్రబాడ, రామచంద్రపురంపొట్టు, తూర్పుగోవావరిజిల్లా.

విదేశవాస్తవి

కామన్వేసభలో ఇండియాకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు

ప్రభుత్వోద్యోగుల హత్యను నివారించు తత్వములు, గుబిల్ సుందరేశ్వర గారి వ్యాసపోర్టు, మీరట్ నిందితులకు జాబు లండుకుండుట, మార్నింగ్ పోస్టు ప్రతికను శిక్షించు ప్రశ్న లండన్, డిసెం 16:—కామన్వేసభలో గ్రాహం పోల్ గారి ప్రశ్నకు జవాబు పంపించుచు, కరాచీ, కంకత్తా నగరములకు నడుచు ప్రభుత్వమువారు విమానములను నడుపుట ను గూర్చి క్రిస్టియనుకు పిమ్మట ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నివేదిక సంపెదరని. తాము నిరీక్షించుచుంటి మని ఇండియామంత్రి టెన్ గారు జవాబు పంపిరి.

ఇండియాలో ప్రభుత్వోద్యోగలకు, పోలీసుద్యోగములకు తమ హత్య యొనరించుట జనగుమం డెం గాన నికముం దిట్టిని జరగజేయుటకు ప్రత్యేక చర్య గైకొనబడుచుండె నాయని హంపద్ బ్యూరీగారు ప్రశ్నించిరి ఈ విషయము ఇండియా ప్రభుత్వమునకే సంబంధించినదని టెన్ గారు ప్రత్యుత్తరం బొసంగిరి. “ఇట్టి దురంతములు జరుగజేయుటకు గైకొనబడు, యవసరము ముందు జాగ్రత్త నుచుకనుచు చర్య లన్నియు నా సంపూర్ణమోడము జడయునని నేను వేరగ జెప్ప వచ్చునని” అని వారనిరి.

మద్యపాన బహిష్కరణ ప్రచారమువలనని ఫలితము మద్యపాన బహిష్కరణ ప్రచార మారంభమయినది మొదలు లైసెన్సుల సంఖ్యయందును, విలువయందును సంతకము తగ్గుట జూపట్టినది, త్రాగు ద్రవ్యము తగ్గినది, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నడిగడమని ప్రీమెన్ గారికి జవాబు పంపించు టెన్ గారు తెలిపిరి.

ఆఫ్ఫీషియల్స్ కు

ఆఫ్ఫీషియల్స్ కిందివలె యెట్టి చర్యలు గైకొనబడు చుండుట లేదనియు, అత్యవసరము తగిన ప్రయత్నములు గావించబడు చుండెననియు కెన్వర్టీ గారి ప్రశ్నకు జవాబు పంపించు టెన్ గారు తెలిపిరి.

గుబిల్ గారి రింగ్రాండులో నుండుట మంచిదికాదట. బ్రాక్స్ గారి ప్రశ్నకు జవాబు పంపించుచు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారి సలహాపై తిరుచనాపల్లి నివాసముల ౨౮, ౨౯, ౩౦ గుబిల్ గుండరేశ్వర గారికి ప్యాసుపోర్టు విడదొడుగు వడలుటకు అనుభూతము నిరాకరింపబడెననియు యీసమయమున గుబిల్ గారు రచనకుండుట మంచిదికాదని వారభిప్రాయపడిరనియు టెన్ గారు జవాబు పంపిరి.

మీరట్ నిందితులలో నొకరగు హ్యూహార్విస్ సన్ గారి తల్లికి కామన్వేసభసభ్యులు కొందరిచే వ్రాయబడిన లేఖ లామె కందియుండలే నుటను హ్యూహార్విస్ జెనరలు గారి కరుగడు రాయని ఫీల్డ్ ఆఫీసర్ గారు ప్రశ్నింపగా, తమకాసంగతి తెలియదనియు వివరములను డెయ్యిన్ తాము దర్యాప్తు సలిపెద మనియు లీన్ స్మిత్ గారు జవాబు పంపిరి.

మీరట్ నిందితులయొక్క యితర బంధువులకుడ యిటువంటి ఫీల్డర్లులే గావించియుండుటను బ్రాక్స్ గారు జైల్ కి డెప్పిరి. తాము దర్యాప్తు సలిపెదమని లీన్ స్మిత్ గారు నడిపిరి.

మద్రాసులోని ప్రశ్నకు జవాబు పంపించు, ‘మార్నింగ్ పోస్టు’ డిల్లీ లెఖరియను మాధవరావుగారి కొసగబడిన సౌకర్యములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కింకన రద్దుపరచలేదని టెన్ గారు తెలిపిరి. (హుటరు)

బ్రిటిషు ఇండియాను యూనియనువారి విందు (రెండవ భాగము)

(హుటరు ప్రత్యేకతః కాపీరైటు) లండన్, డిసెంబరు 16:—రాండుటేబిలుసభ జయప్రదముగ జరుగుచో భారత భావిభాగ్యదయమున కంతయు శుభకరమునని గెయిక్యాగారు నడిపిరి. భారతదేశమునకు సమాన ప్రతిపత్తి నిచ్చుచో ఇండో బ్రిటిషుసంబంధములకు బ్రిటిషు సంబంధములకు భంగముండ ననియు నేపూ మేర్పడుననియు ప్రస్తుతమును ఇండియాలో ప్రజ్వలిల్లు జ్వాలితమునను బ్రిటిషులో నేపూమును లేఖండ

జ్వాలితమున గాదనియు ఉన్న నేపూమును సమాన ప్రతి పత్తితో బలపరచుకొనుటకే గాని వేరొకటిగాదనియు సర్ భూపేంద్రనాథమిత్ర గారు రనిరి.

రాండుటేబిలుసభకు బ్రిటిషులో సాక్షాత్తుని జాతు టచే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును భారతీయుల కిచ్చుచో బాధ్యతనుగూడ ప్రజలలో కలగకమానదని ప్రతి నవాబుగా రనిరి.

ఈమధ్య ఏ కారణముచేతనో గాని చర్చిలుగారి జీర్ణత క్రిక కలవర మేర్పడినది భాగ్యం గారకగా సభ్యులందఱు పకపక నవ్విరి. 1919 లో పరిస్థితులు విచిత్రముననున్న పరిస్థితి భామన్ గారు తెలియజేసిరి. అధికారులు ప్రభుత్వమును విడదొడగెను. మనము అందఱును కలిసి పనిచేయ లేకపోయిన ఫలితము లేమగునని యడిగిరి. ఇప్పుడుమెలిమీని పుట్టిల్లు ఫలితము లు తలచుకొన్నంతమాత్రాన గంజెలు యులును సరి, బ్రిటి షువారును భారతీయులను పరస్పరముగ త్యాగమును జూపనలె ననిరి తమ చర్చలచే సామ్రాజ్యము బలపడవలెనని కృత ధు యులగుటచే ఇట్లుజేయుట సవరమనిరి. బ్రిటిషు ప్రతిపత్తుల అందరి యభిప్రాయ మిట్టిదే యిరి.

రాండుటేబిలుసభ బర్తావిభజనము

ప్రధానమంత్రి మున్నగువారికి బర్తా భారతీయు వాణిజ్యసంఘములవారి తంతి

తమ ప్రతినిధులు వచ్చువరకు విభజనమును గూర్చి యాలోచింపగూడ దనుట

రంగూన్, డిసెం 8:—కాలి రి వ టేబిలును బర్తా లోని భారతీయ వాణిజ్యసంఘమువారి క్రిందివార్తను కేబిల్ ద్వారా ముగ్గివాల్లు టెన్ గారు నై స్రాయిగారికి పంపిరి.

బర్తాలోని భారతీయులకు ఆరికసంపద విశేషముగా గలదు. అందుచే బర్తా భారతీయుల తిఃపుర ప్రత్యేకముగా కొందఱు ప్రతినిధులు లేనట్లే, ఏ రాడ్ టేబిల్ సభగాని మరియే కమిషన్ గాని బర్తాకు ప్రత్యేక రాజ్యాంగం గైకొనమున సాధ్యము పూర్వకముగ నిర్ణయించబడవలె మే మభిప్రాయపడుచున్నాము. మాసంఘము ఇచ్చటి భారతీయుల వాణిజ్య సృష్ట్యాదికము లతో కర్గరసంబంధము గలిగియుండి ఇచ్చటి భారతీయుల కంకరికిని విశ్వాసపాత్రులుగా నున్నది. అందుచే భారతీయుల తరపున ప్రభుత్వమువారు నియమించు ప్రతినిధులకు మాస ఘ మవారి సహా సహసంవి నియమించవలయునని మే ము కోరుచున్నాము బర్తాకు సంబంధించిన సంఘములో ఇచ్చటి భారతీయులకు ప్రత్యేకముగ ప్రాతిభ్యముండుట చాల యవసరమని యీసంఘమువారి భిప్రాయపడుచున్నాడు. (స. (పె.)

బర్తా నాటుకోటి డెట్టియార్ల సంఘమువారి తంతి

రంగూన్, డిసెంబరు 9:—బర్తానాటుకోటి డెట్టి యార్ల సంఘమువారు మద్రాసులోని బ్రాక్స్ మున్నగు వారికిని నై స్రాయిగారికిని ఈ క్రిందివార్తను కేబిల్ ద్వారా పంపిరి.

“భారతీయులకు బర్తాలో గొప్ప గొప్ప వాణిజ్యప్రయోజనములుగలవు. అందుచే, భావి బర్తా రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించు శేషంఘములోనైనను వారికి ప్రత్యేకముగ ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఇట్లు సదరు సంఘములో భారతీయులను నియమించునట్లు మాసంఘమువారితో ప్రభుత్వ ము వారాలోచింపవలయునని మేము కోరుచున్నాము ఎందు కనగా ఇచ్చటి భారతీయ వాణిజ్యసంఘములలో కల్ల పెద్దది మది. (అ. (పె.)

వైరెండు సంఘములు జాయింటుగా పంపిన వార్త

రంగూన్, డిసెంబరు 11:—బర్తా భారతీయ వాణిజ్య సంఘము వారు నాటు కోటి డెట్టియార్ల సంఘమువారు గలిసి జాయింటుగా యీక్రింది వార్తను రాండుటేబిలుసభయొక్కయు బర్తా ఉపసంఘము యొక్కయు సభ్యుల కందరికిని పంపిరి.

“ఇదివరలో కడచిన ఆగస్టునెలలో కాసనసభలో ప్రసంగించుచు గవర్నరు సర్ ఛార్లెస్ ఇర్విన్ గారు బర్తా విభజనము నకు సంబంధించిన సిద్ధాంతమునుమాత్రమే రాండుటేబిల్ సభ లో బర్తా ప్రతినిధులు చర్చకు తెచ్చెనరనియు విభజనము జెం దిన వివరములనుగూర్చి తరువాత విచారణ సాగించబడుననియు జాగ్రత్తము గావించియుండిరి. కాని యిప్పుడు జరుగుచున్న సృష్టకరములయొద్దీ విరద్ధముగనన్నది. బర్తా ఉపసంఘ మొకటి యేర్పడి బర్తా భావిరాజ్యాంగమున నున్నను తల ధించిన వివరములను—వైరెండు, బర్తా హిందూదేశముల ఆరిక సంబంధము, వాణిజ్యపు టేర్పాట్లు, అల్పసంఖ్యక సంఘముల

తేమము మున్నగు సశేషములు—చర్చించుచున్నది. అందుచే మా సభ్యులందఱు జనవరి ౧౯లో మా ప్రతినిధు లచ్చటికి వచ్చుచుక, ఆధిపత్యము, వైరెండుటేబిలు వాణిజ్యపు టేర్పాట్లను గూర్చి చర్చనైన నిర్ణయించవలయునని కోరుచున్నాము. మాసంఘములపై నిచ్చటినర్తకలు, స్వయంసాయదార్లు మున్నగు భారతీయ సంఘములని వారి కందరిని విశ్వాసము గలదు. వారందరితోను మాకు సంబంధముగలదు. ఈరాండుటేబిలు ములను బర్తా భారతీయులకు ప్రత్యేకమును సంబంధముగలదు. ఇచ్చట వాణిజ్యము మున్నగు వృత్తులలోను ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగములలోను నున్నాడు. కార్మికులు నంద రుగలసి 10 లక్షలనుండి భారతీయులు గలరు. ఆయావ్యాపార ములలో భారతీయులు కేట్రుబడి యుత్తము 100,00,00,000 రూపాయలకు వించితమునకు. అందుచే బర్తా ఉపసంఘపు సభ్యులను అధ్యక్షులను చూ ప్రాసన న గీకరించెదరని మేము నమ్ముచున్నాము. నుడియు క్రిస్టియన్ విశ్రాంతి రాండుటేబిల్ సభకు మగిసి వెంటనే మా ప్రతినిధు లందఱికి చేరగలిగి యుండుటచే ఇండియాకర్మ మేమియుండదు. (స. (పె.)

రాండుటేబిలు సమావేశ ప్రతినిధులకు విందు

రీడింగ్, థామస్, మిత్రా, గైక్వాడుగార్ల యువన్యాసములు

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మవసరమని గైక్వాడుగారు రచట

(ప్రత్యేకతః కాపీరైటు) లండన్, డిసెంబరు 16:—

రాండుటేబిలు సమావేశ ప్రతినిధుల గౌరవార్థమై బ్రిటి షు ఇండియా సభ్యులచే నొక గలపిన విందులో కన్నాట్ రా జువారకుడు, రాజువారియు వెజ్టివుడ్ లెఫ్ డం ప తు లు న, థామస్ దంపతులును, ఇమ్ లెఫ్ ముగ్గి వాల్లు కన్యయు, సమావేశ ప్రతినిధు లందఱును పాల్గొనిరి. సంఘాధ్యక్షులకు కన్నాట్ ప్రభువుగారు తాము రా జాలనం గులకు విచారమును తెలుపుచు, రఘుండుటేబిలు సమావేశము జరుగుచున్న యీ సమయ మన తాము తీర్చిదిద్దుటయొడ పానభూమిని కలిగియుంటి యని సందేశమునంపిరి.

రీడింగ్ ప్రభువు సభ్యుల శ్రేయస్సును ప్రతిపాదించుట

అతిసల శ్రేయస్సును ప్రతిపాదించుచు, రీడింగ్ ప్రభువుగా నుపస్థితింపిరి. వారి యువన్యాససంగమము:—ఇండియాలో తమకు పరివరముగలిగియుండిన హైందవులను కలగుకొనటయే తమకు రాండుటేబిలు సమావేశములో ప్రాప్తింపవలయు సమ్యాదము. తాము ఇండియాలో నున్నపుడు ప్రభుత్వములో భారతీయులను, అంగ్లేయులను జాలిమీద నాధారపడిన విధేస మైత్రియు నావంతయు పాప ముగియుండలేదు. రంగుభేదములేక యెల్లరును తమతమ కాళులలో, తమతమ విధుల నిర్వర్తించిరి.

సర్ భూపేంద్రనాథమిత్రగారు హైకమిషనరుగ నియమించబడినందులకు రీడింగ్ ప్రభువు వారి సభింపించిరి.

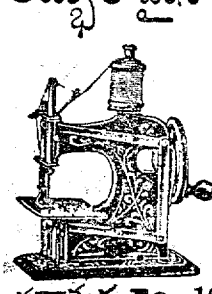
రాండుటేబిలు సమావేశము నిర్వహించుచున్న పని

మిక్కిలి క్లిష్టమయినటువంటి సమస్యలు వానిని పరిష్కరింపవలయునను కోల్గెలో నెయ్యిసలకుచుండెను. అందఱికి సుతుష్టి నొసంగ రాజ్యాంగయంత్రమగు ప్రజాని కను హైందవప్రతినిధులు తమతో గొంపొనగల్గుట మిక్కిలి ముఖ్యము.

ఇర్విను ప్రభువు బాధ్యత

రాండుటేబిలు సమావేశము ఫలముగాంచవలయునని యదార్థముగ వాఙ్మించుచున్న ఇర్విన్ ప్రభుని కార్యభారమును రీడింగ్ ప్రభువు కేర్గొనెను. తాము గాంచగలిగిన విజయ ప్రాప్తినిగూర్చి సంతోషపాడుచున్న ఇర్విన్ ప్రభువు ఇంగ్లాండునకు మరలగల రని రీడింగ్ ప్రభువు నమ్ముచుండిరి

త్వరపడుడు! మంచిలాభము!! ఈ నెలవరకుమాత్రం!! అద్భుతమైన చిన్న కుట్ర మెషిన్

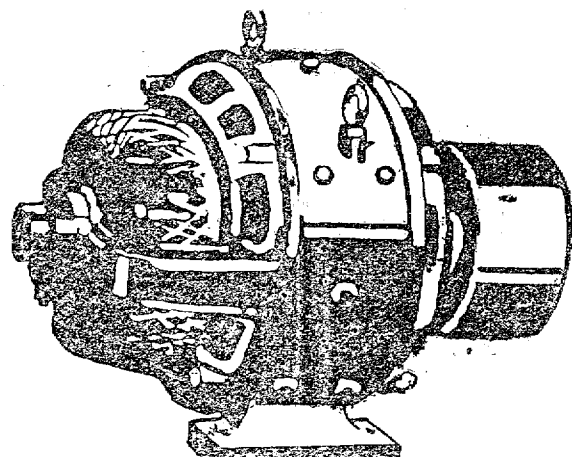
ఈ చిన్న కయిజాకట్టు మెషిన్ సీమలో తయారయ్యెదబడినది. దీనితో నెద్దకట్టుమెషిన్ లో కట్టునట్లు ఇంటిలో ఉండు స్త్రీలు బాలికలు అన్నివిధములైన కట్టుపనుల నుల్లభముగా చేయవచ్చును. ధర రు. 10, పోస్టేజీ అ. 10, ప్రకాశంకంపెని, 18 బీటు, సాకార్ పేట, మద్రాసు.

కారణాలను జనియించుచున్నది. ఈ కారణాలనే దూరంప
బడినవారు గౌరవానందాదుల సాహసించుటకు బట్టిన పాద
నలో గలిగిడి న్యువలలు కాదుగాను నుటకు న్యువలలు గా
విందుచున్నది. అందుకును అనుభవమొనరుచున్నది ఈ
కారణాల తెలియజేసి విశ్వావిధానము లేవనెత్తుచుండును.
యిప్పుడు మనభారతీయీలకుండు యుద్ధదగిన కారణాలేవే?
మన విడివరకు పుత్ర పులలంబించుచుండిన ద్రవ్యసంపాదనాగ్ధ
మగు వృత్తులన్నిటియందు జారగొని అందు కనువగు శిక్షనం
దవలయునా? పుత్రపూదాక్రమించిన గౌరవాధికారములన్నిటిని
నాశించి తల్లభమునకై యత్నింపవలయునా? లేక స్త్రీ
పురుషజన్మములు పరస్పర సహకారములయ్యగా, వేర్వేరు కట్ట
డిమీద నేర్పడినాయెంచి అందుల కనువగు కార్యముల నిర్వహిం
పించు వేర్వేరు దృగ్గజాలయె? యందున ప్రత్యేక మంతో
నలరాచిన్వేషము కట్టి విద్యావర్జములు నేర్పరచవలయునా?
జనసామాన్యమునకు నెట్టి విధానము నుచుండెను?

సమస్యకట్ట నన్నిట మందజేయుచున్న పాశ్చా
త్యులే భిన్నాభిప్రాయములతో ఇద విషయ ని
ర్ణయింప నేరకున్నాడు. క్రైస్తవిధర్మమును బట్టి స్త్రీలు
ప్రజాతంత్రపునకు పయోగించుటయే గాక పురుషునకు తోడు
నీడలై వానియందలి కార్యమును దోష్టమును అహంకారమును
మొలక చల్లని యుపదేశములతో నపనయింప నేర్పడిరియు,
బాలికయై న యటపాటలతో మురిపెంపు వలపులతోకన్న
కాకి పౌరాయానంద మొనరజనియు యునతియై యున
జనానంద మొనరజనియు, ప్రాథమ్య విద్యల పెంచునని
యు గృహిణయై స్వగర్వచాణియై సహధర్మిణీణియై ధర్మ
ములను పదాదర్శములను నెరవేర్చవలెననియు విధానము గంగా
భాగింధీ సమానమున పవిత్ర చరిత్రయై పరోపకార మొనర్చుచూ
జీవితము గడుపుదురనియు, అ న గా
లిష్ట గ ను, భార్య గ ను, తల్లి గ ను
తతోపకారము వ్యవహరించుచూ గృహమునకును సంఘమున
కును లలికసంస్కార మొనంగడి కట్టెల స్త్రీలు ఏర్పడిరియు
స్త్రీపురుషుల జీవితారము లొకదాని కొకటి సహాయభూతు
లుగ మెలగవలసియు నొక్కటి కాజాలవనియు కొందరు వాదిం
చుచున్నాడు. ప్రాచీనజాతులన్నియు అందున గొప్ప వాగ్ధిక
వికాసమొందిన భారత యవన లోముజాతులవా రితత్వమును
మన్నించి వారి సాంఘికధర్మములను స్త్రీవిద్యావిధానములను
అందు కనుకూలముగానే నేర్పరచియున్నాడు. విద్యలలో కూడ
లలితముగాని యాధిపత్యము స్త్రీల కొనంగిరి. మనలో సర
స్వతి యవనల Muses లలితకళాధిదేవతలై స్త్రీస్వరూపముగ
నెంచబడిరి. కమ్మరము శిల్పము చున్న కలివృత్తుల దేవతలు
మగవాడగ ఎంచబడిరి—విశ్వకర్మ భారతదేశములో స్త్రీని
గృహాధికారిణిగా పురుషుని లోకాధిపతిగాను నిర్ణయించిరి.
పరస్పర సహకారముకొలుపు యా యాభిముల పారమార్థిక
మొకటిగనండునటుల మాత్రము భద్రపరచిరి. స్త్రీ మాత్రమే
స్వరూపిణి. ఆరిధేయస్త్రీసామాన్యమునకు విద్యల సారమొం
గించిరి. అనగా నైతిక ప్రవృత్తి, భూతదయ తమ ఆస్తికము
మున్నగు పద్ధతులను దెల్పు సంస్కార మొనగిరి. ప్రత్యేక
కాస్త్ర వివక్షణ మాత్రము వీరికి లేకుండెను. ఎన్ని కాస్త్ర
ములు చదివినను తుదకు మిగిలియుండెడి సంస్కార మెదిగలదో
కానినే స్త్రీ సామాన్యమునకు కలిగించుచుండిరి.
దీనిని కితోడు సామాన్య జీవితమునకు
వివరించెడి విద్యలను లలితకళలను పనిపాటలను నేర్పు
చుండిరి. కొందరు స్త్రీలు గర్భస్థ మవలంబింపనివాడను
గర్భధర్మకలాను మేధాసంపత్తిచే దిట్టలవారలను పెద్ద
దనువులు చదివి మగవారికే హితవ్రాసంగడి సిద్ధిపొందియుం
డిరి. యివిధముగ నుండువార లీనాడెనను అన్నివిద్యలలో
అన్నివిద్యలలో పుత్ర పులతోబాటు పరిశ్రమ చేయ
వచ్చును. వీరు ముఖ్యముగ నవలంబింపదగిన వృత్తులు విద్యా
బోధనము, ఆరోగ్యబోధనాది కార్యములు. ఇట్టివారలనే
కులు దేశమునకు కాపలించునట్లు సంగతి యిదివరకే నూచింప
బడినది. ఇట్టివిద్యల నేర్పవారు జన్మాంతము అనుబంధముల
విదల్చు కొనగలవారును పురుషుల వలెనే
కాస్త్రాధ్యక్షున పరిశోధనలకుడంగి సకలాధికారములను స్వీక
రింప సమకట్టువాడగ నుండవలయును. యిది ధనసంపత్తియు
మేధాసంపత్తియు స్యాతంశ్రమగల ఆదావాండ్రకు చెప్పిన
నూట. యిక జనసామాన్యములో ఎక్కువకాలము విద్యాభ్యాస
మునకు నీయజాలనివారు వివాహయోగ్యతవచ్చునరకు విద్యనభ్య
సించవలయును. ఈ విద్య స్త్రీసామాన్యమునకు కలతకును నిర్బంధ
ముగానే చెప్పింపవలయును. ఇట్లు నేర్పినవారలలో పెద్దల
లగు వారు పెండ్లాడి భర్తృ బోధనాదై
నాధార పడి యావలపు త్రుల మన్ననల కేరకు
చూడవలయునా? లేక తామును ఉద్యోగములందు ప్రవేశ
శించి భర్తల సహాయమునతోడు తామును సంపాదించవల
యునా? లేక పురుషులగాంచి వారిచే పోషింపబడ వలయు
కన్న తామే యదివాహితలైయుండి స్వార్థిపాదులచే
నీవయాత్రను గడవవలయునా? ఈ సమస్యల క్లిష్టతములు. అవి
యిప్పుడు ఎప్పుడు యేదీగ పరిష్కరింపబడునో ప్రస్తుతము
తెలియజాలవు. కాని ఉద్యోగముల సంఖ్య నిర్మితము గా
వున అందుననే స్త్రీలందరకును జీవితమేర్పడునని యెంచుకొను.

FOR GUARANTEED PURE SILVER & SOVEREIGN JEWELS
GO TO **KESHAVJEE DEVCHAND**
PRECIOUS STONES MERCHANT,
MANUFACTURING JEWELLER, GOLD & SILVER SMITH,
21, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS
Catalogue Free:—

యల్లెక్కికు దీపములు

నమ్మకమైన
సామానులు
సరసమైన ధరలు

మా యింజనీర్స్
మా గ్యారంటీడ్
ప్లాంటు ఫిటింగుకేసి
వర్కింగు ఆర్డరుతో
వర్చించగలము.

పట్టణములందుగా, పల్లెలందుగాని, ఫ్యాబ్రికేటు, మేడలకు, రాజధానిములకు యల్లెక్కికు దీపములు,
పంకాలు, నీటియం త్రములు ఏర్పాటు చేయుటయందు మాకంపెనీవాడు చాలా ప్రోత్సహించినవాడు. యల్లెక్కికప్లాంటు
చిన్నదిగాని గొప్పదిగాని మీకు దృష్టికరముగా పని చేయుచు యిప్పుడలను. యల్లెక్కికేవకాను విషయములో సల
హాలు, ఎట్టి మేట్లు వుదితకు.
సలహా:—ఆంధ్రయింజనీరింగు కంపెనీ, యింజనీర్స్, తెజపాడ.

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్థాన్, లిమిటెడ్.
బ్రాంచీలను తెలుచుట

20-12-1930 తేదీ శనివారం సాయంత్రము 5 గంటలకు తిరుప్పూర్ “పసుర్ బిల్లిం
గ్గులో” మద్రాసు గవర్నమెంటు ప్రధానమంత్రి, గౌరవనీయులైన దివాకబహదూర్
బి. మునిస్వామినాయుడుగారిచే బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్థాన్, లిమిటెడ్వారి బ్రాంచి తెరవ
బడును.

22-12-1930 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కల్కత్తా లో విగ్
బజారు “సురియా బిల్లింగ్గు”లో మద్రాసు గవర్నమెంటు లామెంబరు, గౌరవనీయులైన
దివాన్ బహదూర్ సర్ యం. కృష్ణన్ నాయర్ గారిచే బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్థాన్, లిమిటెడ్
వారి బ్రాంచి తెరవబడును.

అందరకు విచ్చేయగలందులకు ప్రార్థితులు.

స్త్రీల సామాన్య విద్యా విధానములలో గృహకృత్యములను
నెరవేర్చుచే నేర్పునకు వంటకములు అలంకారము చున్నవని
యందు రూఢియును పరిచయము సామాన్య ఆరోగ్య విషయ
ములు శుభావధి చికిత్సాదులకు సబంధించిన ప్రత్యేక
పరిజ్ఞానము కొంతరాజీయాది లోకజ్ఞానము కొన్ని లలిత
కళలు యేదో యొక వ్యాయామును చేరియుండవలయును.

వరియు గృహిణి ఆయనను కాపాడును స్థలిగగాని
తీరిన సమయములందుగాని ద్రవ్యాగ్ధునకు పరిచించెడి తేలికపని
యొకటి నేర్పియుండవలయును.

భారతీయసాంప్రదాయములందును ధర్మములందును
చరిత్రయందును దేశీయ కాన్యకలందును కొంతప్రవేశ ముండ
వలయును. భారతజాతి యుగతరములనుండి తన కీలమును,
స్వభావమును సభ్యతను సాంప్రదాయములను నిలువజెట్టికొనిన
గౌరవ మిందున్నది. ఇన్నికేటాబులు పారతంత్ర్య యుగే
దేశమునకును బట్టియుండలేదు. ఇన్నివిధములకు పరవాగ్ధిక
సంపర్కము లేనాతికి కలిగియుండలేదు. ఇ తటి దారిద్ర్యము
దైన్యము యిన్నివిధములకు మర్మవిచారక హేతువులను జాతి
మతభేదములను వేరెచ్చుటను గానరావు. కాని యంతటి దీక్షతో
స్వధర్మ సంతోషమొర్చిన జాతిగాని పరవాగ్ధిక ప్రవాహ
మున కొట్టినదేశముగాని మానవరిత్ర జూపజాలవన్నది. ఇట్టి
నియతికి యిట్టి ఆయుర్వ్యాధ్యమునకు మూలకారణము. హిందూ
వారత అనియే చెప్పవచ్చును. అమెయెంటు
వేదములకు సంకల్పములన్నియు ధర్మ ప్రబోధము యుపదేశ
ములన్నియు వీరవనితల నిత్రలన్నియు పరివ్రతభగవత్తులన్ని
యు మూర్ఖినించియున్నవి. కిలూపమై చేరసాయయై
యింకి జాహ్నవింబరములేన్నను మానవజాతులలో భారతీ
యులు ప్రత్యేక స్వరూపము నెలగొందజేయుటకు ముఖ్యమే
తులయియున్నది. ఇట్టి జాతీయస్త్రీధర్మములను నిలుపుకొ
నెడి బాధ్యత మనయందున్నది. ప్రస్తుతకాలపు పరిస్థితులతో
దినమున కొకమాధ్యు లోజు కొకవింత అనేకదేశముల అనేక

జాతుల ఆచారవ్యవహారములతో సహపర్యాయము మనల ననేకవిధ
ముల ప్రవింపజేయుచూ పలుదాడల నీడ్చుచున్నది. యిట్టి
పెనగాలియు సాఘిక సంక్షోభములో మన కెట్టి పరా
చారములు హితములనో ఎయ్యెని బాధకము లగనో చక్కగ
గుర్తించి కాలబాధక అతుగులు తడవజరగ దేశోన్నతిని నిండు
మనఁబున దలపోయుచు మహాత్ముల యోగిర్వాదోపదేశముల శిర
సావహించుచు తరవే శ్చయని సస్యకళ్యాణసంధాణముగనిగ నెంచి
పూజించుచూ మన సాంఘిక విద్యావిధానములకు నిర్ణయించు
కొనవలసియున్నది ఈ సభా వ్యవహారములందు పదిమందికూడి
చేసిన తీర్మానములను మనస్ఫూరించి కానిని ప్రవర్తించ జేసి మన
బాతికిని దేశమునకును గౌరవ మొనగూడులాగన మీరందరకును
పాటుపడవలయునని కోరుచున్నాను. ఇట్టి విద్యా సృజనములం
దు కార్యానుమూలతను స్థిరచిత్తమును ప్రసాదింప నీకర్మము నేను
చున్నాను.

మద్రాసు రాష్ట్రీయసహకారసంఘము
వలెనలనివారణనిధి నేర్పాటు చేయుట

ఇటీవల నలవలసిన గృహములను గోల్పోయి బాధపడు
చున్న వీరల సహాయార్థ మొకనిధి నేర్పాటు చేయుటగాను
మద్రాసునగర సహకార సంఘ సభ్యులు సమావేశమయి యొక
కమిటీని నియమించిరి. ఈకమిటీ సభ్యులగు శ్రీయుతులు బి.
రామదాసుపంతులు, పి. శివరామవిశానం ఎల్. సి. నురుస్సాని,
పి. ధర్మశింగంపిల్లై, జి. శ్రీరాం బాబురావులు, వి. వెంకట
సుబ్బయ్య, వి. మాణిక్యముదలియాడు, హెచ్. ఎం. జగన్నా
ధంగార్లు వైనివారణనిధికి ఉదారవంతు లెల్లరును సహాయము
నర్పవలెనని యొకనిన్నపమును ప్రకటించిరి. వివాదములన్నియు
మద్రాసుజిల్లా సహకార కేంద్రబ్యాంకు కార్యదర్శికి పంప
బడవచ్చును.

గుంటూరులో విద్యుచ్ఛక్తి నెలకొల్పబోవు
చారి అండ్ చారి కంపెనీవారిని గురించి
పురపాలక సంఘముల
అభిప్రాయములు

గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారి అభిప్రాయము
చారి అండ్ చారి కంపెనీవారి విషయమై యిలాడూ
తెజవాడ, మొదలుగాల పురపాలక సంఘములనుండి వచ్చిన
పుత్తర్జులు చదువడమయినది.

రిసల్యూషన్:- ఇతర పురపాలక సంఘములనుండి వచ్చిన తుత్సాహపూర్వకమైన వ్యతిరేకములు బహుశా సమీక్షించుట, ఇదివరలో ఇతర పురపాలక సంఘములలో కష్టపడి పనిచేసి మంచి పేరు, సంపాదించిన చారి అండ్ చారి కంపెనీవారు తమ పూర్వ ప్రభుత్వాల నెలకొల్పినట్లుగా ఇంకను వృద్ధిచేసికొందు గని దృఢముగా నమ్ముచూ పురపాలక సంఘములనుండి వచ్చిన అభిప్రాయపు టుత్తరముల కాపీలను వారికి పంపుటకు యీసంఘమువారు తీర్మానించినది. ఈ కంపెనీవారికి తుత్సాహముతో తగు సహాయము చేయుటకు గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారు వేడుకలనని తీర్మానించినది.

(సం) పి. లక్ష్మయ్య,
చైర్మన్.

2. తెజవాడ పురపాలకసంఘమువారి అభిప్రాయము

మా పురపాలక సంఘమునకు విద్యుచ్ఛక్తియంత్రాలయ ను నెలకొల్పిన ద్వారమున స్వపరదేశీయులను చాలా విద్యుచ్ఛక్తి కంపెనీలతోడ నాకు పరిచయము గలిగినది. అన్నిటిలో చారి అండ్ చారి కంపెనీయే సర్వోత్కృష్టమైనది.

కాస్త్రజ్ఞానమునందు శీఘ్రాచరమునందు కార్యతత్పరత యందు యజమానుల దృష్టిబరచు నుత్సాహమునందును వారి నెవ్వరును మించలేదు. మన రాజధానిలో గల విద్యుద్ద్యంత్రాల యమై అత్యుత్తమమైనది యంత్రాలయ కాళాధికారిచే బ్ర శంసింపబడినది. మా మాఖ్యకంట్రాక్టర్లకు చారి అండ్ చారి కంపెనీవారికి దీనికంటెకు కారగర్భాతులని చెప్పవలెను.

ఈ చారి కంపెనీయొక్క జయమునకు గేలము మానవ యంత్రమని చెప్పవలసిన సూక్ష్మ క్రిమీకూర్చుకుంటున్న ప్రధానము నగు రంగాచార్యులు గారును, ఉత్తమ యంత్రవిద్యాకులైనందు నగు సాధుస్వభావుడు సహాయుడు నగు చక్రవర్తిగారే కారణము— ప్రధాన డెవలప్మెంట్ గలవాడో సహాయుడంటి నమ్మగలవాడు. అయిన కేవి యిద్దరుగూడ బ్రథమమున దేశభిమానులు విమ్మట కంట్రాక్టర్లు. యంత్రకాస్త్రజ్ఞులు నగు యుగళక దక్షిణహిందూదేశము నంతటను భారతీయులచేతను విద్యుచ్ఛక్తియయ గావించవలెనని వారి ఘనోద్దేశములు సఫలభూతమగుటకాక యిది సేను మనఃపూర్వకముగ గౌరవ మున్నాను.

(సం) సి. కె. రెడ్డి,
చైర్మన్, తెజవాడ.

3. ఈరోడ్డు పురపాలక సంఘమువారి అభిప్రాయము

మీ 2-10-80 తేదీ ఆర్. సి. 752/1929 నెంబరుగల పుత్తరము చేసినది. మా పురమున విద్యుద్ద్యంత్రాలయము నెలకొల్పవలయునను మా పురపాలక సంఘమువారు చారి అండ్ చారి కంపెనీవారి సలహాయచ్చ యింజనీర్లుగా శేర్షరచిరిని తెలుపుటకు మా కలెక్షయు సంతోషముగనున్నది. ప్రభుము న వారు మా స్కీమును పరిశీలించు సందర్భమున, తయారుచే సిన ప్లానులు, అంచనాలు, ప్రణాళికలు మొదలయినవన్నియు మిగుల ప్రశస్తతమైనవేగాక చాలచోకయైనవిగనూడ నుండెను సకాలమున, యొక్కమగుసలవలన వారియకన్నచో కూకు లై నెన్న పొందు నవకాశముకూడ లేకపోయెడిది. ఇదియే నాకు వారియొడ దప్పక గవపడుచు వచ్చిన కార్యోత్సాహము, దీక్ష, చురుకదనము మొదలగువానిని గూర్చి విమృశముగ చరియజేయును.

కూనూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు హాల్బోరగా రిని వారి విద్యుద్ద్యంత్రాలయ నిర్మాణము పూర్తియైన పిమ్మట నే గలసినప్పుడు చారి అండ్ చారివారి పరికరముగూర్చి విశేషముగ బ్రశంసించిరి. కావున వారిట్టి స్కీములనైన స్వీకరింపగల సమర్థులగు విద్యుద్ద్యంత్రకాస్త్రజ్ఞులని సేను నమ్మక ముతో చెప్పగలను.

(సం) కె. వి. షేక్ దావుద్ సాహెబ్,
చైర్మన్, ఈరోడ్డు.

కూనూరు పురపాలక సంఘమువారి అభిప్రాయము

చారి అండ్ చారి కంపెనీవారు ప్రభుమున కూనూరు విద్యుచ్ఛక్తి నిర్మాణమునకై కాపలిన నమూనాలను, అంచనా తదితర వివరణ ప్రణాళికలను తయారుచేయుటకై నియమింప బడిరి. వారిచే తయారుచేయబడిన వివరణప్రణాళికలు గవర్న మెంటువారి అనుమతిపొందిన తరుపరి వారిచే అంచనానెయ

బడిన ధరలు వగయరాలు కాళా హాక గాయూడులచే, విద్యుచ్ఛక్తి నిర్మాణము జరిగించుటకు, పురపాలక సంఘమువారు, చారి అండ్ చారి కంపెనీవారిని 24-వ యేప్రిల్ తేదీ: మాకంట్రాక్టర్లుగా నియమించిరి. కంట్రాక్టును యిచ్చిన 10 ను పదులలోనే, పనిపూర్తి చేయుటయేగాక, పురమునందలిను దీపములు గూడ వెలిగింపబడెను.

తమవరి గవర్న మెంటు విద్యుచ్ఛక్తి యిక్ సెక్టర్ గారు పనితనమునంతయు పరిశీలించి, తమయొక్క సుతృప్తిని వెల్లుబిల్చిరి. కూనూరు పురమునంటి పర్యవేక్షకుడు చారి అండ్ చారి కంపెనీ వారు, ఆ శేక మ యి న ఆ క స్మి క క ష్ట ము ల కు గు రి ఆ యి రి. కా ని వారికి ఉత్సాహము, పట్టుద, సమర్థతలనీ, ఇంతవచ్చు కాలమునదే పనితయరగట అసంభవము. వారు చురుకుతనము తో పని పూర్తిచేసినకారణముననే మా పురపాలక సంఘము వారు, అప్పుడెచ్చిన ప్రభుసంపత్కరముననే, విద్యుచ్ఛక్తి దీపములపట్ల ఆదాయమును సంపాదించగలిగిరి. ఇట్టి శోకటి లేదని నానమ్మకము.

ప్రారంభోత్సవదినమున మద్రాసు గవర్నరుగారు, చారి గారిని చాలా అభినందించిరి. గవ్న మెంటు ఉద్యోగముల అభిప్రాయములను గమనింపవలయుననన, గవ్న మెంటు విద్యుచ్ఛక్తి యింజనీరువారు, పై చెప్పబడిన అభిప్రాయమును గమనింప వలెను. ఇదివరలో నాకు చారి అండు చారి కంపెనీవారు తెలియక పోవుచే వారినిగూర్చి యేమియు చెప్పియుండలేదు. కూనూరులో స్థాపింపబడిన 11000 వేల ఓల్టు విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రనిర్మాణముచే వారు విద్యుచ్ఛక్తికాస్త్రజ్ఞునందు, అగ్ర స్థానము పొందినారని నిమగ్నపాతియగా చెప్పగలము.

(సం) యశ్. డబ్ల్యు. హాల్బో,
చైర్మన్, కూనూరు.

5 ఉదకమండలము పురపాలక సంఘమువారి అభిప్రాయము

మీ 2-10-80 తేదీన నెం|| ఆర్. సి. 752/1929 రు గల ఉత్తరమునకుగాను, మీకు తెలియజేయునది యేమనగా—చారి అండు చారి కంపెనీవారు విద్యుచ్ఛక్తి పరికరములు మాకు తృప్తికరముగా సప్లయ చేసినారు.

ఈ పురపాలక సంఘమునందు వీరు ఏమియు విద్యుచ్ఛక్తి స్థాపించలేదు. వీరు కూనూరు యంత్రనిర్మాణమున అంచనానీ పరిపూర్తిచేసిరి. వీరి పని నైపుణ్యము విషయమై మద్రాసు గవర్న మెంటు హైడ్రో యెలెక్ట్రిక డెవలప్మెంటు చీఫ్ ఇంజనీరుగారు, యెలెక్ట్రిక్ యిక్ సెక్టరుగార్లు అభిప్రాయ ము యివ్వగలరు.

(సం) జే. వ. జేవిస్, &
చైర్మన్ ఉదకమండలము.

చెన్నపురి సంస్కృత పరిషత్తుగారి గీతాదినోత్సవమునకు రూపాయించందానిధి

ఈ సభవారు డిశంబరు 81 వ తేదీన (వైకుంఠా దశిమాడు) గీతా దినోత్సవమును జరుపుటకాగా రూపాయించందానిధి నేర్పాటు చేయుచున్నార. రాజోపు గీతాదినోత్సవమునకు మక్రమే గాక, భగవద్గీతాప్రచారమునకుగాను ఒక కార్యత నిధి గూడ ఏర్పాటుచేయబడియున్నది. భగవద్గీతను ఇతర భావలలోనికిని అనువదించి, పాఠశాలలందలి బాల బాలికలకును, కాన్యాశ్రమాన మనుభవించుచున్నవారి కిని, ఆస్పత్రులందున్న రోగులకును, ఇతరులకును, ఉచితముగా పంచివెట్టుటకును, ఇతర విధములగూడ గీతాప్రచారము గావించుటకును, వైనిధి యవయోగింపబడును. ఈ నిధికి కూపాయకంపై నెక్కువ మొత్తములగూడ స్వీకరింపబడును. చందాల్నియును ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపబడవచ్చును. కార్యదర్శి, చెన్నపురి సంస్కృత పరిషత్తుగారి, ఆశ్రమము లక్ష్మీ, మైలాపూరు.

ఎక్. జే. దోరాయ బదర్లు
88, మింటుపేటి, పొరుగుబుత్త, మదరాసు.
అత్యుత్తమమైన గ్యూరెటి
గల కస్తూరమాత్రల సీసా 18
వల రు 0-6-0
ఒకడజ్ సీసాలకు(టపాలు
ఖచ్చ ఇవాం) రు 8-0-0
మానద్ర ఆర్యాంజనము, గోరొజన
ము, కాబూలు ఇంగుక, రక్కరస్తాంపు
ఇంకి, కడిమలాము, పండ్లపాడి, మా
త్రలు, కస్తూరి, కంఠమపువ్వు, పచ్చ
కర్పూరము, మొదలైనవి దొరకను.
పరస్పలములలో ఏజుంటును, వందకా
కులో అమ్మవారునుకావలెనాక్రయ.
జాపితాలకు కైకన్న కొలసమునకు
వాయుడు.

వార్తలు- విశేషములు

కయ్యో ప్రభుత్వమువారు పంచదారపై దిగుమతిపే న్నును ఎక్సైజుపన్నును గూడ ఎక్కువజేసిరి. పంచదార వ్యాపారమువారితో గలిసి ప్రభుత్వమువారు యత్నపడి శేర్షరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ గుత్త వ్యాపారమునకు జేరిన ధరలను నిర్ణయించువరకును వ్యాపారసంఘమువారు పంచదార ధరను హెచ్చించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరు.

ఈజిప్టులో బట్టలమిల్లులకు నష్టమువచ్చినదని కంపెండ్ ఈజిప్షియన్ మిల్స్ లిమిటెడ్ వారి నివేదిక బయలుపడుచున్నది. ఈనివేదిక 1980 సం|| సెప్టెంబరు నెలలో ఆఖరు 17 నెలల సంగతిని బయలుపడుచున్నది.

జర్మనీవారు తమ యెగుమతులెక్కువగా నుండవలయు నని పట్టుబట్టుటవల్ల బ్రెస్టెల్స్ లో జరుగుచున్న పంచదార వ్యాపారాల సభ భగ్గుమిగునట్లు తోచుచున్నది.

లండన్ నివాసియగు ఛార్లెస్ హోబ్స్ అనునతడు ఒక మోటార్ బోటు (లాంచ్)ను గంటకు 82.09 మైళ్ళ వేగమున నడిపించిరి. ఇంతకన్న ఎక్కువవేగముతో నిశివర కెవ్వరను నడపి యుండలేదు.

24 అంగుళాలు వెడల్పుగల నీటిగొట్టముకట్టి బ్రట్టలకుటచే ఆసూయమునను ఎలెక్ట్రిక్ లైటు మున్నగువానికిని కేల యడుగుననడచు రైల్వేకును చాలా నష్టముగలిగినట్లు రుగ్మిండ్లి వార్తవచ్చుచున్నది. కలదిసీపటిలో ఆసూయ ప్రదేశములన్నియు కొన్నియడుగుల నీటిలో నిండిపోయినవి. వ్యాపారస్థులకు చాలా నష్టముగలిగినది. తెలిఫోన్ లిగలకును చాలానష్టము వాటిల్లినది.

ఫిల్మ్ చట్టము మూలమున కడచిన ఆరెండ్లలో ఫిలింపర్ శ్రమ చాల వృధిజేరినదని హెర్బాల్డ్ పత్రిక వాయుచున్నది. చట్టమే కాక ఆ యాసంఘములవారి ప్రావీణ్య మిందు కష్టగా వగా తోడుపడెననుచున్నది. రాజోపు ఏట 1,850,000 పా నులుఖర్చుకెట్టి 120 ఫిల్ములు తయారు చేయబడును. ఇందులో ఒక మిలియనుపాస్తు పనివాండ్రకై వ్యయపరపబడునని హెర్బాల్డ్ వాయుచున్నది.

ఎం ఎస్. రాయ్ (హై. దవకమ్మూనిస్టు)గారి యనుచరుల హైందవకమ్మూనిస్టు లైరుగురు కాల్చివేయబడిరిని ఇంగ్లాండులో ప్రకటింపబడినవార్త నిజముకాదని రమ్య అధికారులు ప్రకటించిరి.

వడ్డీవ్యాపారముల, పెట్టుబడివారుల, మధ్యవర్తులు (బ్రోకరులు), మరొకందరు, మొత్తము 181 గరిపై ప్రస్తుతము నేరారోపణ గావించబడి యున్నదనియు, వారిలో 35 గరు నిర్బంధములో నున్నారనియు న్యాయాధికారుల ప్రకటించుచున్నారు.

యలకురు (గుడివాడతాలూకా)

కోడే గోపాలకృష్ణ స్వచ్ఛందరిగారి విడుదల

నేడు (డిశంబరు 17 వ తేదీ) కోడే గోపాలకృష్ణయ్య గారికి బళ్లారి నెంటులుజెయిల నుండి విడుదలజరుగునని నామి త్రులు నాకు పుత్తరము వ్రాసినారు. వీరు బందరులో ఉప్పు సత్కారము పల్చి మే నెలలో శిక్షింపబడిరి. శిక్ష 10 మాసములు. వీరు శిక్ష పూర్తిచేసికొని స్వగ్రామము జేయుచుగా చేరుచున్నందున ఈశ్వరుని సదా ఆయురారోగ్యముల ప్రసాదించుగాకయని కోరుచున్నాను. వీరు స్వరాజ్యదీక్షపకులు నిరాడంబరులు, పరోపకారులు, దైవభక్తిగలవారు. యలకురు కంచాయతీ మెంబర్లలో నొకరు. వ్యవహార, కపటములేని వారు. వీరు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నిర్మించిన "శ్యామలాధర్మపాఠశాల" కు బయట గ్రామములనుండి వచ్చిన బీదవిద్యార్థులకు అన్నవస్త్రదానము లిప్పించి పుణ్యము కట్టుకొన్న వారి. ఇంటిముందరుకు యావకడు వస్తే లేదనకుండ ధర్మము చేయువారు.

కనకమేడల సుబ్బయ్య.

మద్రాసు.

లిండ్సే కమిషను

తిరువనంతపురము, డిసెంబరు 18:—లిండ్సే కమిషను సభ్యులకు డాక్టరు హచ్చిన్సన్, డాక్టరు మాక్స్ కిలు, డా|| దత్త గార్లు నేటిదినము ఇచ్చటనున్న విద్యాసంస్థలను జూచిరి. సాయం కాలము రెవరెండు కెగ్ గారి ఇంకొలో సమావేశమై విద్యా విషయములను గురించి ఛర్చ సలిపిరి. (ఆ. తె.)

రౌండుటేబిలుసభా సమాచారములు

జోషీ, శివరావుగార్లు నిజస్థితిని ప్రకటించుట

రౌండుటేబిలు సభ : సర్వసభ్య సమావేశము

హైదరాబాదుగూర్చి సర్ అక్బరు హైదరిగారి ఉపన్యాసము

క్రాంతి ఉపసంఘముల నేర్పరుచుట

23 వ తేదీని మరల సభ జరుగును. పిమ్మట 30 వ తేదీవరకును సభలు విరమింపబడును.

• జోషీ శివరావుగార్ల ప్రకటన, హిందూమహమ్మదీయసమన్యముఖ్య విషయములను మూలదోసి వృథా కాలయాపనము చేయుచుండుట

లండను, డిశంబరు 15:— “రౌండుటేబిలు సభవారు హిందూ మహమ్మదీయ సమన్యము అనవసరమును ప్రాముఖ్యత నొసంగి కాలమును వృథా పరుచుచున్నందులకు మేము మిక్కిలి చింతించుచున్నాము. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము చేకూరినచో అల్పసంఖ్యాకులసమన్య కెట్టి ప్రాముఖ్యతయు నుండదు. ఏలనగా నిజముగానిది ఆర్థికసంబంధమును సమన్యము గాని సాంఘికసంబంధమును సమన్య కాదని మాకు గట్టి నమ్మకము కలదు.

కార్మికుల లాభము

“యుక్తవయసు వచ్చిన వారి కందరికిని వోటింగు అధికార ముండవలెను. కార్మికులకు సంబంధములగు చట్టములను చేయుట కవకాశ ముండవలెను. కార్మికసమన్య యావద్భారత సమన్యగా నుండవలెను. కార్మికులు నిమ్మకాయలు మున్నగువారి లాభములను కాపాడుటకు హక్కులను ప్రకటన (డిక్లరేషను ఆఫ్ రైట్సు) ను గూడ నీవట్టముతో చేర్చుకొనవలెను. భారతదేశమున ప్రత్యేక స్థానముల కీర్తనలను విషయమున కొరబడిన కొరకలను మేముగూడ సమర్థించుచున్నాము. సాంఘికసంబంధములకు ఆసక్తి లేకులైన నంతరించును. అవి యంతరించినచో కార్మికసమన్యమును నిమ్మకాయల సమన్యమును యెట్టి భేదమును గూడ నుండదు.

దోమినియను స్టేటులు యి యుభయము నని వెంటనే వాగ్దానము చేయవలెను

ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులు మున్నగు సర్వసంఖ్యాకుల సమన్యము అనవసరమును అత్యధికము నగు ప్రాముఖ్యత యిచ్చబడుచున్నది. ఇంత అధికమును ప్రాముఖ్యత నీసమన్య కొసంగుట కెట్టికారణము లేదు. బర్లండుతో స ధి చేసికొన గోరినపుడు బ్రిటను దొరతనమువారు మొదటనే దోమినియను స్టేటులు యిచ్చబడునను వాగ్దానము చేసియుండిరి. ఇప్పుడుగూడ నటులనే వాగ్దానము చేసినచో అల్ప సంఖ్యాకులసమన్యముగ్గి నిజ తత్వము వెంటనే వెల్లడి కాగలదు. ఇప్పుడే దోమినియను స్టేటులు యిచ్చబడునని బ్రిటనుదొరతనమువారు యాధికా తెలిపినచో అల్పసంఖ్యాకుల సమన్యలండనులోనే పరిష్కరింప బడవచ్చును. లేదా ప్రతినిధులు భారతదేశమునకు వెల్లినపిమ్మటనే నిధిగా పరిష్కరింపబడగలరని మాకు గట్టి నమ్మకము కలదు.

అన్నవస్త్రములు ఆరోగ్యము విద్యయునే ముఖ్యతములు

భారతదేశమునందున్న 80 కోట్లమంది ప్రజలలోను మిక్కిలి హెచ్చుసంఖ్యగలవారగు సామాన్యప్రజలకు అన్నవస్త్రములు ఆరోగ్యము విద్య అననవియో ముఖ్యతములుగాని అల్పసంఖ్యాకుల సమన్య యంతమాత్రమును ముఖ్యములు గావు. ప్రభుత్వోద్యోగములకు కావసరములు మున్నగు ప్రజాప్రాతినిధి సంఘములలో హెచ్చుసంఖ్యములను బడయుగొల్పి మిక్కిలి కొద్దిమంది నిగ్రాహికులకు మాత్రమే యీ అల్పసంఖ్యాకసమన్య ముఖ్యతము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే ముఖ్యముగా కోరుచున్న డిట్టి కొట్టికొడి ప్రజల చిలిపి తగవుల శంతమాత్రమును పాటించకు, ఇంతకును యీ రౌండుటేబిలు సభ యంతమాత్రమును భారతీయులకు ప్రజాప్రతినిధి పథి కావాలను” అని రౌండుటేబిలుసభకు కార్మిక ప్రతినిధులుగా వచ్చిన జోషీ శివరావుగార్ల వుత్తరము కలిపి ప్రకటించిరి.

(బీ.జి.పర్వీసు)

రౌండుటేబిలు సర్వసభ్య సమావేశము

నేడు ఉదయమున సభ్యులందరును కమిటీకింద మరల సమావేశ మగుట

లండను, డిశంబరు 16:— ప్రధానమంత్రి రాష్ట్ర మెంట్ సాల్వగారి అధ్యక్షత క్రింద రౌండుటేబిలుసభా ప్రతినిధులందరును కలసి నేడు మరల సమావేశమైరి.

బర్మా ఉపసంఘమువేదిక

మొదట బర్మా ఉపసంఘమువారి నివేదికపై చర్చ జరిగినది. ఆవిషయము పరిష్కరింపబడినది.

రెండవ ఉపసంఘమువేదిక

పిమ్మట రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనముగూర్చి రెండవ ఉపసంఘమువారు పంపిన నివేదికపై చర్చ ప్రారంభమైనది. సుదామహ్మం 1 గంటకు ఫలావరములకొరకు 10 నిమిషముల వరకు.

వాయవ్యసరిహద్దు రాష్ట్రీయసంఘము

నేడు మొత్తము ఉపసంఘముగూడ కీర్తనకలది. వీనిలో వాయవ్యసరిహద్దు రాష్ట్రీయసంఘ మొకటి ఇతరరాష్ట్రీయముల స్వపరిపాలనముగూర్చి వేరుబడిన సమావేశము యీ రాష్ట్రీయమునందలి ప్రత్యేక పరిస్థితులను బట్టి మాన్యు లేమైన జరగవలెనా? ఏ యెట్టివి? ప్రజలకు ఏయో జనాధికార మెటు లుండవలెనా? ఏ సిద్ధాంతముల ననుసరించి ప్రైవటును పురుషులకును నియోజనాధికారము కీర్తనకలది? అను విషయముల నీఉపసంఘమువారు పరిష్కరింపవలసి యుండును.

(2) దేశరక్షణ విషయకొపసంఘము

కేవలము రాజ్యాంగవిధానమునకు సంబంధించిన భావములలో గాక యితరభావములలో దేశరక్షణమునకు సంబంధించిన రాజకీయ సిద్ధాంతములకు పరిశీలించుటకు, కాంక్షి ప్రభువు కిక్కిరియింప 6-12 సంవత్సర కిక్కిరియింప గూర్చి గూడ ఆలోచించుటకు యీ ఉపసంఘ మేర్పరపబడినది. భారతీయులను నేనలో హెచ్చుగా చేర్చు విషయమునుగూర్చిగూడ నీ సంఘమువారే ఆలోచించెదరు గాని సిక్కుల జి.మెం. టైన్స్ యుండవలెను మున్నగు పరిపాలనకు సంబంధించిన అల్పవిషయములనుగూర్చి వీ రాలోచింప నక్కరలేదు.

సరిహద్దుల ఉపసంఘము

సరిహద్దులకు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మరియొక ఉపసంఘ మేర్పరపబడినది గాని పరిహద్దులకు సంబంధించిన సమస్యలను దేశరక్షణమునకు సంబంధించిన సమస్యలను కరస్పర్ సబంధ ముండుటచే నీరెండు ఉపసంఘములవారకు కలసియే ఆలోచించుచుండవలెనని గూడ నిర్ణయింపబడినది.

ప్రభుత్వోద్యోగుల ఉపసంఘము

మాత్రం రాజ్యాంగవిధానమునకు ప్రభుత్వోద్యోగులకు గల సంబంధము, యావద్భారత ప్రభుత్వ సేవకాదులలో బ్రిటీషు దేశీయులను నియమించుటలో అత్యంతము (రేషియోను, మున్నగు విషయముల నీసంఘమువారు నిర్ణయింపవలెను.

ఉన్నత న్యాయస్థానోపసంఘము

భారతదేశమున నుండి యొక ఉన్నత న్యాయస్థానము మేర్పరుచుటకుగూర్చి యీ ఉపసంఘమువారు ఆలోచించెదరు.

ఫెడరలు రాజ్యాంగవిధానోపసంఘము వేదిక

మొదటి ఉపసంఘము

కాంక్షి ప్రభువు కిక్కిరియింప 4-5 కిక్కిరియింపగూర్చి ఆలోచించుట ఉపసంఘమువారు కోరబడిరి. ఈ ఉపసంఘమున సభ్యులుగానున్న ముగ్గురు బ్రిటీషు ప్రతినిధులకు పార్లమెంటు సంబంధములకు పనులు చాల హెచ్చుగా నుండుటచే వారు ముగ్గురును తమస్థానీ పనిచేయుటకు మరిగ్గురిని నియమించెదరు.

ఈనివేదికలు తాత్కాలికములేయని

ప్రధానమంత్రి తెలుపుట

“ఇప్పుడు ఈసభలో ఉపసంఘములో నివేదిక లామోడింపబడిననుగూడ నది తాత్కాలికమోద మే యగును. ఏలనగా కడపటిసారి రౌండుటేబిలు సభవారే వీటి నామోడింపవలెను గాన నిపు డీసభలో ప్రతినిధులందరు నుండిననుగూడ నిది కమిటీయే గాని రౌండుటేబిలు సభ కాదు గాన మరల రౌండుటేబిలు సభలో నితర విషయముల నెవరైన తెలుపగోరినచో నెట్టి యభ్యంతరము నుండదు” అని ప్రధానమంత్రి ముందుగానే తెలిపెను. ఈ వరకులకు లోబడియే బర్మా ఉపసంఘ నివేదిక ఆమోదింపబడినది.

నేడు నియమింపబడుటకు నిశ్చయింపబడిన 5 క్రాంతి ఉపసంఘములకును సభ్యులను నియమించు విషయమున సభ్యుల పేర్లను నూచించుటకు కేపు బిశినెసు కమిటీవారు సమావేశమగుదురు. వారి నూచనల ననుసరించి ప్రధానమంత్రి సభ్యులను నియమించును.

అల్పసంఖ్యాకుల ఉపసంఘము

ఈ ఉపసంఘమునకు సభ్యులను నియమించు విషయముగూడ కేపు ఆలోచనలోనికి రావచ్చును. సింఘ ఉత్తర రాష్ట్రీయములగూర్చిన విషయములు యీ ఉపసంఘమునకు సంబంధించినవే యగుటచే వీటినిగూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రస్తుతము వీలులేదు.

కాంక్షిప్రభువు ప్రసంగము

మొదటి ఉపసంఘము (ఫెడరలు ప్రాంతీయ సమితి) వారి నివేదికపై చర్చ చాలస్వల్పముగానే జరిగినది. “ఈ కమిటీ సభ్యులు నాకు సర్వవిధముల తోడ్పడినందుకు వారి కంతయును కృతజ్ఞుడను. నేను భారతదేశ హితమునే కోరుచున్నాను గాని యీ ప్రత్యేకముయొక్క లాభమును కోరుటలేదు. భారతదేశము యొక్కయును సంతృప్తికలిగి నృధివోండుట కీసభ సమావేశముతము కావలెననియే నేను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను” అని కాంక్షి ప్రభువు నుడివెను.

రెండవ ఉపసంఘము నివేదిక

పిమ్మట రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనోపసంఘమువారి నివేదికపై చర్చ జరిగినది. మంత్రివర్గములో ప్రాతినిధ్యము, ఉద్యోగలకు మంత్రివర్గముగా నియమించుట అల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యము మున్నగు విషయములకు గూర్చి చర్చ జరిగినది. ఈ ప్రాతినిధ్య విషయము చట్టములో నొక భాగముగానే యుండవలెను గాని దొరతనమువారికి నూచనగా మాత్రము యుండరాదు అని కాండకు సభ్యులు తెలిపిరి.

గవర్నరులకు ప్రత్యేకాధికారములు

ప్రత్యేకపరిస్థితులలో గవర్నరులకు ప్రత్యేకాధికారముల నొసంగుటకుగూర్చి ఉపసంఘమువారు చేసిన సూచనలు చాల విశాలముగను అనిర్దిష్టములుగను యున్నవని కొంద రాష్ట్రీయ పిం చి రి గా ని గ వ ర్న రు ల కు బాగుగా నిర్ధారణ చేయబడిన కొన్ని ప్రత్యేకాధికారము లుండవలెననిమాత్ర మంగీకరించిరి.

క్రిస్తుమును పండుగలకు విరామము

ఈసర్వసభ్య సమావేశము మరల 28 వ తేదీని జరుగును. అప్పటికంటే క్రిస్తుమును పండుగల గమిత్తము విరమింపబడును. మరల డిశంబరు 30 వ తేదీని సభజరగను. (రాయలూరు)

రెండవ ఉపసంఘమువారి నివేదిక

కొన్ని ముఖ్యములగు సూచనలు

లండను, డిశంబరు 16:—(1) ద్వంద్వపరిపాలనను నిర్దుష్టపరచవలెను.

(2) రాష్ట్రీయములకు సంబంధించిన అన్ని కాలకు పరిపాలనమును రాష్ట్రీయకావసరములకు అడ్డమువారు మే జరగవలెనని, లా-గర్డకాళి గూడ కావసరములకు అధీనము కావలెను.

(3) కార్మికవిద్యకావసరమునకు సమిష్టి కార్యక్రమముండవలెను.

(4) మంత్రివర్గము గవర్నరుకే నియమింపబడెను. సామాన్యముగా యొక్క కొనబడినవారిలో త్యాగిక సంఖ్యాకపక్షము నకు నాయకుడగువానిని మంత్రివర్గము నూచించుటకు గొప్పగా నోరవలెను.

5. రాష్ట్రీయ కార్యకర్తాధ్యక్షులను నియమించుటలో రాష్ట్రీయములలోని సభ్యులు అని అల్పసంఖ్యాక సభ్యులు ప్రాతినిధ్యము అధిపతియు గూడ యాడుకొను. ఇది చట్టములలోకి నిర్ధారణగా నుండవలెను గాని గవర్నరు యిచ్చముకు వలెకాదు.

6. కావసరమైనచో నామోదింపబడిన రాష్ట్రీయములకు నిర్దేశనకుండుటకు నిర్దుష్టములను పునర్విమర్శకు కేపుటకు లేక వానిని గవర్నరుజవరముకు పంపుటకు, కావసరమైనచో నిర్దుష్టములకు గవర్నరుల కధికార ముండవలెను. మతమును, ఫెడరలు గవర్నరుమొలకు సంబంధించిన విషయములను, ఫెడరలు కావసరమైన నామోదింపబడిన చట్టమును గవర్నరు జవరలు చేసిన అర్జి నెన్సులను గూర్చి రాష్ట్రీయము

వ్యాయమురి ఈ యాశ్చర్యము నిరాకరించి, కష్టం
 ప్రబోధమును కందరును పుష్పిగా జేరినదని నిర్ణయించి అప్పీనా త్రాసినది.

1931 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సర్వేక్షణ సంవత్సరము 1931

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన
సుందరి, (రెండురకములు) మహాత్మా గాంధీ

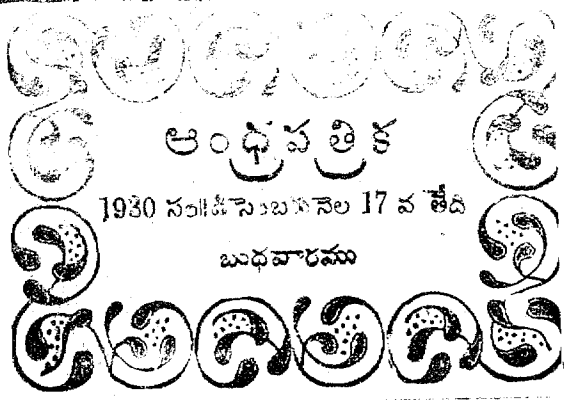
క్యాటెండరు 3-కి 0-6-0, 12-కి 1-4-0, 100-కి 9-8-0

పదా: 50 కృతాశ్చ, అంశకుచే అర్చ్యతే సకముసామ్య ఆధ్యాత్మికా పంతుచు దగ్గర
ర త్సేనేపకా తెలుపవలెను.

గంధక ర్థ:—పారనందిరామాశాస్త్రిగారు 0-12-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

శ్రీ రామచంద్రాచార్య దివంగతులై పరాకాగారి ధైర్యసాహసములను, ప్రతిభావిశేషములను ఉద్గడించి వాత నిర్వహించిన కార్యశేషము స్వానుముగనే శ్రీ బి. మునిస్వామి సాయాడుగారి ఖజనస్థానములపై బడెనియు ఇదియెందులకు ప్రదుమనియు ఇట్టి వీరభ్రాజ పక్షమునను భాగ్యభిన్నుడిని కొని తేగలదని పత్తిరి.

బళ్లారిలోను, చుట్టు ర మైళ్ల బహిరంగ సభలలో
గాని, ఉల్కిములుగాని ప్రభాతు ఫేరీలుగాని, యితరవిధ
యగు కాపనోల్లంఘన శ్రబోధములుగాని జరుపరాదని జిల్లా
మేజిస్ట్రేటుగారు బారీచేసి ఉత్తరవు ఏప్రిల్ 1 వ వారము
నగుట ఆయనను దుండునని 14 పెక్సా ప్రకాశము గవర్నరు
గారు ఉత్తరవు జేసినట్లు డిసెంబరు 16 వ తేదీ ఫార్టు సెంటు
బారీ గెజిటులో ప్రకటించబడెను.

జోషీ, శివరావుగార్లు విసుగుదల

రాండుటేబిలు సమావేశమునందు కార్మికప్రతినిధులగు జోషీగారును శివరావుగారును గావించిన ప్రకటన జూచిన, వారియందు గలిగిన నిరాశయు, విసుగుదలయు వ్యక్తమగును. హిందూ మహమ్మదీయవివాదముపట్ల, రాండుటేబిలు సమావేశ మింత ఆశ్చర్యము జూపుట యనవసరమనియు, హిందూదేశమునకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము లభించిన పిమ్మట, సాంఘికవిభేదములు వానియంతట నవియే సమసిపోవుననియు, అవి పిమ్మట ప్రధాన సమస్యలుగ గనపింపవనియు, ఆపిమ్మట ఆర్థికవ్యవహారములే ప్రాముఖ్యము వహించుననియు, వీరి రివ్యూను ప్రకటించిరి. హిందూమహమ్మదీయసమస్యకు మితిమీరిన ప్రాముఖ్య మిచ్చినందుకు, వీరు చింతించుచున్నారు. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వాగ్దానము చేయబడిన పిమ్మట, ఇంగ్లండులో గాకున్నను హిందూదేశమునందయినను ఈ సమస్య పరిష్కారమై తీరునని, వీరు భావించుచున్నారు. ఇంతియగాక, రాండుటేబిలు సమావేశము, నిజమగు ప్రతినిధినగ గాదనియు, దీని కరుదొచ్చిన ప్రతినిధు లీవిషయమై సమాధానము గావించుకొనుట కర్హులుగా రనియు, ప్రజాసామాన్యమునకు సాంఘికవిభేదములతో బనిలేదనియు, ఉద్యోగములను, గౌరవపదవులను వాంఛించెడివారికే వీనియందు పాళ్లు తెగకున్నవనియు, జనసామాన్యమునకు కడుపునిండతిండి, ఆరోగ్యము, విద్యయు, ముఖ్యము లనియు, ఈ మూడును అధినివేశ స్వాతంత్ర్యముమూలముననే చేకూరుననియు, జోషీ, శివరావుగార్లు స్పష్టపరచిరి.

పరిపాలనబాధ్యతను ప్రసాదించకుండు, హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యను పరిష్కరించుట యనభవమని, లేదా ప్రభుత్వమువారికి గూడ తుదకు దొరుకుటల గన్పట్టును. రాండుటేబిలు సమావేశమునందు ఎట్టి బడంబడిక గుదురక, అయ్యది విధల మగుచో, కాంగ్రెసుకు బలము చేకూరునని, వీరు భీతికొందుచున్నారు. అందుచే ప్రీచెస్సులందఱు వార్తలప్రకారము, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు కొంత బాధ్యతను ప్రసాదించెదమని వాగ్దానముజేసి, దానికి పూర్వము సాంఘికవిభేదములను పరిష్కరించు కొనవలయునను మరతును సూచించెదరని తెలియుచున్నది. కాని, స్వల్పబాధ్యతను సూచించి, హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యపరిష్కారముపై దీని నాధారపరచుటవలన, పరిస్థితులు చక్కబడజాలవు. బాధ్యతను నిర్వహించుటచేత, బాధ్యత చేకూరుట సిద్ధియము. అంతయు గాని, ఇరెరపడటముల

మున బాధ్యత చేకూరజాలదు. భారతీయులకు పరిపాలన బాధ్యతను ఒప్పగించుచో, దానిని నిర్వహించు నిమిత్తము వివిధ సంఘములవారును చక్రమత్యాగవ్యక్తతను గ్రహించి, దేశక్షేమమునకై పాటుబడెదరు. స్వపరిపాలన మిటీవల పొందిన విర్లండులో నిట్టిస్థితియే చేకూరెను. దక్షిణాఫ్రికాలోను నిట్టిస్థితియే చేకూరి, ఆంగ్లేయులకును బోయర్లకును గల విభేదము లంతరించెను. కనడాకు స్వపరిపాలన మొనగక ముందు, ఆంగ్ల ప్రెంచిజాతులవారి మధ్య తీవ్రవైషమ్యములు చెలరేగుచుండెను. పరిపాలనబాధ్యత ప్రజల కొనగబడినపిమ్మట, ఇవి యంతరించెను. హిందూదేశమునందు గూడ బాధ్యతను నిర్వహించుటమూలముననే, బాధ్యత ఏర్పడును. అందుకు మారుగ, మున్ముందుగ ఈ పరతులు చెల్లవలెననియు, ఆ పరతులు చెల్లవలెననియు నియమము నేర్పరచుచో, అవి ఎక్కటికిని నెరవేరజాలవు. లేదా ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశక్షేమము గోరుచో, సాంఘిక విభేద పరిష్కారమును స్వపరిపాలనా ప్రధానమునకు ముందు నొక పరతుగ నేర్పరువక, స్వరాజ్యప్రధానము మూలముననే సాంఘిక వైషమ్యము లంతరించు ననునత్యమును గ్రహించి, తదనుగుణముగ నాచరించుట మేలు.

మార్క్సింగుపోస్టుపత్రిక: వార్తానిషేధము

మార్క్సింగుపోస్టు పత్రికాభిప్రాయములతో, భారతీయు లెవరును నేకీధవింపజాలకున్నను, ఈ పత్రికకు బంపబడువార్తలను నిరోధించు ప్రయత్నమును మాత్రము ఆమోదింపజాలరు. మార్క్సింగు పోస్టుపత్రికకు డిల్లీవిలేఖకుడుగ మాధవరావుగారు, రాండుటేబిలు సమావేశమునందు, హిందూమహమ్మదీయసమస్య పరిష్కారము గాంచు ననునాశ వ్యర్థమని, హెయిగుగారు తంతివార్త నంపిరిని దెలిపినటుల, మార్క్సింగు పోస్టుపత్రికలో ప్రకటించబడెను. తన డిల్లీవిలేఖకుడు పంపెడివార్తలతో, ఇండియాప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారని, మార్క్సింగు పోస్టుపత్రిక వివరించెను. రాండుటేబిలు సమావేశమునకు తోడ్పడినవార్తలను పంపుచో, పత్రికా విలేఖకులకు గల హక్కులు తొలగింపబడునని, ఇండియా ప్రభుత్వాధికారులు మాధవరావుగారిని మందలించిరట. ఇండియా ఆఫీసువారు గూడ యీవిషయమై వీరితో నేకీధవిందిరి. ఇట్టివైఖరిని నిరసించుచు, కన్పర్వేటిపుముఖ్యులగు చర్చిల్ గారును, సిడెహాం ప్రభువుగారును, సర్ మైకేలు ఓర్వయరు, సర్ రెజనాల్డు క్రాడక్కు, సర్ మార్కు హంటరు, మెన్సన్ ప్రభువుగార్లు మున్నగువారు తమ తమ యభిప్రాయముల దెలిపిరి. పత్రికాలముల వార్తలు వెలువడకుండ జేసిన మాత్రాన, రాండుటేబిలు సమావేశము విజయము గాంచుననుట, వ్యర్థపు తలంపు. కన్పర్వేటిపుపత్రిక కిబ్బంది గలుగుట వలన, ఇందరు కన్పర్వేటిపు ప్రముఖులు లేదా ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని నిరసించుట తలస్థించెను. కాని, హిందూదేశమున భారతీయపత్రికలకు గలుగుచున్న స్వాతంత్ర్యనిరోధము గాంచి, బ్రిటీషుప్రముఖు

లెవరును తమ అసమ్మతి నింతవరకు దెలుపకుండుట బట్టి, వారి స్వార్థపరత్వము వెల్లడియగుచున్నది. పత్రికాస్వాతంత్ర్యము బ్రిటీషు పత్రికలకు మాత్రమే నిలిచియుండవలెనని, వీరు భావించినటుల దోచును.

ప్యాసుపోర్టు నిరాకరణము

తిరుచనాపల్లివాస్తవ్యులగు గుబ్బి సుందరేశనుగారు పత్రికలకు తరుచుగ వ్యాసముల వ్రాయుచుదురు. అంతియగాని, వీరు రాజకీయాంశోభముతో విశేషముగ పాల్గొనుచున్నటుల గన్పట్టును. వీరికిని, ఇంగ్లండులోని కొందరు పత్రికా నిర్వాహకులకును ఉత్తరప్రభుత్వరములు జరుగుచుండును. అవి అపుడపుడు పత్రికలలో ప్రకటింపబడుచుండును. సుందరేశనుగారు రాండుటేబిలుసమావేశసమయమున ఇంగ్లండుకు బోవలయునను నుద్దేశ్యముతో, ప్యాసుపోర్టుకు దరఖాస్తుజెట్టగ, అది నిరాకరింపబడెను. దీనికి కారణమేమని కామన్సుభలో బ్రాక్వేగారు ప్రశ్నింపగ, సుందరేశనుగారు ఇంగ్లండులో నుండుట వాంఛనీయము గాదని, మద్రాసుప్రభుత్వమువారు తలంచిరినియు, అందుచే వారికి ప్యాసుపోర్టు నిరాకరింపబడెననియు, ఇండియామంత్రిగారు పలికిరి. చెన్నరాజధానిలో వీరుండుటవలన, ఉపద్రవ మేమియు లేనిచో, ఇంగ్లండులో నుండుటవలన నెట్టి ఉపద్రవము వాటిల్లునో తెలియకున్నది. ఇంగ్లండు నందలి సందర్భములను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి కన్నను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడు బాగుగ గ్రహింపగలరు. అయినను, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముచే, ఇండియా మంత్రిగారు శిరసావహించి, ప్యాసుపోర్టును నిరాకరించిరి. ఇట్టి నిర్బంధములను విధించి, రాండుటేబిలు సమావేశమునకు జయము గలిగింపనెంచుట, వ్యర్థ ప్రయత్నమని తెలుపనక్కరలేదు.

బోర్స్టులు స్కూలు నిర్బంధము

నిన్నటిదినము మద్రాసు హైకోర్టువారి సంగీత తీర్పు, బోర్స్టులు స్కూలు నిర్బంధము విషయమై జనించిన సందియములనెల్ల పారద్రోలగలదు. దీనినిబట్టి నెల్లూరు సెషన్సు జడ్జిగారు బోర్స్టులు నిర్బంధితుల విషయమయి సరియగువైఖరి నవలంబించిరిని, విదితమగును. న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారు విచారించిన కేసు సత్యాగ్రహులకు సంబంధించినది గూడ గాదు. కొట్టుతిట్టుకు సంబంధించినది. తిరునెల్వేలి సెషన్సుజడ్జిగారు యువకులగు ముద్దయిల నిరువురను అయిదుసంవత్సరములు బోర్స్టులు స్కూలులో నుండునటుల శిక్ష విధించిరి. కాని, బోర్స్టులు చట్టమునందలి ఎనిమిదవ శ్లోకను, క్రిమినలు అభ్యాసముల గలవారికి మాత్రమే వర్తించునుగాని యిట్టి యువకులకు వర్తింపదని, హైకోర్టు న్యాయాధిపతి అభిప్రాయపడి, ఒకరికి రెండు సంవత్సరముల శిక్షను, మరియొకరికి సంవత్సరశిక్షను ఖాయపరచి, బోర్స్టులు స్కూలు నివాసమును రద్దుజేసిరి. ఇట్టివారికే బోర్స్టులు చట్టము అన్వయింపకుండగ, అహింసావలంబులును దేశభక్తులునగు యువజనులకు యీచట్టము అన్వయించు ననుటకన్నను విరుద్ధము వేరుండదు. ఇకమీద మేజిస్ట్రేటు లిట్టి శిక్షలను విధింపకుండ, హైకోర్టు తీర్పు తోడ్పడునని నమ్మెదము.

శ్రీ శ్రీ రసవిహారిభూషణుడు: రాజప్రతినిధిగారు
 శ్రీ శ్రీ సర్ రసవిహారిభూషణుగారి శిలావిగ్రహమును బహిర్గతము గావించుచు, రాజప్రతినిధిగారు నుడివినవాక్యములు, ఘోషగారి గొప్పతనమును వ్యక్తపరచినవి. ఘోషగారు నిరుపమానులగు న్యాసువాదులు. వీరు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ గూడ బనిచేసియుండిరి. విద్యకై దానధర్మముల గావించిన భారతీయులలో వీరు ప్రథములును, అగ్రగణ్యులు నని చెప్పవచ్చును. వీరు తమధీశక్తిని చాలవరకు ద్రవ్యార్జనమునకై వినియోగించినను, ఆర్జించినద్రవ్యమును సద్వినియోగపరచి, కీర్తిగాంచిరి. ఘోషగారికి న్యాయశాస్త్రమునందు రూఢియగు జ్ఞానము గలదు. తణఖాలవిషయమున, వీరు ప్రామాణికులని ఎంచబడుచుండిరి. ఇంతియ గాక, బెంగాలు శాసనసభలో నేమి, భారతశాసనసభలో నేమి, వీరు ప్రజ్ఞాతీతమును జూపి, కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు ఇరువదియేడులక్షలను, జాతీయవిద్యాలయమునకు ఇరువదియేడులక్షలను దాన మొసగిరి. వీరు వివాహము చేసికొనకుండ, గ్రంథపఠనమునందే యావత్కాలము గడపిరి. ఇట్టివారిని గనిన, వంగదేశము, ప్రజాహిత జీవితమునందు అగ్రస్థానము వహించుటయం దాశ్చర్య మేమి గలదు?

వత్రికాస్వాతంత్ర్యనిరోధము :

బొంబాయి హైకోర్టు

బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా ముద్రాపకులగు కపాడియాగారి అప్పీలును, బొంబాయి హైకోర్టు వారు త్రోసివైచుట జూడ, పత్రికా శాసనసభామును, క్రిమినలు లా-సవరణ చట్ట మాక్రమించెనని యూహింపవచ్చును. పత్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధమున కిప్పుడు తగిన చట్టములేదను చింత అధికారుల కుండనక్కరలేదు. బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక చేసిన నేర మేమి? అక్రమసంఘ మేతావున గూడునో, ఎప్పుడుగూడునో ప్రకటించుటచే, బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక అక్రమసంఘ సంచలనమునకు తోడ్పడెనని, హైకోర్టువారు గూడ భావించిరి. క్రిమినలు లా-సవరణచట్టము మామూలుచట్టమనియు, నిర్బంధచట్టము గాదనియు, ఇండియామంత్రిగా రిటీవల కామన్సుథలో చెప్పిన వాక్యములెంత నిరాధారములో దీనిమూలమున గ్రహింపవచ్చును. పత్రిక లికమీద దేశములో జరుగువార్తలను ప్రకటించుటకు గూడ, క్రిమినలు లా-సవరణ చట్ట మడ్డుపడుటచే, పత్రికాశాసనము లేనికారతన దీనిపోవుచున్నది.

144 శెక్కును : కలకత్తా హైకోర్టు

144 శెక్కును ప్రయోగము గూర్చి మేజిస్ట్రేటులకు వివేకాభిప్రాయము లేర్పడుచున్నది. ఎవ్వరినయినను నొకప్రదేశమునకు రాకుండజేయుటకే గాక, అక్కడ నున్న వారిని గూడ లేచిపోవ్వకుటకు ఈ శెక్కును నుపయోగింపబూనుట, వింతగ దోషకమానదు. బారిష్టరు సాస్యాలగారిని స్వీయమండల మగు మిడ్నపూరు నుండి లేచిపోవవలయునని, మేజిస్ట్రేటుగారు ఆజ్ఞాపించగ, అట్టి యుత్తరువు అక్రమమనియు, 144 శెక్కునుక్రింద ఎవరినయినను వెడలగొట్టుట కధికారము లేదనియు, కలకత్తా హైకోర్టువారు తీర్పు చెప్పిరి. మిడ్నపూరులో సాస్యాలుగా రుండుటవలన,

శాంతికి భంగముకలుగునను సాకును, హైకోర్టువారికి కఠినంబయిరి. 144 శెక్కును ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యభంగమునకును, రాజకీయ ప్రచార నిషేధమునకును ఉపయోగపడుచున్న విధము జూచిన, క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోడ్డును నిర్మించినవారు, ఈ శెక్కును యిటుల వినియోగమగునని ఎన్నడును ఊహించియుండరని నమ్మవచ్చును.

మరణశిక్ష

మరణదండనము ఘోరమనియు, దీనిని రద్దు జేయవలయునను భావము, నాగరిక ప్రపంచమునందంతటను వ్యాపించియున్నది. శిక్షల ముఖ్యప్రయోజనము, నేరముల కావించినవారిని సంస్కరించుటయే యగుటచే, మరణశిక్ష విధింపబడిన వారు తమ ప్రవర్తనమును సంస్కరించుకొనుట కిహలోకమున సాధ్యపడదు. మరణశిక్షలవలన నేరముల సంఖ్య తగ్గినటులను కనుపింపదు. ఇంతియగాక సజీవుడగు తోడి మానవు డెట్టివా డయినను, వానిని శిక్ష చేరుతో వధించుట గూడ, మొదటినేరముతో తుల్యమేయగును. ఇంగ్లండులో మరణశిక్షను తొలగించు నిమిత్త మేర్పడిన, పార్లమెంటు సెలెక్షుకమిటీ వారు అయిదు సంవత్సరములవరకు మరణశిక్షను రద్దు చేసి, క్రొత్త ఏర్పాటు ఎటుల పనిచేయునో చూడవలయు నని, సిఫార్సు చేసిరి. ఈ లోపుగ మరణశిక్ష విధింపబడిన వారి నెల్లరనుక్షమించుటకు గల హక్కును రాజగారు వినియోగింప గోరవలయునని కమిటీవారు సూచించిరి. ఇది మిగుల వాంఛనీయ మగు సంస్కరణ మనుటకు సందియము లేదు.

కామన్సు, ప్రభువుల సభల భేదములు

కామన్సు ప్రభువులసభల మధ్య భేదములు దయించినవి. రంగుల రక్షణ చట్ట మీ సంవత్సరముతో అంతరించును. దీని నికమీద కొనసాగింప వీలులేదని, కామన్సుసభవారు నిర్ణయించిరి. కాని, ప్రభువులసభలో రాబోవు సంవత్సరాంతమువరకు చట్టమును నిలిపియుంచవలెనని, సవరణ దేబడెను. ప్రభుసభానిర్ణయము, కామన్సుసభా నిర్ణయమునకు విరుద్ధముగ నుండుటచే, రెండు సభలకును మధ్య సంఘర్షణ మేర్పడగలదు. కాని ఇట్టి సంఘర్షణయున కవకాశము లేకుండ, ప్రభువులసభవారి సవరణను ఆమోదింపవలె నని, ప్రభుత్వమువారు కామన్సుసభవారిని గోరదలచినటుల తెలియుచున్నది. లేబరుప్రభుత్వమువారు ఏదియో యొకరితిగ కాలము గడపుటకు, తరుచుగ నెట్టి లొంగుబాటు జూపుచున్నారో, దీనిని బట్టి కనుగొనవచ్చును.

చారిచారి కంపెనీ

విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించిన ఏర్పాటులను మ్యునిసిపలు పట్టణములలో గావించుటలో, చారిచారి కంపెనీవారు మిగుల పేర్గడించిరి. వీరు భారతీయులగుటచే, భారతీయులును అందుముఖ్యముగ మద్రాసురాష్ట్ర వాస్తవ్యులును వీరికి తగుప్రోత్సాహ మొసగుట యవసరము. పురపాలకసంఘములవారు వీరి సామర్థ్యము నుగడించుచు నొనగిన యభిప్రాయములను స్థలాంతరమున ముద్రించితిమి. మద్రాసు రాజధానియందు దాదాపుగ నన్ని మ్యునిసిపలు పట్టణములలోను విద్యుచ్ఛక్తి ఏర్పాటుల నిపుడు తలపెట్టియుండుటచే, చారిచారి కంపెనీ

వారికి నధికప్రోత్సాహము నీ సంఘములవారు నొనగెడురుగాక యని కోరెదము.

కే. సుబ్రహ్మణ్యంగారి అన్వేషణ

కడపజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగనుండి కా రాగృహనిర్బంధమునకు పాత్రులయిన, కేశవభొట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, బల్లారి సెంట్రల్ జయిలులో మిగుల అన్వేషణలుగ నున్నటుల, వారు తమతండ్రిగారికి ప్రాసిన లేఖవలన, విడితమగుచున్నది. వీరిని వేరొక జయిలుకు మార్చుటయో, లేక చికిత్సవిషయమై ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించుటయో, జరుగుట యవసరమగుచున్నది. అధికారు లీవిషయమై శ్రద్ధ వహింప గోరెదము.

తిరువాన్కూరు రాజకీయమహాసభ

కాంగ్రెసువంటి సంస్థను ఏర్పరచుటకు ప్రయత్నములు తిరువనంతపురం, డిసెంబరు 18:—తిరువాన్కూరు రాజకీయ మహాసభ ఈ నగరమున డిసెంబరు 19, 20 వ తేదీలు యందు జరుగును. ఇండియను నేషనలు కాంగ్రెసు వలెనే తిరువాన్కూరు రాష్ట్రమున కొకకాంగ్రెసు ఏర్పరచవలయుననియు ఆసంస్థ నిర్మాణమును ఈ మహాసభయందు నిర్ణయించుట ప్రజాహక్కులనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటన గావించువిషయమై కోరుట మన్ననవిషయములు కార్యక్రమమునందు చేర్చబడినవి. ఛైరమన్ మిర్జాసాహెబ్ సంతకముల కేర్పడు హక్కులు బాధ్యతలుగరించుటకడ చర్చ జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

మధుర మునిసిపాలిటీ

ఎల్. కె. తులసిరాంగారు
 ఛేర్యేరుగ నెన్నుకొనబడుట
 మధుర, డిసెంబరు 15:—ఆర్. యస్. నాయుడుగారు రాజీవానా యిచ్చుటచే మరీయొక ఛేర్యేరును ఎన్నుకొనుటకు మధుర మునిసిపలు సంఘసభ్యులు నేటిదినము ఉదయము వైను ఛేర్యేరు పిచ్చియైత్రువారుగా అధ్యక్షతను సమావేశమైరి. ఎల్. కె. తులసిరాంగారి అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడునని డాక్టరు రామయ్యగారు దుపాదించిరి దేవనాయగం నాయుడుగారు బలపరచిరి. ఇతర అభ్యర్థులు ఎవ్వరులేనందున తులసిరాంగారు చేర్చుకగ ఎన్నుకొనబడిరి. వీరికి 500 రూప్యములు జీతము ఎల్. నూరురూపాయలు మోటారు ౬౦వెన్న ఇవ్వవలయు ననిగూడ తీర్మానింపబడె. సభ్యులు తనయెడల విశ్వాసము చూపినందులకు యెన్. కె తులసిరాంగారు కృతజ్ఞత తెలిపిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

మైసూరు శాసనసభ

డిసెంబరు సమావేశము
 పెంగుళూరు, డిసెంబరు 15:—నేటిదినము మైసూరు శాసనసభ డిసెంబరు సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. ఆక్షింప దినాను డిల్లీ బిల్ కృష్ణరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఒక మైసూరు శాసనసభకు మహారాజుగారు ఇవ్వవలసిన గొప్ప గౌరవమును-ఆనగ దినాను ఉద్వోగమును డిల్లీ బిల్ కృష్ణరావుగారు పొందినందులకు సభ్యులు వారిని అభినందించిరి. ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున నగరమునందలి దేశభాషా పత్రికలకు ప్రభుత్వమువారు నొసగిన హెచ్చరికను గురించి కొంత మంది సభ్యులు ప్రశ్నించెరి. ప్రభుత్వసభ్యులు మాత్రముగారు ప్రశ్నోత్తర మొసకు ఆ తేవణియములకు వ్యాసములను ప్రకటించినందులకు ప్రభుత్వమువారు 8 పత్రికాసంపాదకులను హెచ్చరించి రనిరి. పిమ్మట ప్రభుత్వసభ్యులు కొన్ని బిల్లులను ప్రవేశపెట్టిరి. బ్రిటిషు ఇండియా యందువలెనే మైసూరునందు కాపీరెటు హక్కులను స్థిరపరచుటకు ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈ బిల్లును పరిశీలింప నెలెట్టు కమిటీ ఏర్పరచబడెను. వైద్యులను రిజిష్టరుచేయుటకును ఆందుల కొక మెడికలుకాన్సిలును ఏర్పరచుటకును మరీయొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈ బిల్లును పరిశీలింప ఒక సెలెక్షుకమిటీ నియమింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ధిల్లి విశ్వవిద్యాలయపు వైసుభాస్కరులు

ధిల్లి, డిసెంబరు 15:—ధిల్లి యందు ఆద్యక్షేటుగ నున్న భాను బహదరు పహాస్కరు అబ్దుల్ హక్కునామగారిని రెండు సంవత్సరములకాలము ధిల్లి విశ్వవిద్యాలయపు వైసుభాస్కరుగ పనిచేయ భాస్కరుగారు నియమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సాక్షి

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించువేళ
శ్రీ గృహవారము 18-వ తేదీని సాయం. 6-16 గం.
శుక్రవారము 19-వ తేదీని సాయం 6-17 గం.

చెన్నపురికార్యోచనము నాగస్వరవాద్య ప్రదర్శనము

శ్రీ 18వ తేదీని కొత్తపేటయందు నివసించుచున్న సాయం 5 గం॥ పండిత మునుస్వామిశిల్పిగారి నాగస్వరవాద్య ప్రదర్శనము జరుగను.

దొరకినది:—నిన్నటిదినమున చాకలిపేటనుండి తిరువల్లికేణికి బోవుచున్న నెం॥ 98 బ్రాహ్మణులలో కొండు తాజాగ్గర నొక యోగదూత్యుల కరస్సీనోటు దొరకినది. అది యెవరికి చెందియున్నదో వారు నన్ను దీనిని కొనవచ్చును. డి. సూర్యప్రకాశరావు డి. ఏ. డి. ఎల్. ఆడ్యోకేటు నెం॥ 16 అక్కరసాహెబు వీధి, తిరువల్లికేణి.

మద్రాసు కార్యోచనము శేడీయో సంగీత కార్యక్రమము
(ప్రతిరోజు సాయంకాలము 5-80 గం. నుండి 7 గం. వరకు.)
(తిరువల్లికేణి పనులదొరకున)

శేషదినము యువజనసంగీతసమాజము ఆంగ్ల సంగీతము. (క్రిస్మస్ కీర్తనలు)
19 వ తేదీని శ్రీమతి సీతమ్మగారు దక్షిణయిండియా సంగీతము. (గాత్రము, ఫిడెలొలో నమా)

రాకపోకలు:—రైల్వే బోర్డుకు సంబంధించిన విట్టయ్యగారు కలకత్తానుండి శేడీయ్యయన మద్రాసు వచ్చిరి. డి॥ ఎం. కె. రాజయ్యగారు (రైల్వే పోలీసు జిల్లా నూపరిం పెండ్రెంటు) గారు కడపనుండి శేడీయ్యయన మద్రాసు వచ్చిరి. కల్లికోటరాజుగారు నిన్న రాత్రి మద్రాసునుండి కల్లికోటకు డి. కె. బి. గ్రీనవుడ్డు (గవర్నమెంటు ఎంప్లొయీ) గారు కలకత్తాకు, తిరువల్లికి వివస్వతగారు నాగపురమునకు వెళ్లిరి.

మోటారుకారు ప్రమాదము
మద్రాసు, డిసెంబరు 16:—నిన్న సాయంకాలమున తిరువల్లియూరు హైవేలోని పొన్నును అను పేరుగల 20 యేండ్ల యువకుడు ప్రమాదాశయన నొక మోటారుకారుచే త్రొక్కిబడి తీవ్రగాయములను పొంది, రాయపురం ఆస్పత్రిలో చేర్చబడియున్నాడు. శేటి మధ్యాహ్నమున గోపాలపురం గ్రామీణ గూర్జుండియున్న యిద్దరు మనుష్యులు ప్రమాదాశయన నొక మోటారుకారుచే త్రొక్కిబడిరి. ఉభయయువకులు కాళ్లు చిడికి పోయినవి. రాయపేట ఆస్పత్రిలో చేర్చబడియున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

అమరావతి అరెస్టులు

గారివాల ఉత్సవమునాడు 42 మంది
అమరావతి, డిసెంబరు 18:—కె. డబ్ల్యు. బిజ్జెగారు, వీరార "యద్ధం" నియంత, డి. ఆర్. కలాటి గారు, అమరావతి నియంత, కార్యదర్శి దీక్షితుగారు 5 గురు శ్రీలలో సహా మొత్తము 42 నేడు రాత్రి గారివాల ఉత్సవము సందర్భమున అరెస్టుచేయబడిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్సవమును నిషేధించియుండిరి. కాని యుద్ధ సంఘము వారి యేర్పాటు ప్రకారము నియంత పార్కునందు ఆసేకమంది ప్రజలు సాజరయిరి. పోలీసువారు దారికడ్డక నుండుటచే శేల కూర్చుండిరి. చాలసేపుతాళి పోలీసువారు బలవంతముగ వారిని చెడగొట్టుటచే కొందరికి చెబ్బలు తగిలెను. (ఆ. ప్రె.)

సేలంలో 144 నెక్కు

ఉల్లంఘనము
వదిమంది అరెస్టు
సేలం, డిసెంబరు 16:—మనియ్యమొదటి వేలాయంధం చెట్టిగార్లు యిరువురు వాలంటీరులు గాక మరి ఎనమండుగురు నేడు సాయంకాలము బాతీశుపతాకములతో ఊరేగుచుండగా పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. పోలీసుస్టేషనులో నుంచిరి. 188 నెక్కు ప్రకారము కేసు చేయబడును. ఇంకను కొందరు వాలంటీరులు నిధులుగ నున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

హోరవాత్య
మద్రాసు, డిసెంబరు 17:—మద్రాసునకు 50 మైళ్ల దూరములో నన్ను దేవమంగళం అను గ్రామము కర్గర రామ స్వామిశిల్పియను పేరుగల యొక ధనవంతుడగు రైల్వే కంట్రాక్టరు గ త త క వారం రాత్రి హత్య గావించబడి, యొక చెరువులో పాతకేయబడినది. వీరి శవము ఆదివారముదయమున చెరువులో గాన్పించెను. ఈ హత్య గూర్చి యితర వివరము లింకను తెలియలేదు. పోలీసువారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కన్నపు దొంగలనమ్మ-
శ్రీయుత ప. రంగస్వామయ్యగారి గృహమందు
నిన్న రాత్రి శ్రీయుత ప. రంగస్వామయ్యగారి గృహములో కన్నపు దొంగలు ప్రవేశించి కొన్ని వస్తువులను ఒక గదియారమును దొంగలించుకొని పోయిరి. ఈ ప్రాంతముం దిప్పుడు ప్రత్యేక పోలీసు భటులు కాపలా యుంచ బడియున్నారు. మరియొక కన్నపు దొంగతనముకూడ నిన్న రాత్రి బార్డిటౌన్ లో కేయనాయకను వీధియందున్న ఈశ్వరాలాగారి గృహమందు జరిగెను. రూ 500 విలువ గల వగలు దొంగిలించబడినవి. దొంగ లెవరను యింతవరకు కట్టుపడలేదు. (ఆ. ప్రె.)

యావదాసియా విద్యావిషయక మహాసభ

డా॥ ఆనీబి సెంటుగారు రుదన్యసింఛెదరు
కాశీ, డిసెం 17:—27 వ తేదీ కాశీలో యావదాసి యా విద్యావిషయక మహాసభలో డా॥ ఆనీబి సెంటుగారు "ప్రాచీనభారత విద్యాసంకల్పములు" అను విషయముగూర్చి యుపన్యసించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

కర్నూలు సింసనుగారి హత్య
కలకత్తా, డిసెంబరు 16:—బెంగాలు రైల్వే ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు కర్నూలు సింసనుగారి శవముగూర్చి పంచాయతీ యింకను జరుగలేదు. నేడు జరుగవలసియుండెను. కాని కొందరు సాక్షులు ఆస్పత్రిలో నుండుటవల్ల యీ నెల 28 తేదీని జరుపుటకై వాయిదాపెట్టబడినది. కర్నూలు సింసనుగారిని హత్యగావించియుండిన వారిలో నొకడగు దిశ్ కేళుప్త ఆస్పత్రిలో స్వస్థుడైయున్నాడు. వీరి కేరీరములో నింకొక తుపాకిగుండు చిక్కి కొనియున్నది. కేంద్ర చర్యచేసి దీనిని కూడ తీయవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

అక్రమసంఘములు

సం॥ రా॥ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన
లక్నో, డిసెం 16: ఈడిగవ కాంగ్రెసుసంఘములు, ఆ సోసియేషనులును అక్రమసంఘములుగ (II) లా సెల్లము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి:—నైనిటాలు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము కాపిపూరు తాళిలు కాంగ్రెసు సంఘము, గాంధీబలపథ, (కాశీపూరు) జనహరిపథ (కాశీపూరు.) (ఆ. ప్రె.)
ఇక్కడ కర్షకవారము జరుగుచున్నది. వాలంటీరులు ఇద్దరు అమ్ముచున్నారు. (ఫీ. ప్రె.)

బెల్లాములో 60 గురి అరెస్టు

హర్రాల్ జరుగుట
లాల్సెన్ యోగము
బెల్లాము డిసెంబరు 16:—నిన్న ఉదయమునుండి పోలీసువారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి 144 నెక్కు ఉత్తరవును అనుబంధ ప్రారంభించిరి. ఫభాను పేరిట నిషేధించబడినది నిన్న ఉదయము అనేకచోట్ల ప్రతీతికేరి ఊరేగింపులు నిలిపివేయబడినవి. 35 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. పురము నందు హర్రాల్ జరిగెను. మధ్యాహ్నము పెద్ద ఊరేగింపు జరిగెను. ఉదయము అరెస్టుచేయబడిన వారందరు ఒకరు తప్ప విడుదలచేయబడిరి. నేడుదయము మరల ప్రభాతుపేరిట ప్రారంభమయినది. పోలీసువారు ఆటంకపరచి 60 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. వారిని లాకప్సునకు తీసుకొనిపోవుచుండగా ప్రజలను చెడగొట్టుటకు లాతీల నుపయోగించిరి. సుమారు 12 మందికి చెబ్బలు తగిలినవి. అందు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగూడ గలడు. (ఆ. ప్రె. స్వేషణ)

ఆంధ్ర దేశము అరెస్టులు

చెలికాని సూర్యనారాయణమూర్తిగారి అరెస్టు
కాశీవాడ, డిసెంబరు 17:—శ్రీ చెలికాని సూర్యనారాయణమూర్తిగారు గొప్ప చలనరయితులు తమ స్వగ్రామము ఆర్యాటమునందు పోలీసు నుండగ 15 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గం॥ టలకు పోలీసు వారు వచ్చి క్రి. ప్రా. కో 426 నెక్కు ప్రకారము అరెస్టుచేసి ఆ రాత్రి యే కాశీవాడకు తెచ్చి 2 పోలీసు స్టేషనులో నుంచిరి. రాత్రి భోజనము పెట్టలేదు. బంధవులించిరి అందజేయలేదు. వారిని కలుజియలులో నుంచిరి. స్వంతబామినాపై విడువ నిరాకరించిరి. కేసు 22 వ తేదీన విచారించబడును. (స్వ. వి. తంతి)

లక్నోలో కంకణదినము

2 సంవత్సరముల వరకు విదేశీగడ్డ కొనగూడదు
లక్నో, డిసెంబరు 10:—లక్నో కాంగ్రెసు సభము వారు నేడు కంకణ దినమును జరిపిరి. పురమునది వివిధ భాగములకును శ్రీ చలంజీర్లు వెల్లి ప్రగల్భమునను జనులు 2 సంవత్సరములకు కొనకూడకుంట్లు ప్రమాదపత్రముల సంకేతములు చేయించుకొని వచ్చిరి. విదేశీ దుస్తు ధరించిన వారికి వారు తమ కంకణముల నూడ్చి యాయబోయిరట. (ఆ. ప్రె.)

జటావాలో పన్నుల నిరాకరణము

చాలా అరెస్టులు
కాశీ, డిసెంబరు 17:—జటావా మండలమున పన్నుల నిరాకరణోద్యమముగూర్చి చాల అరెస్టులు జరిగినవి తెలియుచున్నది.

కాశీలో "బాబూరావు దినము"

ఊరేగింపు జరుపుట
కాశీ, డిసెం 17:—నిన్నటిదినము, బాంబాయిలో లారీక్రిందబడి దివంగతుడైన వాలంటీరు బాబూరావు గజ్జూ దినము కాశీపురమున జరుగబడినది. హరతాళము సంపూర్ణముగా నుండెను. పురసభమున కొక యూరేగింపు నడచెను. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియాలో బ్రిటీషు సైనిక దళములు

గత 12 నెల రోగగ్రస్తులు కానివారు 17 గురులో చనిపోవుట
లండన్, డిసెంబరు 16:—ఇండియాలోనన్న బ్రిటీషు సైనికదళములందు రుగ్మళవలన గాక, తదితర కారణములవలన చనిపోయిన వారిసంఖ్య పదునేడనియు, వారిలో కొంతమంది గాయములవలన మరణించిరియు, పదువారునికి గాయములు తగిలినదనియు, కానున్నదళంలో ప్రశ్నలకు జనాభాసంఘటామెగారు నేడు చెలిపిరి. (రూటరు)

కావలెను

కొల్లూరు గ్రామములో నన్న శ్రీ పార్వతీ సంస్కృత పాఠశాలకు వ్యాకరణము, ప్రకరణములు వగైరా సాహిత్య గ్రంథముల నేర్పు ఉపాధ్యాయులవారు కావలయును. కావున, ఈ మాఫు శుద్ధ ౫ (పంచమి) లోపున, బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల సూర్యనారాయణ అవధానలు (కొల్లూరు) గారయొద్దకు వచ్చి మాటాడినచో జీతములు వగైరాలు ఏర్పాటు చేయుదురు. దుగ్గిరాల వేంకటేశవపురార్థ భుజంగకర్మ, కార్యదర్శి, కొల్లూరు.

మో హి నీ తైలము

5 తుల నూనెగల నీసా 1-8 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము కేయ విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శులు ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, మందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రసజీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి తేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. కేరెల, ఓకసారి కరికిలించిన నిజము తెలియగలను. అమ్మతాంబవలె డిపో, బాంబాయి - మదరాసు.

రాష్ట్రీహారీ ఘోష సంస్కరణము

సుప్రసిద్ధ దేశ సేవారాయణుడు

న్యాయశాస్త్రవిశారదుడు - విద్యాభిమాని - దానకర్ణుడు

కలకత్తాలో రాజప్రతినిధిగారి యువన్యాసము

కలకత్తా, డిసెంబరు 16:—శ్రీ రాజప్రతినిధి ఈరోజు ఉదయము కీర్తిశ్రేణులైన సర్ రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారి విగ్రహమును హైకోర్టులో బహిరంగపరిచిరి. సర్ జేమ్సు క్రెగార్, సర్ బ్రజేంద్రమిత్ర, గౌ. బి. బి. ఘోష్, సర్ రాజేంద్ర నాథముఖర్జీ, సర్ శశిరంజన ఫల్కర్, నాగేశ్వర రాజా బహద్దూర్ గారలు సభకు వచ్చిరి.

వక్త్రు రాకపోవుట

ఈసమయమున వక్త్రువులకు సభకు పోరాదని బాధ అసోసియేషనువారు చేసిన తీర్మానమునకు ఫలితముగా నీయరుగవర్తమొంటు ప్లీడరు డాక్టరు యన్. సి. బసక్ గారు సభము మొక్క అధ్యక్షపదవిని వదలిపోయెను. వక్త్రుయిన అడ్వోకేట్లు చాలవరకు రాకుండ మానివేసిరి. నెలినవారు యెందుకు నెలీరో సంజాయిషీ యివ్వవలెనని కోరబడుచున్నారు. వీరిలో యన్. కే. బాసు, యమ్. యల్. సి. సి. సి. బిశ్వాస్, యమ్. యల్. పి. జోగీష్ చంద్ర (చాలకాలముండి సభములో సభ్యులుగా నున్నవారు) కలరు.

రాజప్రతినిధి యువన్యాసము

హైకోర్టులో కీ. శ్రీ. సర్ రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారి విగ్రహమును బహిరంగపరచుచు రాజప్రతినిధి యీ క్రిందియిత న్న్యాసము గావించెను.

ప్రధాన న్యాయాధ్యక్ష, న్యాయమూర్తులారా, న్యాయ వాదులారా, అయ్యలారా,

పది సంవత్సరముల క్రితము సర్ రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారు భౌతిక దేహమును విడిచిపెట్టుకొని యీ ప్రపంచమున నొక హితబోధకుని గొల్పియున్నారనియు, భారతదేశము సర్వావధారితమగు ఉపకారిని గొల్పియున్నారనియు తలంపబడెను. గోషగారి యెడల నత్యంత ప్రేమను, గౌరవమును ప్రకటించుచుండిన యీ ప్రదేశమున, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదభిమానులు మధ్య వారు ఉత్తమస్థానము నలంకరించుచుండిన యీ ప్రదేశమున నేను బహిరంగపరచుచున్న విగ్రహము నెక్కొల్పబడుట యెంతయు నోప్పియున్నది. నేను సర్ రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారిని స్వయముగా నెరుగుభాగ్యము కలిగియుండలేదు. వారి గుణగణములను విశాల చాలించి నాకంటె బాగుగా నెరింగియుండురు ఈమిత్రులు చెప్పినమాటల వలన రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారు మహనీయులగురెల్లమని నాకు తెలియును. ఆయన కపటికాదు. వారిమనము నివ్వనవినిత సమానము. భౌతికాలము నందు వారిప్రేమ యపూర్వము.

న్యాయవాది

న్యాయశాస్త్ర పాండిత్యమునందుకు ప్రఖ్యాతి జీవన మునందును వాచి యుత్తమస్థానము వివరించుట కష్టమైన పని కాదు. కళాకాలయందు జరిగిన పరీక్షలలో సుత్తమస్థానము లంకరించుటచే 29 వ సంవత్సరమున వారు తామింక న్యాయశాస్త్రాచార్య పీఠము నలంకరింప నాహ్వానింపబడిరి. ఆస్థానమునందుండి యప్పుడు తాడు మొలకెక్కుచున్న విషయములకొక స్వరూపమిచ్చి కొలది రోజులలో తాకట్టులను గూర్చిన న్యాయశాస్త్ర విశారదులలో నగ్రసరుడని పేరుగాంచెను. భారత న్యాయవాదచరిత్రలో కొన్ని విషయాల వారు అపూర్వముని చెప్పవలెను. భారతదేశములోని న్యాయశాస్త్ర విశారదులలో ఘోషగారు ప్రథమగణ్యులని ఉత్కృష్టులని న్యాయమూర్తులు అభిప్రాయపడిరి. ఈమహాత్ముని పాండిత్య విస్తారమును గాంచి తలయొగ్గరి మానవుడు లేడని యొకరు చెప్పిరి. గ్రంథపఠనాశీలుడగు వీరు ప్రాచీన అనువాతన గ్రంథకర్తల సాంగత్యమున వార్షముగాంచుచుండెను. వీరి వాదనలో పాండిత్యప్రకర్ష యేగాక మనోహర భాషాసౌష్ఠ్యము కూడ నుండెను.

శాసనసభ్యుడు

1888 సంవత్సరమునందుండియు పంగళాసనసభలోను, తరువాత భారతాసనసభలోను వారు సభ్యులుగా నున్నవారు 1904 సంవత్సరమున పంగళాసనసభలోను బసెనపట్టు ప్రఖ్యాతిలోనికి వచ్చెను. తరువాత వారు రాజకీయములలో ప్రాముఖ్యత వహించిరి. ఈతాగబుద్ధిని ప్రజలకు నమ్ముటచేతను, సభాసేవకై ప్రేమనర్పణముగా ను పనినింప గల మహాశక్తిని ప్రజల క్షామించుట చేతను ప్రజాహిత జీవనముగా వారి కగ్రస్థానము లభించెను. 1920 సంవత్సరమున రాష్ట్రీహారీ ఘోషగారు మాంటెర్నూ చెప్పు సభ్యుల సంస్కరణల ననుసరించి యేర్పడిన స్టేట్ కాన్సిలులో సభ్యు

డుగా నెమ్మకొనబడెను. కాని జబ్బుగా నుండుటవలన వారు ఒక్క సమావేశములో గూడ పాల్గొనలేకపోయెను.

విద్యావ్యాపనమునందు శ్రద్ధ

విద్యావ్యాపనమునందు వీరు గావించిన సేవ యత్యంత మానము. ఇంకొకరును యిట్టి సేవ చేయలేదని చెప్పవచ్చును. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముతో వీరికి సంబంధము 1879 సంవత్సరమున ప్రారంభమయ్యెను. ఆ సంవత్సరమున సివ్వసభలో నభ్యుడగుట వలన విశ్వవిద్యాలయముతో వారికి గలిగిన సంబంధము చనిపోయినంతవరకు నుండెను. ప్రత్యేకముగా నెక్కువారి కభిమానము మెండుగానుండెను. వీలనగా భారతదేశ సాభాగ్యమునకు పరిశ్రమలు కారణమనియు, ఈపరిశ్రమలకు శాస్త్రపరిజ్ఞాన మత్యవసరమనియు బుద్ధిమాన్యులేవే వారు గ్రహించిరి. ఇందుకై వారి యాస్తిలో చాలభాగము వారు వెచ్చించిరి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు 27 లక్షలరూపాయలను, నేనునర్ కాన్సిల్ ఆఫ్ యెక్యుకేషనుకు 25 లక్షలను వారు దానము చేసిరి. ఇంతవెళ్ల మొత్తములు కాకపోయినను కొంత ద్రవ్యమును వారు యితరవిధముల దానముచేసిరి.

ముగింపు

పరిపూర్ణమగు జ్ఞానవైభవముతోడను, భీకరతోడను తన దేశములకు యంత సేవచేసిన మహామహాని స్మరించు సమయమున నన్ను పాల్గొనవలసినదని, కోరట మహా భాగ్యమనియే తలచును. వారు విడిచిన రంగస్థలము శాక్రమించుచున్న వారికి వారి జీవితము ఉత్సాహప్రదముగా నుండగలదు న్యాయశాస్త్రమును పఠించుచున్న వారికిని, న్యాయవాదులుగా నున్న వారికిని యువకుల విద్యాభివృద్ధి యందు కృషిచేయుచున్న వారికిని, విశాల ప్రజాహిత జీవనము నందు పాల్గొనుచున్న వారికిగూడ వీరి జీవితచరిత్ర ఉత్సాహజనకముగా నుండగలదు. దేశముల కృతజ్ఞతకు పాత్రుడు కాదనిన మహాత్మునికి ఈ స్థలమున ఆ చంద్ర తారార్కముగా గౌరవము జరుగుచున్నది వీరును రాష్ట్రీహారీ గోషగారిని, వారి ఉత్కృష్ట కార్యముల నెరింగిన యితరులను చాల సంతోషించెదరు.

అ. ప్రె:

లాహోరు కుట్ర కేసు

ఉరిశిక్షలు

ప్రీవీకౌన్సిలుకు అప్పీలు

లాహోరు, డిసెంబరు 15:—లాహోరు కుట్రకేసులో శిక్షితులైనవారి కేసు పునర్విచారణ చేయుటకై ప్రీవీ కాన్సిలునందు అప్పీలు దాఖలు చేయుటకు లండనులోని సాటిస్బర్రు వీక్సాల్లు చేయుచున్నారు. అప్పీలు దాఖలు చేయుటకు అతి మతి నొసంగవలసినదిగా ప్రీవీ కాన్సిలువారికి దరఖాస్తు ముందుగా దాఖలు చేయవలసియున్నది. ఈ దరఖాస్తు దాఖలు చేయుటకై ఒకమాసము గడువు కావలసియున్నది. గనుక అంతవరకును ఇండియా గవర్నమెంటువారు, భగత్ సింగు రాజగురు, ముఖదేవుగార్లు ఉరిశిక్షకు నిలిపియుంచుటకు అనుమతించిరి. ఇదివరలో డిసెంబరు 18 లేదీదినకు మాత్రమే నిలిపియుంచెదమని గవర్నమెంటు వాగ్దానముచేసిరి. ఇప్పుడు యింకొకనెల గడువు యిచ్చిరిని శీర్షకుల తరపున లాహోరులో అడ్వోకేటుగానన్న మెహతా అమరనాథుగారికి లండనులోని సాటిస్ బర్రు వద్ద బండి వర్తమానము వచ్చెను. (ఫీ. ప్రె.)

కలకత్తాలో ఇర్విన్ ప్రభుకార్యక్రమము

చెవిటివారియొక్కయు, మూగవారియొక్కయు పాఠశాలలో కొత్తభవన ప్రారంభము
కలకత్తా, డిసెంబరు 16—చెవిటివారియొక్కయు, మూగవారియొక్కయు పాఠశాలలో కొత్తభవనము నొకదానిని ఇర్విన్ ప్రభు ప్రారంభించెను.
సర్ ఆర్. యన్. ముఖర్జీగారి భార్యచేసిన విందుకు ఇర్విన్ ప్రభు హాజరయ్యెను. గౌ. జగన్ ప్రభుకూడ అప్పుడవ్వట నుండెను. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కుట్ర కేసు

ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్షులు 573 కలరు
లాహోరు, డిసెంబరు 15:—పంజాబు కుట్రకేసులో ప్రాసిక్యూషను తరపున 573 మంది సాక్షులుకలరు (ప్రాసిక్యూషను తరపు వాదన వీరునగా:—యీ ముద్దాయి లండనును హిందూస్తాను విప్లవ సైన్యము లో చేరినవారనియు ఆయుధములు వగైరా పోగుచేసి ఘాతుక కృత్యములను చేయుటయే వీరి సుకల్పమనియు, బుదిపాట్లు జరిపి ధనము పోగుచేయుటయే వీరి ద్రవ్యసంపాదనమార్గమనియు బుజువగుచున్నది. పోలీసు అధికారులను చంపుటకు వీరు కుట్రపన్నుచున్నారు. లయాల్యుగులలోను జరన్దాలా పోలీసు అధికారి మానిచేయబడెను. రావల్పిండి మేజిస్ట్రేటు ప్రాణములను తీయుటకు యత్నించిరి. ఒక ధనికుడై హిందువుయిట్లో బందిపోటుచేయవలెనని యత్నించబడెను. డిసెంబరు 28 లేదీది వై ప్రాయి రైలుబండిమీద బాంబు ప్రయోగంపజూచిరి 26 ముద్దాయిలుమాత్రమే ఇప్పుడు హాజరయ్యున్నారు 12 మంది తప్పించుకొని పారి పోయియున్నారు. పారి పోయినవారిలో ముగ్గురు స్త్రీలు కూడ కలరు. నలుగురు శీరమునంతకు ఒప్పుకొని కేసు వట్టియిచ్చిరి. హన్సరాజ్ అనంతదు యువకుడు ఇతనికి నిస్తుత్రీ విద్యుద్వాహ ప్రచారముకూడ తెలియును. ఇతడే కుట్రదారులకు ఉపాయముల నేర్పుచాడు.
ముద్దాయిలతరపున వాదించుటకై ఒక ఎకలును రోజు 15 రు 128 లు చొప్పున ఫీజు నిచ్చి నియమించుటకుగవర్నమెంటు అంగీకరించిరి. కాని రోజు 15 రు 800 లు ఫీజు నిప్పించవలయునని ముద్దాయిలు కోరిరి. కోర్టువారు నిరాకరించిరి. ముద్దాయిలు అట్టివో తాడు వాదన యేమియు చేయదు అని భీష్మించిరి.
తిరిగి కేసు విచారణ జనవరి 2 లేదీది వాయివాజీయబడినది. (ఫీ. ప్రె.)

మాడభూషి వెంకటాచారి మున్నగువారు

ఆరోగ్యముకొరకు జెములునుండి మార్పు
శ్రీరంగం, డిసెంబరు 16:—శ్రీ మాడభూషి వెంకటాచారిగారు, చలవాడ పిచ్చయ్యగారు, శివ్వల శివస్వామిగారు త్తయరోగముచేతిరుచనాపల్లి జెములలో బాధపడుచున్నవారు శ్రోత ఆరోగ్యస్థానమునకు మార్పుపడవలెనని జెములు అధికారులు శిఫార్సు జేసిననియు, ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవులు రానున్నవనియు తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

పోలాపూరు ఉరిశిక్షలు

శ్రీ సమాజముల విజ్ఞప్తి

బొంబాయి, డిసెంబరు 16:—పోలాపూరు కల్లోలముల సందర్భములో ఉరిశిక్షవిధింపబడిన నలుగురు శీర్షకులకు త్తయించి ఉరి శిక్ష తొలగించవలయుననియు సైనిక కాసనము పోలాపూరులో అమలు పరచబడిన దినములలో అచట నెలగొనియుండిన పరిస్థితులను గమనించి అంతటి తీవ్రశిక్ష తొలగించవలయుననియు కోరుచు 14 స్త్రీ సమాజముల తరపున (లేడీ, లక్ష్మీబాయి జగమోహన దాసుగారి సరి వై ప్రాయిగారికి తంజివార్ల నంపెను. ఈ నలుగురిని ఉరిశిక్షకు చాల ప్రాణమనియు దాక్షిణ్యభాషము కనికరము నహించియె నజ శిక్ష తొలగింపబడునట్లుగా భర్తగారు వై ప్రాయిగారితో చెప్పి చేయించవలయునని కోరుచు శ్రోత తంజివార్ల వై ప్రాయిగారి సరికి పంపబడెను. (అ. ప్రె.)

లా విద్యార్థుల రాయబారము

మదరాసులో తిరువేద్ర ముటి యేర్పాటులు
తిరువేద్రం, డిసెంబరు 16:—మదరాసు లా విద్యార్థి సంఘమువారు నియమించిన లా విద్యార్థుల రాయబారి వర్గము వారు నిన్నరాత్రి మదరాసునకు పయనమయిరి. ఆకెనెమిసు కాన్సిలు సభ 17వ లేదీది జరుగును కాన్సిలు సభ్యులను శీర్షకు వేరుగ పంపింపించి యీమధ్య జరిగిన లా పరీక్షలలో తప్పులను మింది వ్యాఖ్య చేయుటనుబార్చియు ఎఫ్. ఎల్. పాయిసవారిని బి. ఎల్. తరగతికితూపాండుటను అనుమతించి తిరువేద్రంలో నలె మదరాసులోగూడ వీర్యాలు చేయవలెనని సభ్యుమూర్తి గారు ప్రతిపాదించునట్లు తీర్మానము గూర్చియు సభ్యులకు తెలిపవలసింది.

చెన్నపురి కార్మికము

పాతశాలల యజమానులకు పరిహారము

ముద్రాముగోరుట, విరాళము నడుగుట?

ముద్రాము, డిసెంబరు 17:— చెన్నపురి పాతశాలల యజమానుల కొసగలసిన పరిహారమును గురించియు, కార్మికము పాతశాలలకు స్వంత భవనములకు నిర్మించుటకు బుధవారము గోరుటను గురించియు, నిన్న సాయంత్రము జరిగిన కార్మికము సభనుండి దీర్ఘముగ వర్ణింపబడినది. రా. బి. పి. టి. కుమార స్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడగానే గవర్నరుగారి ఆతిథ్యము కార్మికమును గ్రీవుగారి ఆకాలమరణమున కీర్తన వారు తమ విచారమును తెలుపుచున్నారని పి. రంగనాథముచెట్టిగారు అత్యవసరమున తీర్మానముగా ప్రతిపాదించిరి. ఎన్. సత్యమూర్తిగారు, తాము గ్రీవుగారి మరణమునకు విచారించుచుంటిమనియు, కాని, కార్మికముతో కేవలము సంబంధము లేనివారి మరణమును గురించి, ఈ సభయందు టి. ప్రతిపాదనల దెబ్బలు చాల ఆక్షేపణీయమనియు, ఈ విధముగా ప్రతిపాదనల కనకాళ మొనరునా, ఏ సమాజమునందుగూడ సభాకార్యక్రమము జరగజాలనియు, దేశములో మరణించు ప్రతి ప్రమాణుని మరణమునకు తీర్మానముల నెఱవేరుకర ప్రతిపాదించుచుందురనియు మందలించిరి. కాని ఇప్పుడు ప్రతిపాదన గావించబడిన గవర, ఆక్షేపించుట మర్యాదగ నుండదని భావముతో ప్రతిపాదన నెదుర్చుట లేదనియు నుడిచిరి.

పిమ్మట ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

రజితపాత్ర బహుమానము

ఇటీవలి కుమారుని యనున, కార్మికము పాతశాలలయందలి బాధలు బాధితులకొచ్చిన సేవకు, శ్రమజ్ఞతా పూర్వకముగ, మార్కెట్ వర్తకసంఘమువారు ఒక రజితపాత్ర బహుమాన మొనర్చిరి అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అంతియో సతిగారి ప్రతిపాదనవైసినదని పాత్రకృష్ణ తాండవలతో నంగీకరింపబడినది.

పశువులకు రిండరు పెన్సియన్లు

నగరమున పశువులకు రిండరు పెన్సియన్ల గాములు విస్తారముగా తగులుచుండుట చే, పాడిపశువులకు ముఖ్యముగా వెంటనే టీకాలు వేయించుటకు పశువుల యజమానుల గోరవలసినదని సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించగా నేకగ్రీవులు నంగీకరింపబడినది.

కమిషనరుగారి ప్రతిపాదననుగురించి ప్రసంగించుచు, పశువుల యజమానుల నిర్బంధించుటకు తన కధికారము లేదనియు, సభ్యులు వారితో తమపక్షమున పయనించి టీకాల వేయించుటకు ప్రోత్సహింపవలెనని గోరిరి కార్మికము కశువులన్నిటికినీ టీకాలు వేయించబడవలయు, అయిన 50 కశువులు పొయ్యెనియు, కాని టీకాలు వేయించబడవలెనని లక్ష్యంబు మరణించియుండెడి వరియు నుడిచిరి. మదరాసు వెటి రి: రి: కలకాలయం దుచితముగా నీ టీకాలు వేయుదురు.

మోరెన వ. తన సమీపమున కుమారుడి తీరమున మెట్టు కట్టించుటకు మొత్తములో సగభాగమును కార్మికమువారు చెల్లింపవలెనని కోరడంబడుమొలెయియగా రిపపాదించగా నంగీకరింపబడినది.

పాతశాలలభవన నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వవిరాళము

నగరమునందలి కార్మికము పాతశాలలన్నిటికిని స్వంత భవనముల నిర్మించుట కొరకుగాను ఎనిమిది లక్షల రూపాయల విరాళమును మరల అంత మొత్తము బుధవారమునా గోరవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని గోరవలెనని విద్యా ఆర్థిక సంఘములవారు గావించిన శిఫార్సుపై పిమ్మట చర్చ జరిగెను. సదరు మొత్తమున వాల్సు వత్సరములవారు పంచి ఇచ్చి వలసినదని గూడ స్థాయిసంఘములవారు నూచించిరి.

పాతశాలభవన నిర్మాణముల కవసరము 16 లక్షలను ప్రభుత్వము వరిపండి బుధవారము దీనికొనవలెనని సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించుచు, స్థాయిసంఘముల శిఫార్సులకంటె తాను నూచించినవద్దలి కార్మికమువారి కెక్కువ సౌకర్యముగా నుండునని డి. పి. పాతశాలభవనముల నిర్మాణమున కస వ్యయములో సగభాగమును స్థావరసంఘములకు ఆదానమునండి గాని బుధవారమున గాని విచ్చించుటకు ప్రభుత్వముగూడ మిగిలిన సగభాగమును విరాళముగా గోరవలెనని వారి ఉత్తరవు కందుగలదు. స్థావరసంఘము తన సగభాగమును బుధవారము చేరి పంచు కొనినయెడల వారిని సాధారణాదాయమును డి. పి. దీర్చవలెనని, కాని విద్యానిధినిండి తీర్చరాదనిగూడ విద్యాకాళాధికారి జరి ప్రతి.

ఇట్టిసందర్భములలో ప్రభుత్వము వారి నుండి సగభాగము విరాళముల వుచ్చుకొనను, రు. 16 లక్షలను బుధవారముగా వుచ్చుకొనను ఒకటేయనియు, అయినను కంపెనీ వద్దలి కార్మికమువారి కెక్కువ సౌకర్యమునయు సత్యమూర్తి

గారు వివరించుచు నిలువబడిరి. మొత్త మంతయు బుధవారముగా దీసికొనివెయ్యడం, దానిని తీర్చుటకు వాయిదా మొత్త మునంతను విద్యానిధినుండియే చెల్లింపవచ్చును. కార్మికము వారు విద్యానిధి కొసగు మొత్తమునకు సరిపమానముగా మొత్త మును ప్రభుత్వమువారు విరాళముగా నొసగవలెనని కాసమాన విధింపబడెను గవర వారివద్దనుండి మనకు రావలసిన మొత్త మెట్లులైనను వచ్చుతీరును, కాని, ప్రభుత్వమువారినుండి విరాళము వుచ్చుకొనువద్దలి కవలంబించుచో, మిగిలిన 8 లక్షల బుధవారము దీర్చుటకుగాను ప్రతి వత్సరమున, 70 శేల వరకును సాధారణాదాయమునండి చెల్లింపవలసి యుండును. మొత్త మంతను బుధవారము దీసికొని పద్ధతియైనచో, సాధారణాదాయమునండి ఏమియు చెల్లింపవచ్చురలేదు. సాధారణాదాయపరిశీలనలు చాల క్లిష్టముగా నున్న ప్రస్తుత స్థితిలో ప్రతివత్సరము సదరు ఆదానమునండి 70 శేల వ్యయము లేవలసి ఎంతయో సౌకర్యము అని సత్యమూర్తిగారు నుడిచిరి.

పి. కోదండరామచెట్టిగారు స్థాయిసంఘ శిఫార్సును బలపరచుచు, 8 లక్షలను మాత్రమే బుధవారము దీసికొనవలెనని ప్రతిపాదించిరి. పి. రంగనాథుచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

బుధవార సత్యవారాయణగారు ఈవిషయమును విద్యా ఆర్థిక స్థాయిసంఘములవారు తిరిగి ఆలోచించి శిఫార్సుచేయవలెనని ప్రతిపాదించగా టి. ఎన్. రామస్వామయ్యగారు, జి. ఎ. న. శేకరుగార్లు బలపరచిరి. సత్యవారాయణగారి ప్రతిపాదన సభనాచే నంగీకరింపబడినది.

పాతశాలల యజమానులకు పరిహారము

పిదప, చెన్నపురి పాతశాలల యజమానుల కొసగలసిన పరిహారమును గురించి దీర్ఘముగ చర్చ జరిగెను. 1925 సం. జూను 8 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారు నగరమున నిర్బంధప్రారంభించిత విద్యానిధానము ననుబట్టి చెట్టుల కనుమలనొసగుచు, ఆ ప్రాంతములందు పాతశాలల నిర్వహించుచున్న వ్యక్తులకు సంస్థలకు, వారి కీర్తునకు విద్యార్థులకుండి జీతములద్వారా వచ్చుచున్న రాబడి మొత్తము నంతయు పరిహారముగా నొసగుట కనుమతించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడిన బీతపు కేటుల ప్రకారముగల మొత్తమునకు కార్మికమువారు పరిహారముగా నొసగు మొత్తమునకు గల వ్యత్యాసమును సాధారణాదాయమునండి చెల్లింపవలెను గాని విద్యానిధినుండి చెల్లింపరాదని యుత్తరువుచేసిరి. కాని 1930 జూలై 1 వ తేదీన కార్మికము అధ్యక్షుడు, కార్మికమువారు తమ సాధారణాదాయమునండి పరిహారము నొసగుట సాధ్యము గాదనియు కనుక, విద్యానిధినుండి చెల్లింపుట కనుమతి నొసగవలెనని గోరుచు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపబడిన కేటులకు అయిదుకేట్లు మొత్తము నిల్చుదు పరిహారముగా నొసగుచున్నార. ఈ వత్సరమునకు మాత్రము వాల్సుకేట్లు చొప్పునవైసెను, చెల్లింపుటకు సదరు మొత్తమునంతను విద్యానిధిలో తగ్గించుటకు అనుమతి నొసంగవలసినదని గోరగా ప్రభుత్వమువారు డిసెంబరు 8 వ తేదీన అందు కనుమతి నొసగిరి.

సత్యమూర్తిగారు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవుప్రకారము స్థావరము కేటులకు వాల్సుకేట్లు చొ. 1 వ. మాత్రమే పరిహార మొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. బుధవార సత్యవారాయణగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు యథా రీతిగా పరిహారము నొసగవలసినదనియు ప్రభుత్వము వారును ముతించిన వాల్సుకేట్లు మొత్తమును విద్యానిధినుండియే మిగిలినది సాధారణాదాయ నిధినుండియే చెల్లింపవలెనని గోరిరి. కమిషనరుగారి రిసందర్భమున నూచుటకు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు గావించిననూచన ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవునకు విరుద్ధమనియు, అంతియగాక, సాధారణాదాయమునండి చెల్లింపుటకు శాశ్వతమున నిజవలెననియు పేచ్చించిరి. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, అట్లులేనచో, కార్మికమువారు కొసగలను మొత్తమును, ఇదివర కొసగలను మొత్తమును సవరించి తగ్గించి పంచివెట్టువలెనని గోరిరి. కమిషనరుగారి రిసందర్భమున ఆక్షేపణ మనియు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవునకు విరుద్ధమనియు నుడిచిరి. దీర్ఘముగా చర్చ జరిగినపిదప ఒక సభ్యుని నూచనపై రాబోవు ముగళవారమునకును వర్ష నిజవులయబడినను, అంతటితో వాటికి సభ విరమింపబడినది.

చెన్నపురి దొంగతనము

మద్రాసు, డిసెంబరు 16: నిన్న రాత్రి నుగంక కలలో బాధిష్టరుగానన్న వియరు మా కెట్టుకరి గృహముందు కన్నపు దొంగలు ప్రవేశించి, కొన్ని వెండిగొప్పలను, గడి మారలను, ఒక రిఫల్యును, దొంగిలించుకొనివెయ్యగని పోలీసువారికి రిపార్టు చేయబడినది. పోలీసువారు దర్యాప్తుచేయుచున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాయామ క్రీడలు-క్రికెట్టు

విజయనగరంజట్టు వర్జుటనము

చెన్నపురియందు మరెయొక పోటీ

రాబోవు జనవరి 3, 4 తేదీలందు వార్డుజట్టుతో పోటీ కొలంబో, డిసెంబరు 15:— విజయనగరం జట్టు రాబోవు జనవరిలో సికిందరాబాదునందు మొయినద్దౌలా క్రికెట్ పంచెములందు ఆడదని ఆసోసియేషన్ ప్రెస్సుకు తెలియుచున్నది. మొట్టమొదట గార్డు డిసెంబరు అంత్యమున ఇంగ్లాండు పోవడలచిరి. కాని మహారాజుకుమార్ గారి కోరికపై వీరు మరల ఇండియాకువచ్చి సికిందరాబాదు పంచెలందు పోల్లనుటకు సమ్మతించినయెడల తెలియుచున్నది.

రాబోవు జనవరి 3, 4 తేదీలందు విజయనగరం జట్టు చెన్నపురియందు వార్డు జట్టుతో మరెయొక పోటీ ఆడదను. ఈ పోటీవిషయమై హెచ్. పి. వార్డుగారు, మహారాజుకుమార్ గారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరపుచున్నారు. మద్రాసు పోటీవివరములు కొద్దిరోజులలో నిర్ణయింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

విజయనగరంజట్టుకును సింహళము వచ్చికు పాతశాలలజట్టుకును పోటీ

నొలమల్ గారి అదృష్టతట

కొలంబో, డిసెంబరు 15:— నీటిదినము విజయనగరం జట్టుకును సింహళము వచ్చికు పాతశాలలజట్టుకును క్రికెట్ పోటీ జరిగెను. మొట్టమొదట కొంత అస్పష్టత కలిగియుండినందున వారు పోటీయందు ఆడలేరి.

సర్క్లిష్ గారు విజయనగరంజట్టు ఇన్నింగును ప్రారంభించిరి. దురదృష్టవశమున ప్రారంభములో వీరి కుడిబాటన ప్రేలనకు బంతి తగిలి దెబ్బతగుటచే వీరు ఆడట మానిరి. ఈ గాయమునకుగాను వీరు అనుపక్రియందు చికిత్స బడసిరి. విజయనగరం జట్టువారు రి గురు 49 పరువులకే అవుటులయి పోయిరి. వీరిలో నాయకుగారు 21 పరువులను, దేవధరు గారు పరువులు చేయకనే ఆవుటు అయిరి. అయితే నొలమల్ గారును, సర్క్లిష్ బదులుగా ఆడిన మస్తాఫ్ అలీగారు యరువులను కలిపి పరువుల మొత్తము 184 వరకు సాగించిరి. పిదప కొద్దిగారు పరువులు వేసి మరెయిద్దరు ఆట గాండ్లు ఆవుటులయిరి. అయినను నొలమల్, సి. ఆర్. నాయకుగారిరువురు కలిపి పరువుల మొత్తము 219 వరకు సాగించిరి. నొలమల్ గారు మిక్కిలి అదృష్టముగా ఆడి స్వయముగా 99 పరువులు వేసిరి. బి. డి. గణేశురుగారు జట్టు కేప్టెను 7 గిరిని ఆవుటుగావించిరి. పిదప చివరకు పాతశాలల జట్టువారు తమ ఇన్నింగును ప్రారంభించిరి. పోటీ మగియు కాలమునకు పాతశాలల జట్టువారు 5 గిరికి 49 పరువులు వేసిరి. పోటీ సాగుచున్నది.

పుట్ బాల్

కనకరాజు స్మారక పుట్ బాల్ పంచెములు - బెజవాడ

బెజవాడ, డిసెంబరు 16:— గత 6-వ తేదీన బెజవాడ యందు ప్రారంభింప బడిన కనకరాజు స్మారక పుట్ బాల్ పంచెములు 15-వ తేదీకి జయప్రదముగా ముగిసెను. ఈపంచెములందు 9 జట్టు పోటీ వేసెను. సెమిఫైనలు పోటీకి సి. ఆర్. దాన్ కల్లు జట్టు రాజమండ్రి నింబుల్లు జట్టును నెలిచెను. ఈ జట్టు సెమి ఫైనల్స్ పోటీ కెం దు మారులు జరిగి ద్రాగా పరిణమించెను. తుదకు గత 12 వ తేదీన, సి. ఆర్. దాన్ కల్లుజట్టు, రాజమండ్రి నింబుల్లు జట్టును 5 గోలులతో ఓడించిరి. ఫైనల్స్ పోటీ గత శనివారమున సి. ఆర్. దాన్ కల్లు జట్టుకును మ్యూనిసిపలు ప్రొమ్యూలు జట్టుకును జరిగెను. ఈ పోటీ కూడా ద్రాగా ముగిసెను. గత సోమవారము యీ పోటీ మరల ఆడబడినపుడు మ్యూనిసిపలు ప్రొమ్యూలు జట్టువారు, సి. ఆర్. దాన్ కల్లు జట్టును 2 గోలులతో ఓడించి పంచెములలో విజయము గాంచిరి. పోటీ ముగిసిన పిదప, ఆగిరు పోటీయందు విజయము గాంచిన జట్టుకును, అపజయము గాంచిన జట్టుకును స్విక్యూటివు ఇంజనీరు యఫ్. జి. డి. కె. సకు గారు బహుమతుల నొసగిరి. శ్రీ యస్. వి. రామనజరావుగారిచే నొసగబడిన ప్రత్యేక బంగారు పతకము రాజమండ్రి నింబుల్లు జట్టుకు చేరినది. మరెంహారావుగారికి ఒకగవడినది. పంచెములందు సభ్యులతో ఆడినందులకు రాజమండ్రి జట్టుకు చేరిన శ్రీ కేశవ రావుగారును, సి. ఆర్. దాన్ జట్టుగోల్ సంగ్రహకుడు కె. ఆది నారాయణగారును, మ్యూనిసిపలు ప్రొమ్యూలు జట్టుకు చేరిన మహమ్మద్ మస్తాఫ్ గారు ప్రత్యేక పతకములు బడసిరి.

అరెస్టులు-శిక్షలు

శశిమల్ గౌడ్ 144-వ సెక్షన్

కలకత్తా ప్రాంతీయ వారు ఉత్తరప్రదేశ్ రద్దీలలో కలకత్తా, డిసెంబరు 16:—ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు, న్యాయమూర్తి మల్లిక్ గారు, బారిష్టరు బి. ఎస్. శశిమల్ గారిని తమ సొంతమండలమునందు రెండు నెలలకు ప్రతీక చకుండ విద్యుత్తు అదనపు మేజిస్ట్రేటు నిషేధించును 144 వ సెక్షన్ క్రింద గావించిన ప్రయోగమును రద్దుచేసిరి.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారి ట్టిము త్తరపు ఉచితజ్జ తన గాని, సక్రమార్థకారమును గాని జూరుటలేని చెప్పినా, ఏదోయొక నిర్దేశ చక్రము నిషేధించుటకే 144-వ సెక్షన్ ఉద్దేశం పడినాని, కొన్ని స్థలములనుండియే లేచిపోవుచు విధించుటకు గాదని తీర్పు జెప్పిరి.

సర్కారువారి శశిమల్ గారి ఆగమనము కాంతి భంగ కారితో దెప్పిన వాదనకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి గారు, శశిమల్ గారి ఆగమనమునకు మండల మండలి జననంతయు దగ్గుచు నని తాను నమ్మకాలనని నడిపెను. (ఫీ. పే.)

సర్ రసవిహారి ఘోషుగారి శిలానిగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనము

వైస్రాయిగారి ప్రశంస

కలకత్తా, డిసెంబరు 16:—“రసవిహారి ఘోషుగారి జీవితము వారు విదనన రంగము నాక్రమించినవారిలో ను న్యాయశాస్త్ర శాస్త్ర ప్రాధ్యంబులగుటకు యువజనపాఠశాల భార వ్యక్తులకును పారశీప విశాలభాషా గాములకును ఉత్సాహదాయకమై లేజు న్యూర్తి నొసగునదై వెలుగులను, అని వైస్రాయిగారు సర్ రస విహారి ఘోషుగారి శిలానిగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన తీర్పు సందర్భమున ప్రశంసించెను. మరయును ఘోషుగారు న్యాయమూర్తిగను శాస్త్రపారిషదుగాను లోకోపకారిగాను నిర్మల యశోన్ముద్రి మూర్తి యయ్యెననివించిరి. వైస్రాయి వివాహమునకై శ్రీ ఘోషుగారు మొత్తము రు. 62 లక్షల నొసగి యాభున తమ త్యాగదీక్షను వైస్రాయిగారు కడుంగడు మెచ్చుకొనిరి. (ఫీ. పే.)

హుల్లీరైల్వే కార్మికుల కట్టుబాటు

హుల్లీ, డిసెంబరు 16:—హుల్లీరైల్వే కార్మికుల కట్టుబాటు లు తమ సామాన్య సమావేశములం దిక్కే మారులు కావించిన తీర్మానము ప్రకారము నేడు మాత్రపు ముఖ్య గంట మోగినపుడు ఆవైపువారి కాంతముగా కర్మాగారము వదిలిపోయిరి. వారు తమ అధ్యక్షుడగు గిరిగారి రాకను నిరీక్షించుచున్నారు. (ఫీ. పే.)

కేరళ అరెస్టులు

కాలికట్టు, డిసెంబరు 14:—క్రియత వల్ల భాయి కట్టు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని అరెస్టుచేసిరెండుకు నిరసనము చలువుట కై కేరళ రాష్ట్ర నియంత పి. మాధవను బి. పి. బి. ఎల్. గారు 18-వ తేదీన 5 గంటలకు ఉత్సవముతో బహుమిదగుండా బీచిపోయి పెద్దపథ తేరి. అదిట మాధవను గారు, కన్వీకృష్ణనాథుల గారు ఉపసన్నిధిరి. అంత పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు రెండు బళ్ళుల నిండా జమానులతో వచ్చి మాధవనుగారిని మరియిరువురిని అరెస్టుచేసిరి. ప్రజలు గాంధీజీ అని కేకలుచేసిరి. వారు పోలీసు లాకపులో నున్నారు.

విదేశ ప్రాముఖ్య పీకటింగ జరుగుచున్నది. ప్రతిరోజు చాలంటిలు అరెస్టుగుచున్నారు. (ఫీ. పే.)

సి. తరగతి కోరుట

కాలికట్టు, డిసెంబరు 14:—బొంబాయి చాలంటింగ నాయకుడగు బాలీచాలాగారు, ప్రస్తుతము కన్వీకృష్ణనాథులలో నున్న బి. తరగతి కై, సి. తరగతివారిని సంకృష్టికరముగా చూడవలెనని నిరసనము చలుపుటకుగాను తనకునూడసి. తరగతి నిమిషం కోరిరి. (ఫీ. పే.)

చోడవరం డి. ము. కోర్టులో

O. S. 314/30.

వాదులు:—కార్యంపూడి పాపయ్య వగైరాలు ప్రతివాది:—కాపు నూరన్న ఈ నెంబరువానా వాదులపేర 1 ప్రతివాది 17-5-27 తేదీన 125 రూపాయలకు ప్రాయశ్చియింపిన ప్రాంతంబోలు బాకీ రు. 116-5-11 లు రాబట్టి నిమిత్తం రాబడినది. యందుకు 1-వ ప్రతివాదిగల ఆక్షేపణలు వాయిదా 19-12-30 తేదీన కోర్టులో హాజరైనవి తేనుకోవలెను. తేనియెడల 1-వ ప్రతివాది పశ్చాత్తముందు చావా విచారణయై తీర్పు అగను. చోడవరం } బి. నూర్యనారాయణ, ప్రిడరు ఫర్ ఫ్లెయిజ్ డిప్.

ప్రా. ఫెనరు అబ్దుర్ రహీమ్ గారు

విడుదల యైన వెంటనే 144-వ సెక్షను కొబ్బి, డిసెం 15:—అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ్యుడగు ప్రా. ఫెనరు అబ్దుర్ రహీమ్ గారు జైలునుండి విడుదలకాగానే, రెండు నెలలవరకు నువ్వనొపచూడవని 144 సెక్షన్ క్రింద ఉత్తరవు జారీ చేయబడినది. (ఫీ. పే.)

బార్లో తాలూకా ఖాళీయగుట

మోటా గ్రామము వారములోగా నిర్మాణమగుట నూరక, డిసెం 16:—బార్లో తాలూకాలోను నేరొక పెద్ద గ్రామము మోటాయందు గూడ గ్రామములు ఖాళీ చేసి బోధాసంస్థానములోని చేరవ గ్రామమునకు పోవవచ్చును. ఆ గ్రామము రయితులు నిరుకు ప్రభుత్వమున భూమినిచ్చి చెల్లించిరి. కావున యిప్పటివరకు నిర్మాణము నుండిరి. కాని యీవత్సరము కవివనరు ప్రభుత్వంపై శిస్తు తగ్గరగ కట్టవలెనని నిర్ణయించినందున వారు శిస్తు కట్టరాదని నిశ్చయించిరి. వారములో జలలో గ్రామములందరూ ఖాళీ చేయ నిశ్చయించిరి. బోధాసంస్థానమునందు చేరవ గ్రామములు నేరే గైకొనదలచిరి. (అ. పే. స్వేములు)

కే. సుబ్రహ్మణ్యముగారి అస్వస్థత

కే. సుబ్రహ్మణ్య సరస్వత్యుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—కడపజిల్లా కాంగ్రెసు సెక్రటరీయు ఆయిండియా కాంగ్రెసు సభ్యుడగు హుల్లీరైల్వే సెంట్రల్ జయిలలో రాజ్యాంగవిధిగా యుండు. (నె. 917 రు) కే. సుబ్రహ్మణ్యుగారు ఈక్రిందివిధముగా జయిల్ నూపర్మెంటుగారి యినిషియల్ జాయి అంపినారు.

5-11-30 బర్లారి సెంట్రలు జయిలు. తండ్రిగారికి నమస్కారము. మీరు వ్రాసిన జాబు చేరవడి. నాకు లోహకృత్తి భాగ చాలా యెక్కువగా నున్నది. (80) తేదీనుండి తీరవచ్చుగా నుండుటచేత జ్వరముకూడా వచ్చుచుండుటచేతను జయిలు ఆసుపత్రిలోనున్నాను. బొత్తిగా లేవజాలకయున్నాను. రాత్రింబవలు నొప్పి భాధచే నిద్రలట్టుట లేదు. నిద్ర బలవంతముగా పొవుటకు ముందుయిచ్చినా ముందు కూడా పనిచేయకున్నది. తమ కోడలిని పిలుచుకొనివచ్చి మా ప వ లె ను కోరుచు యున్నాను అని యున్నది యితను కోడూరు ఫారెస్టు సర్వే గ్రహము మెంటులో (కడపజిల్లా) 20-7-30 తేదీ రాత్రి ఫారెస్టువారి వల్ల పోలీసువారివల్ల దెబ్బలతిని 31-8-30 వరకు మద్రాసు యు. కృష్ణరావుగారిద్వార విశిష్టలోయండి 4 తేదీ కోడూరు పొగా పోలీసువారివల్ల అరెస్టుచేయబడి 5 తేదీ 1 సంవత్సరం (సి) క్లాసుక్రింద శిక్షచేసి వెంటనే జయిలుకు పంపి 25-9-30 బర్లారికి మార్చినారు. యితను బలహీనుడు. బాల్యమునుంచి నుకు మారముగా నున్నాడు. యిటరుమిడియేటు పొనుచేసినాడు. వివాహమయినవాడు. యీ నొప్పివల్ల భాధపడుచు యుండినను చూచువారులేరు. జయిలునుంచి తేరేనొట్టి మార్చి తక్షణం వదలవలయును. ఆట్లు వదలనియెడల గవర్నమెంటువారు అతని రక్షణనుగించి జవాబుగా యుండవలయును”

కే. సరస్వత్య-తండ్రి, 15-11-30 తిరవరి.

బర్లారి (స్వకీయవిలేఖరి)

రాజకీయ నిర్బంధితులు మార్చబడుట

బర్లారి, డిసెంబరు 14:—నిన్న సాయంత్రంకాలము రైలు బండికి ముగిసిన తర్వాత (1) కల్లూరు నువ్వరావు, (2) బాదనట్టి వెంకటరావు, (3) దేవయి గోపాలరావు, (4) ఆర్. హనుమంతరావు, (5) స్వామి వెంకటాచార్య, (6) హెచ్. వెంకటనారాయణ, (7) కొట్రప్ప (8) సరసి-హమ్మూర్తిగార్లను తిరువనాపల్లి సెంట్రలు జైలుకు తీసికొనిపోయిరి. వీరందరు క్రిమినల్ ప్రాసీ జరు కోడు 108 వ సెక్షన్ క్రింద మంచి నడకకు జామీను యిచ్చుటకు నిరాకరించినందువల్ల ఒక సంవత్సరపు సాదాశిక్షకు బర్లారి డిప్రీటు మేజిస్ట్రేటుగారిచే అక్టోబరునెల 18 మరియు 22 వ తేదీల మధ్య విధియింపబడిరి.

రామేశ్వరపు వైదిల విడుదల

నిన్న మ. రా. రా. శ్రీ పి. యస్. సుందరమాణిక్యం, యం. గణపతి మరియు బూడిశిఖామణిగార్లు సెంట్రలు జైలు నుండి విడుదలయినారు. వీరు ఉప్పునత్యాగ్రహమునందు రామేశ్వరములో 7½ నెలలశిక్ష విధియింపబడియుండిరి.

జిందుమతి గోయెంకాగారి విడుదల

అస్వస్థతవలన శిక్షాసమాప్తిలోపుగనే విడుదలగాంచుట

కలకత్తా, డిసెం 15:—బెంగాలులో కాననోల్లంపు నోద్యమమున తేరే మొదలు జైలునకేగిన జిందుమతి గోయెంకాగారు వైద్యుల సిఫార్సునను అనోరోగ్య కారణముగా, శిక్ష కాలము పరిసమాప్తి గాంచకమునుపే విడుదల చేయబడిరి. ఈవిడకు 9 నెలలశిక్ష విధింపబడినది. అందులో యిప్పటికి 7½ నెల శిక్షను నడచివించినది. ఈమె నైనికులను పోలీసులను నాకరి వదలుకొమ్మని బోధించు కరపత్రముల పంపించుటకు శిక్షింపబడినది. ఈమె రాష్ట్రీయ హిందూమహాసభ కార్యదర్శి పద్మరాజు జైలుగారి కొమరిత. (ఫీ. పే.)

కలకత్తాలో స్వదేశీనభాసంస్థాపనము

సుభాష్ బోసుగా రధ్యక్షతవహించుట

స్వదేశీనభాసంస్థాపనము సుస్థిరముగుటెట్లు?

కలకత్తా, డిసెం 15:—నిన్న మధ్యాహ్నము అల్పర్థ భవనమును సుభాష్ బోసుగారి అధ్యక్షతన కాంగ్రెసు ప్రచారకులును, పారప్రముఖులును వర్తక మహాశయులును సమావేశమైరి. విదేశీనభాసంస్థాపనమున క్రమముగా నిర్వహించుటకును, స్వదేశీనభాసంస్థాపనమున ప్రచారములోనికివచ్చుటకుపాటుపల పాధించుటకును స్వదేశీనభాసంస్థాపన సమావేశము తీర్మానింపబడినది. సభ కోకవిశాలమైన కార్యక్రమము తయారుచేయబడినది. దీనికందరును సమ్మతించిరి. తాత్కాలికముగా నొక యువసంఘము నియమింపబడినది. దీనికి సుభాష్ చంద్రబోసుగారు అధ్యక్షులు; కిరంకేరరాయగారు కార్యదర్శులు. (ఫీ. పే.)

మైమెన్సింగులో 144 వ సెక్షన్

మైమెన్సింగు, డిసెం 15:—మండల కాంగ్రెసు ప్రముఖులందరినైనను రెండు నెలలవరకు సభలు జరపనూడవని 144 వ సెక్షన్ క్రింద ఉత్తరవులు ప్రయోగింపబడినవి. కుల్పామండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని అరెస్టు “సి” తరగతి

కుల్పా, డిసెం 15:—కుల్పా మండల కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడగు యామినీభూషణ విత్తల్ గారిని 117 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. వారిని జామీనుపై విడుదల చేయలేదు. “సి” తరగతిలో సూచియిస్తారట. (ఫీ. పే.)

విడుదలలోలే అరెస్టు

కుల్పా, డిసెంబరు 15:—కలకత్తా డివిజన్ భాగపు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమునందు ప్రముఖుడగు నుకీల బెనర్జీ గారు, సుభాష్ చంద్రబోసుగారితో 9 నెలలు వైదు నడచివించిన వారు యాదినం ఉదయం ఆదిపుత్రుల సెంట్రలు జైలునుండి విడుదల చేయబడిరి. కాని జైలుగేటు నొద్దనే మరల బెంగాలు ఆర్మీ నెవ్వరింద అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫీ. పే.)

శిల్పీ పురపాలక సంఘపు తెన్నికలు-జాతీయ వాదులు పోటీ చేసెదరు

శిల్పి, డిసెం 16:—శిల్పి పురపాలక సంఘపు ఎన్నికలకు పోటీచేయుటకు జాతీయ వాదులు సిద్ధపడుచున్నారు. ప్రా. ఫెనరు ఇంద్రగారి యాధిపత్యమున నొక కార్యసంఘము తీర్చబడినది. (ఫీ. పే.)

బెంగాలు కాంగ్రెసు విభేదములకు స్వస్తి

కలకత్తా, డిసెం. 16:—బెంగాలు కాంగ్రెసువాదుల విభేదములవలన బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము, బెంగాలు కాననోల్లంపున సంఘము అను కేర్యరు నామములతో స్వయంపరిచయమున వారందరు నిపుడు తమ విభేదముల మానుకురి. రాజీపడి, బెంగాలు కాంగ్రెసు సమర సంఘము అను పేరిట సంయుక్తసంస్థ నొకదానిని నెలకొల్పవలసివచ్చును. ఈక్రొత్త సంఘము రాష్ట్రీయను ఉత్తమును నంతను నడుపుచుండును. అఖిల భారత కాంగ్రెసుస్థాయి సంఘపు ప్రత్యక్ష యాజమాన్యమున నిది పనిచేయుచుండును. ఈరాజీకి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి యొప్పుల గలదని తెలియుచున్నది. (ఫీ. పే.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:—సర్ ప్రజేంద్ర మిత్రుగారి కుమార్తె వివాహము సందర్భమున సర్ మిత్రుగారు, వారి భార్య నిన్న సాయంత్రంకాలము విండ్సోసిరి. ఈవిందునకు రాతి ప్రతినిధి దంపతులు, సర్ స్టాని జాక్సనుగారు, వారి భార్య పవిత్ర యుండిరి. (అ. పే.)

గ్రంథవిమర్శనము

నయ్య ప్రదీపము-విగ్రహము

(భా. ౧.)

ఇది గ్రంథవిమర్శనము. దీనిని రచించినవారు పంపొమ్మిరవ శతాబ్ది నుండిన శ్రీ శారదా రామచంద్ర కృతిగారు. ఇందు విష్ణుశర్మచరితమున విగ్రహకథ విశేషముగా పెంచి వ్రాయబడినది. నూతనముగా రాజ్యమునకు వచ్చిన రాజులగునపుడు మంత్ర రాజనీతి నుపదేశించె ననుమిత నేక గాథలతో గూడిన..... స్వకల్పిత గ్రంథము..... జేర్చబడినది.

గ్రంథము తెలిపియున్న: "కాన నీవిప్రుడు కల్పదంతు పాటు వీడి, యేమరిపాటు నొందక, మెచ్చగు నెప్పటికల జూచునుండు మని నాతనికిం దిట్టతనము గట్టి యద్విట్ట కట్టాయితంబుగ నన్న నక్కండలండిపోతు దండెల్లి లింద్రం బుర వేంద్రంబున గోండ్రంపురు గడు జైదా లంబున మండిపడుచు గడు నిడుదచెడల మెండగు తన యొడలియున్న నల కట్టగుబ్బలిగబ్బితనంబుల మబ్బుల బోలె గొబ్బున దెగద్రొబ్బుజాలి కక్కనలబు లగు దెక్కల ద్రొక్కటలన నక్కడలివలన గొండలం బోలి బిండినేయ గండుమీటుచు బరగోత్రమ్ములు ప్రక్కలింపడగు తెగుపులిగువున నూంతులమించునడి దంబు తెడిదంపుపాటుకు గంటగింపజాలు దంబుత నంబు నంటి, గొంటువడక వొమ్మ లగు కొమ్ములచేత గణగణ లాడుచు, దట్టంబు లగు మిలుగురులట్టిల దిట్టం బుగ బుట్టించుచు నల పిడుగల గుండ గండ్రతనంబు దనువేంద్రంబున దెగదొందింపజాలి వుండిపడిన చంద్రనిప్పులయొప్పులకు ముప్పు లుప్పట్ల జేయంజాలు కనుగ్రుడ్డుల జెట్టిదంబు లగు గంటుమాపులన మాపుమా పంజారి, దండధరదండ సుబద్ధుడ వేదండకుండాకాండ ప్రహతకుండలింద్ర ప్రచండి మాడంబరకకోతాకుంతి కరకాకుంఠసముత్తలంఠ జరతకమక ఖర్చుక కళోర పటు తరనిజార్యటి భూమణభీషణం బు నిజవాలభిదంభోభి చేత నతి నిప్పుగరిష్ట కృష్ణగ్రావతల నిష్పేష్టణ దక్ష రూక్షతర వికాల మృగ ఫాలమ్ముచేత గల్పక్షయ సమయ సమాక్షి ప్రతిష్ఠాపక్షరూక్ష క్రమదక్షిణ దిక్ జ్యోతికర్తాక్షాక్షాక్ష హర్షక్షంబు నధిక్షేపించుచు నును రులబలిమికలింప గని వేసరక, యంతయు నొక్క పెట్టక గనిమనంగజేయసమకట్టి గోగరిత నెంతయుంబూనిన యొడల గండుమీటి దండెల్లి యాకావరసంబోయని యొన్నంబోలి, యవ్యాతిజూచి నీవు జెట్టిదంపుపాటి వేని బోట్టగుకొను మని దిగుక గడిసి పెట్టలంబుగ దన్న నెన్నుదుల దాటింప నేలెంచె." పు. 45.

ఈ శేరాంతయు నొక్కచేవాక్యము. గ్రంథ మంతయు నిట్లే యొక నిఘంటువునలే నుండును. ప్రకృత మితి యెట్లుపాడియు పరిక్షకు పాత్యగ్రంథము. పాత్య గ్రంథ నిర్ణయసంఘమువారు స్కూలువైసులలో కృతా క్తులైన విద్యార్థులు తెలుగుపాండిత్యసాధమున నెక్కిన పెట్టులను లెక్క జెట్టి గుర్తించి దానిపై మెట్టున కెక్కుటకు మాత్రమే చాలిన పుస్తకములను నిర్ణయించెట్టి శ్రేయము కాని తత్సోదోపరిభాగమున కొక్కవిగురున ఇట్లు ఎగిరింపబూనుట సాహసము.

ఆంధ్రపదనిధానము

గ్రంథకర్త: తూము రామదాసకవి
క్రామ; పు. ౫౧౧, వెల రు ౧-౮-౧౧,
వరంగల్లు నందలి కాకతీయ గ్రంథశాలయందు మొదటి అనుబంధ గ్రంథముగా నిది ప్రకటితమైనది. దీనికి పరిష్కర్తలయిన శ్రీ శేషాద్రిరమణాచార్యులు వ్రాసిన 'తొలిపలుకు'లోని యాక్రింద భాగములను పరికించిన నీ గ్రంథకర్త చరిత్రాధికములు, గ్రంథస్వరూప స్వభావాదులు పాఠకులకు తెలియగలవు.

"తూము రామదాసకవి కాపులజాతి. పూర్వమునుండియు నివాసము ఒరంగల్లు. ప్రకృతము ఒరంగల్లు లోని యొకభాగమున బాలనగరమున పీఠాధిపముకలడు. పసుపుపూర్ణ గోత్రము. ఈయన జననకాలము గడచిన నలభివర్షకర్తావధి బహుళ ద్వితీయ నామవారము

దాదాపు 49 సంవత్సరములు. ఇరువదియొకటవయేట గవితారచనమున కారంభించినాడు. కవితారంభకాలము భాతసంవత్సరము కానోపు. కవిజీవన సంస్కారముల బడిన వైష్ణవమతముడు."

"ఈ రామదాసకవి ఒరంగల్లు నివాసియు సరస కవితోవికారముడు వైద్యవ్యభాషణుడునగు ప్రతాప పురము రంగాచార్యులగారివద్ద సంస్కృతాంధ్రముల నభ్యసించి ఈక్రిందిగ్రంథరాజములను రచించెను.

1. దుక్కిణీకల్యాణము (గేయగ్రంథము), 2. గోపికావిలాసము (ప్రబంధము), 3. మిత్రవిందోద్వాహము (ప్రబంధము), 4. కాలిదాసునాటకము, 5. ఆంధ్రపదనిధానము (ప్రబంధము), (వీనిలో కాలిదాసునాటకమును, మిత్రవిందోద్వాహమును ముద్రితములయ్యెను నిపుడు లభింపవలె.)

"ఈ గ్రంథమును కవి నలువదవయేట వ్రాయనారంభించి మరణకాలమునకు గొంచె మించుమించుగ బూర్తి కావించెను. నిఘంటువునకు వలయు పదసముదాయమును శబ్దరత్నాకరమును ఆకారాది నిఘంటువు గైకొని నక్షీకరణమునరెంచి పద్యములు గావించెను." "కవి శుద్ధపతి మరలఁ బరిశోధింపబడి బలుతావుల దోషములు గలవు. మాడవకాండమునందు దాదాపుగ మూడుభాగముల కర్థము వ్రాయలేదు. మాకులభించిన మాతృకలో జీవరభాగము చెదపురులు దిరివేసెను. అందుచే గొన్ని పద్యములకు మొదలు, కొన్ని పద్యముల కర్థము మేము సమకూర్చితిమి." (వీరు కావించిన సంస్కరణములేవో తెలియునట్లు ముద్రించుచుండవలసివది) "ఇందు నామలింగానుకాసనములకై గాండములు, వర్ణములు విభజింపబడినవి. లింగాది సంగ్రహసర్గము మాత్రము తెనుగున విడువబడినది..... వర్ణము లన్నియు నామలింగానుసారముగా నున్నవి."

"ఆంధ్రపదనిధానము ౧౮౬౪ పద్యములు గల యుద్ధగ్రంథము. నిజామురాష్ట్రమున క్యవహరింపబడు దేశ్యపదములు సైత మిందు జేర్చబడినది." "అమరమునందులేని పనిముట్టులపేరులు, జాతీయవాచకములు, వస్తునామములు, నీకవి స్వయముగఁబరిశోధించి సమకూర్చియు గొన్ని తావుల సంస్కృతపదముల పుష్కలత్విభావాదుల గమనించి యాంధ్రపదములను గల్పించియు, గ్రంథాంతరముల నున్న దేశ్యపదముల గూర్చియు నీ గ్రంథమున బదసముదాయమును జెంపొందించుచున్నాడు. అందుచే నీ నిఘంటువు ఆంధ్రలోకమునకు బరమోపకార మనియు, సాంధ్రవాఙ్మయ ప్రత్యేకాంకిత్యమున కాదర్శప్రాముఖియు, విద్యాధుల కవశ్య పఠనీయమనియు మాతలంపు."

ఇట్టి గ్రంథ గుణములు పెక్కుతెలుగుల వర్గితము లయినవి.

గ్రంథప్రామాణ్యమును గుర్తించుటకయి గ్రంథస్థభాగము లీంద్రం నొందురెం డుద్ధృతములు:

"గీ. ఆనలావాలు సానువు లనఁగ సర్వ కంబులగు; నెనగలు చుకంబు లగును నూలు నువులన తిలలగును; వెలిగార మునఁగ గవ్వచోకమన టంకణంబు పేర్చు." (పు. ౨౨౩, ప. ౪౨౨.

ఆవల, ఆవాల, సానువులు—అనఁగా సర్వకముల పేర్లు. ఇత్యాదిగా నున్నది. శబ్దరత్నాకరము ననుసరించి వ్రాసినదన్నా రీ గ్రంథమును. శ. ర. లోని సర్వ పములు, సానువులు ఇందు 'సర్వకములు, సానువులు' అయినవి. శ. ర. లో నువులకు, 'నూపు, నువువు' అను రూపములు గలవు.

అవి ఇందు అంతరించినవి. గ్రంథకర్తవలెనే పరిష్కర్తలును ఇట్లు ప్రమాదమునకు లోనయిరి. "గీ.కందు బాణి, బంగల కంచుకట్టు మంగలంబన భాష్ట్రమా;..... కందు, బాణి, బంగల, కంచుకట్టు, మంగలము, ఆనభాష్ట్రము పేర్లు..."

ప. 427 పు. 246.

దీనికి మూలగ్రంథగు శ.ర.లో, కందువు సం.ఉ.పుం. శ్రీ. పెనము, అనిఉన్నది. ఇందలి 'బాణి'పర్యాయ (శ్రీ. శ. 18-8-1856) మరణకాలము క్రోధి సం. కార్తీక బహుళ పంచమి (శ్రీ. శ. 29-11-1904) తేదీతరాలము

పదాలలో చేరినది. 'పెనము'నకు 'బాణి'కి గలభేదము 'దో'పలు, గారెలు' తిన నలవాటుకల ఆంధ్రలోకమునకు తెలియనిదికాదు. 'భాష్ట్రము' అనటకప్పు. 'భాష్ట్రము' అని ఉండవలెను. 'బంగళ=కుంపటి, అంగారధానిక' అని శ. ర. ఇక్కడ 'కుంపటి' 'బాణి' అయింది. ఇది యొక విపరీతపరిణామము.

"క. పొటిలింగజాబునుతయను

గిట్టుక పొడరు పొట్టి గుడ్డ గిడ్డ బుడుగనక నటునకు నభిఖ్య; లవిటు కొ నడినా హరియంగహేనునకు నానంబుతో.

—ప. 202, పు. 178.

"పొటి,లింగజా, బుడుత, గిట్టుక, పొడరు,పొట్టి, గుడ్డ, గిడ్డ, బుడుగు అనఁగా వటువునకు పేర్లు. అవిటు కొనటి అన అంగహేనుని పేర్లు."

"వటువు=బ్రహ్మచారి, బాలకుడు" అని శ. ర. ఇక్కడ పొట్టివాడు అను సర్థమున నున్నది. ఇది తప్పు.

"పొడరు=దే.వి.పొడ...ఉదా. బెబ్బలియున్న పొడలో, చొచ్చులేడిచందంబున జొచ్చుటయును భార, విరా, అ ఆ." అని. శ. ర. ఈగ్రంథమున దానికి 'పొట్టి' అనితర్థము. 'అవిటి' అని శ. ర. 'అవిటు' అని ఈగ్రంథము. ఇట్టిని చాలగలవు. కావున నీగ్రంథమునకు సంపూర్ణ సంస్కరణ మానవ్యము.

తిరుగుడు పెండ్లి

గ్రంథకర్తలు: శ్రీ వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు— తెలుగున వెలువడిన సాంఘికనవలలో 'తిరుగుడు పెండ్లి' గౌరవస్థానము నలంకరింపఁ గల దనుట అతిశయము గానేరదు. ఏకద్రవయితలు శ్రీవేంకట పార్వతీశ్వరకవులు పాఠకలోకమునకు చిరపరిచితులు. వీరి బుంగాళీ అను కరణములను, అపరాధపరిశోధక నవలను సామాన్యపాఠకజనమున కెంతో ప్రీతిపాత్రములు. స్వతంత్రచననకు 'తిరుగుడు పెండ్లి' సహృదయుల కెల్లరకును ఆదరణీయమైనది.

హిందూసంఘమున ఆచారము ముదిరిపోయి విచారము కొఱవడుటవలన, అభ్యుదయప్రతిబంధముగా నిలిచియున్న దురాచారములు కొన్ని గలవు. అందు నకు సక్రమకారణ జన్మించె యుండినను, విపరీత దుర్మయముగా మిలిపొయి గడుసువాడిన బాల్యవివాహము యిట్టివలె 'కారదాశాసనము' వలన నిషేధింపబడినది. ఈ మాన్యబాటుకాలమునకు చెందును 'తిరుగుడు పెండ్లి' కథ. భాషసంస్కరణము గల దగుటచేత సాంఘికనవలకు యెత్తినపట్టు. ఒకవంక పూర్వాచారపరాయణ శక్తి లోబలించుచున్నది; మటియొకవంక నవయవజన చిత్రాధార ప్రభాసమన్వితాధునికకకారంభమును దీప్తి గాంచుచున్నది. అందువలననే, నవలయందలి పాత్రుల నిటు దెలుగులుగా విభజింపవచ్చును. బాలకృష్ణుడు, రుక్మిణి, నల్లద్రులు మాతన శకమునకు చెందుచున్నారు. సోదెమ్మ నూరమ్మ, పేరిశాస్త్రి యిత్యాదులు ప్రాతకాలమునకు చెందురు. కాలానుసరణులగు పాత్రములు నారాయణ రావు, మహాలక్ష్మమ్మ, సాంబశివరావు మున్నగువారు. పూర్వాచార పరాయణుల అవిచారత, అజ్ఞాతముగ అచారము, భార్యము మొదలగునవి చిత్రితము లొక పక్షమున; నవీనుల సంకల్పబద్ధి, సత్యాభిమానము, దేశభక్తి, త్యాగదీక్ష ఇత్యాదులు వైవాహికప్రక్కనే ప్రదర్శితములు. 'ఈచిత్రమును చూడుడు, ఆచిత్రములను చూడుడు' అని పోలికలు గ్రంథకర్తలు రెంటిని ప్రసర్పించిరా యుతోచును. ఐనను, గ్రంథకర్తలీపాత్ర ములన, యాలక్షణములను కావలెనని ఉత్పన్నాపకర్షల నుద్దేశ్యముగా గొని నృప్తించిరనిలంపరాదు. విమర్శక దృష్టితోపరికించిన, నవలయందలి వాస్తవిక అద్భుతముని అంగీకరింపకతప్పదు. ఆ యా పాత్రముల యభిప్రాయ ములు కేవలము గ్రంథకర్తలు వారినోటఁ జెట్టినవిగాక, ప్రకృతిసిద్ధములై జీవితరంగమునజెట్టో యట్లే కథారంగ మునను వారినోట వెలుగుడు చుండును. తిలకింపుడు నారాయణరావు బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారి సంభాషణలు గాని, సోదెమ్మచేదమ్మ సంభాషణలుగాని. ఇది, యది యని ఉదాహరింపకయో, నవలయందలి సంభాషణలన్ని యును ప్రకృతిజన్మములై నొప్పుచున్నవనుచో, (గ్రంథకర్తలు తామెత మటునువడి కథాసంవిధానమును సాగించినాలో తెలియగలదు,

నవలకు ప్రాణము పాత్రపోవడము. ఇందును వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు విజయముగాంచిరియే చెప్పినట్లును. మన ప్రత్యనిరూపణమే యుద్దేశ్యముగా నొప్పుది గాదు. 'తిరుగుడు పెండ్లి' అందువలన భావపరిశీలనకును. చిత్తవికారప్రకారములకును అతిప్రాముఖ్యముగలకపోయి యుండవచ్చును. కాని పాత్రము లొకరివలెనొకరు లేక పోవుటయేగాక, వ్యక్తుల మనోవిభేదములను ప్రశ్నలు ములైయున్నవి. మహాలక్ష్మమ్మకును, అన్నపూర్ణమ్మకును గలవిభేదము నరయుదు. నారాయణరావునకును, సాంబ శివరావుగారికినిగల యేడముంగనుడు. పూర్వచారపరాయణులే యైనను. మాతాసుతలేయైనను, వేదముకును సోదముకును యెంత తారతమ్యము గలదో. నూరమ్మ యెంత ప్రకృతిసిద్ధమైన పాత్రము! వేంకటాచార్యుని జ్ఞానావధానిగార్లు అట్లే జీవితరంగమునుండి యిట్లు కథారంగమునం దవతరిల్లినారు. నాయకులగు రుక్మిణి బాగయాకతతో పరిశీలించదగిన పాత్రము. పండ్రెండేండ్ల కేన్ద్రకే గ్రంథకర్త లొకరిపించినంత వికారదృష్టి, ప్రేమ తత్వజ్ఞాన, అంతర్జీవనము అలవడునాయని నాకించుకొనకలయును గలదు. నవల చివరకు, రుక్మిణి! బాలకృష్ణుని ముందులివి భిన్నస్వరముతో "బ్రతుకు పరాధీనమై పోయినపుడంతకంటే నేనేమనుకొనగలను. బావా, యీసితిలో నీవు మరల నాకన్నుల బడియెదవని నేననుకొన్నానా? ఒకవేళ ఆకస్మికముగా నగపడినను, ప్రాణము పులికించునట్టికమిద నిన్ను బావాయనిపించుటకు నాకేమైన ర్హ్యతయిండునా?" అని పలుకునపుడు రుక్మిణి పండ్రెండేండ్ల బాలయైనట్లు నాకుతోచదు. ఈడుకుమించిన బుద్ధిగలకన్య యందులేమో. ఇతరవిధముల, రుక్మిణికాలోచితమైనపాత్ర. ఆధునికసత్యాగ్రహి. సంఘదురాచారములకు తిరుగుబాటు చేయదు. స్వసుఖపరిత్యాగమువలన యితరుల మనోభావములను మార్చు జూచుచున్నది. ఆపాత్రములో అన్యక్తముగా నెంతయోగలదు. వ్యక్తమైన యాశాంతి మహోదధితరంగములే వేంకటేశ్వరరావు హృదయమును తాటుమాటు చేసెను. గ్రంథకర్త లాపాత్రస్పృష్టియందలి యుద్దేశ్యమును ఆమెనోటనే పెట్టినారు. "నాకష్టజీవనము శిలాశాసనమై లోకకల్యాణముకొరకేమాత్ర ముపయోగపడినను జాలును, నాకష్టకథ నాలకించి, జాలిపడి యిట్టి పెండ్లిండ్లన్నడును జేయగూడదని, యెకొలదిమంది పిల్లల తల్లులైనను వికేకము గలిగినజాలదా?"

తిరుగుడుతోనే 'తిరుగుడు పెండ్లి' సమాప్తమగుచున్నది. 'పెండ్లినిగూర్చి తరువాయి గ్రంథము అపేక్షణీయము. కాని, అది యీనవలలో భాగము కాజాలదు. 'తిరుగుడు పెండ్లి' స్వతస్సంపూర్ణమనియే నా విశ్వాసము. అందువలన కథారచనయం దాతేపార్వమగా తోచుచున్నది, సుభద్రకథ నట్లు క్రొంచువైయెట రెండవభాగమునకు రుక్మిణి నాయి కనుచున్నది. కాని మొదటిభాగమున యిద్దరు బాలకులు సమానప్రతిపత్తియే గ్రంథకర్త లొసంగియున్నారు. 'శారదా' వివాహ విమర్శనాసంకల్పాలై వారు యితరము నిండుక జాతి విడచిరి.

గ్రంథము సులభమైన గ్రాంథికభాషలో వ్రాయబడినది. సంభాషణలు గ్రాంథికముననే వ్రాయబడి యున్నను. వాడుకభాష కెంతయో చేరువుగా నున్నవి. కైలి ధారాశ్రమమిది. పద్యమునను, గద్యమునను, పలికిన యత్యురమును పలికించుట వీరి సంప్రదాయము. విరళముగానిది రమ్యమైనను, నీరసమును.

గు. వెం. ను.

శ్రీ సువర్ణముక్తావళి:
గ్రంథకర్త: తిరుమల గుడిమెళ్ల రంగాచార్యులు, వైయాకరణశిరోమణి, పండితుడు, బోధుమోహులు, బాపట్ల.
ఇందు నాలుగు స్తోత్రములు కలవు: శ్రీ సువర్ణముక్తావళి యను పేర లక్ష్మీస్తోత్రము, వేంకటేశ స్తోత్రము, శ్రీ రంగనాథస్తోత్రము, శ్రీ హయగ్రీవాక్షక మనునవి. అన్నియు గీర్వాణభాషయందు మల్లేభ్యుత్తముల నున్నవి. గీర్వాణభాషయందున్న తద్భాషానభిజ్ఞులకు గూడ దియింతుకుగా ఆంధ్రప్రతిపదార్థతాత్పర్యములు కూడ గ్రంథకర్తగారివే ఇందు పొందుపరుపబడి యున్నవి. అందరును ప్రతిదినమును పఠింపదగిన స్తోత్రములు.
వెల. ౦-౪-౦ మూత్రము

పా న ము
గ్రంథకర్త: వేది శ్రీరాములుగారు. రాయదుర్గము (బళ్లారి).
మద్యపానము, చార్యము, వేశ్యాలోలపత, మాంసభక్షణము, జూదము మొదలగు దుర్వ్యవసములందలి చెడుగులను వివరింపబలపెట్టి గ్రంథకర్తగారి 'కల్పితసంభాషణ' రూపమైన చిన్ని పాత్రమును రచించిరిని తెలియుచున్నది. సాధ్యమైనంతమట్టుకు ఈ పుస్తకమున పై బేర్కొన్న దుర్వ్యవసముల గలుగు చెట్టులు సంగ్రహముగ వివరింపబడియున్నవి. తక్కిన దురాచారములన్నిటికి పానమే మూలకారణముగనుటచే నీ పుస్తకమున కీ పేరిడిరి. పుస్తకము వెల రు ౦-౧-౦. ఎలయువారు గ్రంథకర్తగారికి వ్రాయవలెను.

హరశతకము
క్రాసుపైజాన ౨౩ పుటలు, వెల తెలియదు.
గ్రంథకర్త: పెండ్యాల నారాయణశర్మగారు, బోర్డుబాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు, గవర్నమెంటు మేడపాడు.
'హరా' అను మకుటముగల యీశతకము సరళము లగు కందపద్యముల రచించబడినది. భక్తి, నీతి, తత్వ బోధకమగునట్లు రచియింపబడినదని గ్రంథకర్తగారి ముఖపత్రమున వ్రాసికొనియున్నాడు. భగవద్భక్తులందరు చదువదగిన పుస్తకము.

కృష్ణార్జునసంపాదము-(ద్విపద)
గ్రంథకర్త: నాచెండ్ల గోపాచార్యుడు. ప్రకాశములు: నురవరము ప్రతాపరెడ్డి, గోలకొండ బుక్కుడిపో, త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (డక్కన్), క్రాసు; పు. ౭౦.
గయోపాఖ్యానమును నామాంతరముగల ఈద్విపద కావ్యము శ్రీకృష్ణదేవరాయసారస్వభౌమని ముఖ్యమంత్రి తిమ్మరుసునకు మేనల్లుడగు నాచెండ్ల గోపాచార్యునిచే రచింపబడినది. అట్టి యీ 'యుత్తమకావ్య' పురాతనప్రతిని ఎప్పటినుండో సంపాదించి శ్రీ రెడ్డిగారాంధ్రలోకమునకర్పించిరి. దీనికి శతావధానము శేషుడి రమణకవుల విపులము సీతిక కలదు. అందు గోపాచార్యుని జీవితచారిత్రము సప్రమాణముగ నిరూపింపబడినది. ఇందలి కవిత ప్రాథమేయైనను ఎల్లరకును సుబోధమే యని చెప్పవచ్చును. గయని విషయమై కృష్ణార్జునకును, అర్జుననకును నడుమ జరిగిన సందేహము లిందు కలవు. అందరును చదువదగిన పుస్తకము. వెల ౦-౬-౦ మూత్రము. ఎలయువారు ప్రకాశకులకు వ్రాయదగును.

మానసోల్లాసినీ కథలు
(1 వ భాగము)
క్రాసుపైజా, పుటలు, ౩౩, వెల రు. ౦-౩-౦.
గ్రంథకర్త: శిష్టరాధాకృష్ణయ్య, టీచరు, గురజాల (గుంటూరు)
చిన్నకథల సంపుటము. నీతిబోధకము లగు నిరువది నాలుగు కథ లిందుగలవు. ఎలిమెంటరీస్కూళ్లయందలి బాలురు చదువదగిన పుస్తకము.

గ్రంథ స్వీకారము
శారదాపద్యవాచకము(ఏడవవాచకము)
క్రాసుపైజా, పుటలు ౭౪. వెల రు. ౦-౨-౦.
గ్రంథకర్త: తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు గారు. బి. ఏ., యల్. టి., ౧౨౪. వెల్లాలపేథి, పరశువాకము, వేపేరిపాస్త, చెన్నపురి.
(౧) శుద్ధాంధ్ర నిర్వచన సత్యావివాహము
క్రాసు, పుటలు ౧౪౧. వెల క్యాలిగోపైండు రు. ౦-౧౨-౦, కేవలరైండు, రు. ౦-౨-౦.
గ్రంథకర్త: జంగా హనుమయ్య చౌదరిగారు.

(౨) జానకీపరిణయము(ఏడవముల నాటకము)
డిమ్మిపైజాన ౨౨ పుటలు, వెల రు. ౦-౧౦-౦.
గ్రంథకర్త: జంగా హనుమయ్య చౌదరి గారు, అష్టావధాని, పై రెండు గ్రంథములు ఎలయువారు: గ్రంథకర్తగారికి, వీరులపాడు గ్రామము, నందిగామ తాలూకా అను విలాసమునకు వ్రాయదగుదురు.
చరిత్ర కథామంజరి
క్రాసు. పుటలు ౪౨. వెల రు. ౦-౪-౦.
రచయిత: యస్. రాధాకృష్ణయ్యగారు, ప్రకాశములు: యం. యస్. శర్మ అండు కో., ఎమ్మకేవనల్ పల్లివరపు, తెనాలి.
పల్నాటి వీరులు
క్రాసు. పుటలు 68. వెల రు. ౦-6-6.
రచయిత: శిష్ట రాధాకృష్ణయ్యగారు. టీచరు, గురజాల, గుంటూరు.

శ్రీ కృష్ణ వేణుగానామృతము
(వాస్వాని పండితుని Ancient Murli కనువాదము)
క్రాసుపైజా, పుటలు ౫౬. వెల ౦-౪-౦. అనువాదకర్త: దుర్గిరాల బలరామకృష్ణయ్యగారు, ప్రకాశములు మానవాదర్శగ్రంథమండలి అంగలూరు (కృష్ణా)

వేదాంత గీతాడిండిముము
క్రాసు, పుటలు 20. వెల తెలియదు. గ్రంథకర్త: పెండ్యాల నారాయణశర్మగారు, బోర్డు బాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు, మేడపాడు.
లీలావతి (అపరాధపరిశోధక నవల)
డిమ్మిపైజా, ౩౩౨ పేజీలు, వెల ౧-౦-౦.
గ్రంథకర్త: నందివాడ కామేశ్వరరావు గారు, బి. ఏ. ప్రకాశములు: శ్రీ వేంకట పార్వతీశ్వరకవులు, ఆంధ్రప్రచారిణీగ్రంథనిలయము, పితాపురము.

భారతీయచిత్రకళ
క్రాసుపైజాన ౨౦౮ పుటలు, వెల రు. ౧-౦-౦.
ఆంధ్రగ్రంథమాలయందలి పదుమూడవగ్రంథము.
గ్రంథకర్త: తిలికెట్టి రామారావు గారు, బి. ఏ., బి. యల్. ప్రకాశములు: ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలా పోస్ట్ ౨౧౨, మదరాసు.

సంస్కృత భారతము
(శ్రీ రాధాకృష్ణ ముఖ్యోపాధ్యాయుల యాంగ్లకృతి కనువాదము)
క్రాసు. పు. ౯౫. వెల రు. ౦-౧౨-౬.
అనువాదకుడు: కొలచలమ కృష్ణసోమయాజి, యం. ఏ., యల్. టి. గుంటూరు.

పత్రికా స్వీకారము
శృంగారకంఠాభరణము.
(శృంగారగ్రంథమాల-శృంగారసంచిక)
సంపాదకులు: గంటి నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. ప్రకాశకులు: యస్. శాస్త్రి అండు కంపెనీ, మద్రాసు. చందాదారులకు రు. ౧-౪-౦. ఇతరులకు రు. ౨-౦-౦.

జ్యోతిష చంద్రిక
జ్యోతిషవిషయ కాంగ్లమాసపత్రిక
సంవత్సరము చందా రు. 2-12-0.
సంపాదకులు: పండిత జ్యోతిషి. బి. వి. ఆర్. శర్మగారు. విలాసము: మేనేజరు, జ్యోతిషచంద్రిక, తిరువల్లి క్కే.టి, మదరాసు.

లాంగవిటి (ఆంగ్లమాసపత్రిక)
ఆక్టోబరు నశంబరునెలల సంచికలు సంవత్సరపు చందా రు. ౩-4-0; ప్రకాశకులు: డా. జి. ఆర్. ఏ. ఆచార్యగారు 60. సుందరమూర్తి వినాయకర్ కోబల్ పేథి, తిరువల్లి క్కే.టి, మదరాసు.

సేలంలో ఆంధ్రుని ఆరెస్టు

సేలం, డిసెంబరు 14:— వెజనాడనుండి వచ్చిన ఒక ఆంధ్ర యువకుడు శేడు జాతీయ గీతములు పాడుచు, జాతీయ పతాకము చేయూని పీఠిలో పోవుచుండగా, పురములో అమలు వందున్న 144 సెక్షను ఉల్లంఘించెను శేరుమన పోలీసునాథ అరెస్టుచేసి 188 సెక్షను ప్రకారము శేను జైసిరి. తాను సదన ఉత్తరపు నల్లంఘించుటకే అట్లు జేసితిని అతడు కోర్టులో చెలిపెను. తన పేరు మందేమూరి మనియు, తండ్రి పేరు గాంధీ అనియు చెప్పగా కోర్టులో ఆంద్రుని నర్సిరి. ప్రాసిక్యూటరు సాక్షులు యిరువురు విచారింపబడిరి. శేను యింకను కొనసాగు చున్నది.

పతాకోత్సవము జరిపి రనుకేను

సేలము ను మేజిస్ట్రేటుగారు శేడు సి. అనంతచారి (నకిల) గారు మరి పదిమందిచే 144 సెక్షను ఉల్లంఘనము, 143, 145, 149, 188, 358 సెక్షనుల శేరుములు మోపిరి. ముద్దాయి బందరు నిర్దోషుల మని వాదించిరి.

శేను వివరములను నవంబరు 30 వ తేదీన జాతీయపతాకోత్సవము జరపరాదని నిషేధించు మేజిస్ట్రేటుగారు 29 వ తేదీన 144 సెక్షను ఉత్తరపు నోనగిరి. ఉత్సవము నిలుపు జేయబడెను. డిసెంబరు 4 వ తేదీన సి. అనంతచారిగారు, పదిమందియు పురపీఠులలో జాతీయపతాకములు ధరించి పడవి కాసర్లలంఘనముగావించి రను కారణమున పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి.

శేనువిచారణ వారములో జలనండి జరుగుచున్నది ఆధురపాలకువాడు సాక్షులుచ్చిరి. అనంతచారిగారు, శేనొక నకిలు క్రాసుపరీక్ష కావించిరి. ముద్దాయిలు వాజ్మూలము లాసంగిరి. తాము విడుదలైన సత్కారముల సమ్మానించుటకు జాతీయపతాకములు చేయూని నెడలియంటిమిగాని, పతాకోత్సవమునకు గాదనియు, పతాకోత్సవము మేజిస్ట్రేటుగారు నిషేధించునపుడు ఏకార్యమును నిషేధించుచుండిరో విశదముగ చెలుపలేదనియు ముద్దాయి వాదించిరి. తాము సత్కారముల సమ్మానించుట మాత్ర మొనర్చిమిగాని, అదియే శేరుమననో శిక్ష గనభరింప సిద్ధముగ నున్నా మనియు యిరువురు ముద్దాయి లనిరి. ముద్దాయిలు సలు జెయిలులో ఉత్సాహముగ నున్నారు.

విచారణ సమయమున ప్రజలు శేలకొలిది కోర్టువద్దకువచ్చు చున్నారు. అప్రదక్షుడు పోలీసువారు లాఠీలు ప్రయోగించు చున్నారు. 3 వ తేదీన రామసామయ్యగారిని సలు ఇనసెక్షన్ల కొట్టె నని ఫిర్యాదు దాఖలుచేసెను. (ఫీ. ప్రె.)

టిన్నెల్లి కాంగ్రెసు కేసు

టిన్నెల్లి, డిసెంబరు 14:— జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి వీరబాబుపేటై, తాలూకాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి ముత్తయ్య పిల్లైగాక, మరి ముగ్గురిచే 143, 117, 188 సెక్షనుల ప్రకారము గల శేను 12-వ తేదీన తనను మేజిస్ట్రేటుగారి యెడట విచారణ తిరిగి ప్రారంభింపగ ముద్దాయిలు వేరొక కోర్టునకు మార్చి గోరెందున 1931 జనవరి 5-వ తేదీకి వాయిదాజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వేలూరుజయిలు: రాజకీయమై దీలు

ఈనెల 18 వ తేదీ కనివారము శేను వి. నారాయణ రావుగారు (నకిల-వెల్లూరు) యిరువురు వెల్లూరు చెరసాలలో శ్రీయుతులు పాదపూడి సత్యనారాయణ, మొసగింటి తిరుమలరావు (కాకినాడ, గుంటూరు నరసింహరావు (చీరల) రంగయ్యబలిగ (మంగళూరు) గార్లను చూచి మాట్లాడిరి. వీరలు ఆరోగ్యముగన, సంతోషముగ నున్నారు. శ్రీయుత పాదపూడి సత్యనారాయణ గారి కుమారుడు పాదపూడి రామ మోహనరావు, కాకినాడలో రెండవమాడు 2 1/2 సంవత్సరములకు శిక్షింపబడినాడు. చెన్నపురిలో శిక్షింపబడినప్పుడు (వి) క్లాసు యిచ్చివున్నారు. ఈమారు (సి) క్లాసు యిచ్చివున్నారు. కన్ననూరు జయిలునుండి తండ్రిగారికి జాబు వాయుచు సిక్లాసులో తనకు కష్టముగానున్నదనియు ఆరోగ్యము చెడినదనియు తెలిపినారు. ఒకమారు విక్లాసులో నుండుటకు అర్హుడైన రామమోహనరావు రెండవమాడు ఆకరగతి కర్దుడు కాక పోవుట కోరెను. ఇందునుగూర్చి కాకినాడ ఫోనికనాయకులు తగ్గలేదన వహించుటగాక.

అదినముననే శ్రీయుత డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారితో శ్రీలజయిలకుపోయి శ్రీమతి కక్కియమ్మగారితో కొంచెము సేపు మాట్లాడియుంటిమి. శ్రీలంధరు ఆరోగ్యముగను కల సాగా యున్నారని తెలిసిరి. ఏ, వి తరగతులవారిని వి తరగతివారితో కలిసి మాట్లాడనివ్వరని తెలిసిరి. కొంచెముదూరమునందు శ్రీయుత పాదకా కనకమ్మ వెల్లూరు పేటకువచ్చి వరలమ్మ (చెన్నపురి) గుమ్మడినల దుర్గాబాయిమ్మ (కాకినాడ) గార్లకు చూచిరి. వారందర ఆరోగ్యముగను, సంతోషముగ నున్నారు. ఈనెల 18 వ తేదీ గురువారము శ్రీమతి తాయారమ్మగారిని (గంపలనూడెను) విడుదల చేయుదురు.

దుర్భ వేంకటాద్రి.

వాతావరణస్థితి

1930 సం. డిసెంబరు 17-వ తేది బుధవారము

మాఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షము
గోపాలపూర్	82	59	...	12.0	0.5
విశాఖపట్టణము	79	68	...	16.6	+ 5.1
కాకినాడ	80	65	...	33.3	+ 19.4
మచిలీపట్టణము	8	66	...	32.7	+ 18.8
కర్నూలు	87	61	...	4.8	+ 0
బళ్లారి	86	62	...	12.7	+ 6.5
అనంతపూరు	12.9	+ 6.8
కడప	82	63	...	14.9	+ 5.8
నెల్లూరు	83	66	...	33.2	+ 11.7
మద్రాసు	83	70	...	53.2	+ 23.4
కడలూరు	83	71	...	32.0	+ 1.2
నెల్లూరు	80	62	...	38.0	+ 22.9
సేలము	86	62	...	18.5	+ 7.6
కోయంబూరు	88	61	...	29.3	+ 18.5
తిరుచనాపల్లి	86	67	...	31.2	+ 17.2
నాగపట్టణము	83	73	...	48.5	+ 14.8
మధుర	86	68	...	24.5	+ 10.8
పాంబక్	83	76	...	16.4	— 8.6
పాలంకోట	14.2	— 1.8
తిరువేండ్రము	84	72	...	22.1	+ 8.2
కొచ్చిక్	86	71	...	36.4	+ 15.5
కాశీకట్టు	89	66	...	25.7	+ 9.6
మంగళూరు	89	69	...	14.0	+ 3.1
జెంగలూరు	81	55	...	11.5	+ 2.8
మెరకార	75	55	...	12.1	— 0.3
కొడైకనాథ	71	51	...	36.4	+ 15.8
కూనూర్	70	40	...	40.7	...

సర్కారులో ఆకాశముల నిర్వచనముగనున్నవి. విశాఖ పట్టణంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. వేడిమి తక్కువ. కడపలో వేడిమి తక్కువ కర్నూరుక కనదు వేడిమిసామాన్యము ఆర్ద్రత తక్కువ వర్షము ఎప్పుడును.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,

అసిస్టెంటు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

గుంటూరు మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలలో ప్రాథమిక సమావేశము

ఈ సభయొక్క రెండవ వార్షిక సమావేశము డిసెంబరు 7, 8, తేదీలందు జరుపబడెను. గుంటూరు గవర్న మెంటు సెకండరీ ట్రెయినింగు స్కూలు హెడ్ మాస్టరు ఆన మార్వీ మహమ్మదు అబ్దుల్ అలీ సాహెబు బహదరు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. గుంటూరు మహమ్మదీయ రేంజి పాఠశాలల దీర్ఘకాలీ ఇన్ స్పెక్టరు ఆన పెరిపు నుద్దీక్ బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి ప్రయత్నముల మూలముననే ముఖ్యముగా యీ సభ సమావేశపరచబడెను. ఈ రాజధానిలో మహమ్మదీయ ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించిన యిట్టిసభ యొక్కపుటనుగూడ నింతకుపూర్వ మెప్పుడును జరిగియుండలేదు. మహమ్మదీయ ప్రాథమిక విద్యార్థినులు తెల్లరును యితర ప్రాంతములలోగూడ యిట్టి సభలను జరపుట భావ్యము.

ఈ సభయొక్క ప్రత్యేక సమావేశ మొకటి గుంటూరు గవర్న మెంటు సెకండరీ స్కూలు హెడ్ మాస్టరు ఆన మహబూబు అలీ, ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు అధ్యక్షతను జరుప బడెను. మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలయొక్క యు, ఉపాధ్యాయులయొక్కయు, పెక్కు అవసరములకు సంబంధించిన తీర్మానములు యీ ప్రత్యేక సభలో గావించబడెను.

అతిమేలైన బ్లూజాగల్ సీమకు ములకు నుప్రసిద్ధమైనది. స్థాపితము 1893.

వీకంసీ చబిల్ దాన్ అండ్ సన్స్ సీమకు ములకు నగల కర్తవులు

1

112, 118 వై నాబాబాదోడ్డు, మద్రాసు

శ్రీ మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారి ఆస్పత్రి

ఇంకను నెలరోజులు జనరలు ఆస్పత్రియందుందురు మదరాసు, డిసెంబరు 16:— శ్రీ మల్లాది యజ్ఞ నారాయణగారు, రాజకీయ నిర్బంధితులు. ప్రస్తుతము మదరాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో హావలతువాడునందు డా|| టి. కె. కృష్ణమూన, 6 వ పద్దనుగారి ప్రత్యేక చికిత్సయందు ఉన్నాడు. మూసగు గారు వారిని స్వయముగ పరీక్షించుచున్నాడు. ఇతర చికిత్సలతో బాటు యజ్ఞ నారాయణగారు ప్రస్తుతము అల్బిన్ నై తెటకే చికిత్సనుగూడ పొందుచున్నాడు. ఈ చికిత్సయొక్కను నెలరోజుల పాటు పొందినచో మామూలుస్థితికి వర్తరని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు రాజీనామా వెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షతవదిలి కారణాంతరములచే శేను వదలుకొన్నాను.

కూరపాటి - మంగళాంబ

ఇంగ్లండ్ నిరుద్యోగసమస్య

కొత్తనావలను నిర్మించి కార్మికులకు

పని కల్పింప వలయునను సూచన

రక్తి, డిసెంబరు 15:— నావిక సేనాధిపతి ఏ. వి. ఆల్బాండుగారు రాజ్ థ్రాంలో పనిలేనివాండ్రకు పనికల్పించుటనుగూర్చి మాట్లాడుచు, ఈ సందర్భమున లండన్ నావో కాన్ఫరెన్స్ వారి నిర్ణయములనుబట్టి కొంత పని చేయవచ్చుననిరి. ఇదివారి ఒడంబడికవరకులకు లోబడియు, డులూగను విజేండ్ల వరకు ఆయా ప్రదేశములలో నాకా నిర్మాణమున కేర్పాట్లు చేయవచ్చునని నావారి సూచన. ఇందువల్ల ఆయా పరిశ్రమలవ్వారా పనివాండ్రకు కొంత పని కల్పింపవచ్చును. ఈ పద్ధతిని బట్టి రోడ్ల నిర్మాణసమస్యల చొట్ట న్నిటికిని కొంతయు పకారము జరగవచ్చునని ఆల్బాండుగారు యభిప్రాయము. ఇందుచే బర్మింగ్ హామ్, సౌథాంప్టన్, బాకోలలో నూడు, కొత్త నావలను నిర్మింపవలయునని విధములించు చున్నారు. (లి. ఆ. ప్రె.)

శాశ్వతముగా

నుండేడి

కలము

ప్రసిద్ధి చెందిన కొంక్లిన్ ఎండ్యూర కలమును ఒక్క పైసేయినను మరమ్మత్తులకు ఖర్చుపెట్ట నవసరము లేక వాసుగా నుపయోగపడగలదని అధిక వివరము

యున్నది. ఒకవేళ ఎప్పుడైనా అది పగిలినను లేక చెడినను, దానికి తగిన మరమ్మత్తులు ఉచితముగా చేయబడును.

అందుముగా అనేకరకములలోన, రంగులలోను తయారకాబడి సిద్ధముగా నున్నవి. దయచేసి వచ్చి చూడుడు.

ఆకస్మిక పగుళ్లు మొదలగు అన్ని విధముల మరమ్మత్తులు ఉచితముగా చేయబడును.

“అధికారముగల స్థాపకము, మరమ్మత్తుచేయు కార్యధానము”

అడిసన్ అందుకో.

లిమిటెడ్.

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

Conklin
ENDURA

పంజాబు కుట్ర కేసు

ముద్దాయిలతరపు న్యాయవాదికి రోజు 1 కి రు 128 లు ఫీజు మంజూరు చేయబడెను
లాహోరు, డిసెంబరు 15:—పంజాబు కుట్ర కేసు పం చిర్యములో ముద్దాయిలతరపు వాదించుటకు న్యాయవాదిని రోజు 1 కి రు 80 లు నాన్ ఫీజు యిచ్చి నియమించ వల యునని ముద్దాయిలు కోరిరి. కాని రోజు 1 కి రు 128 లు మాత్రమే ఫీజు ఇచ్చి నియమించెదమని కోర్టువారు ఉత్తరపు చేసిరి. అట్లయినచో తమ తరపున న్యాయవాది అవసరమే లేద నేయు కోర్టువారు తమ తీర్పు చెప్పవచ్చుననియు ముద్దా యిలు చెప్పిరి. కాని, సాక్షులు పూర్తిగా వివరమంద తీర్పు చెప్పజాలమని కోర్టువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ధార్యుడు

తాటిచెట్టు నరికినందులకు శిక్షలు
ధార్యుడు, డిసెం 14:—కస్తూలోను గోక్రాలోను యీ నెల 8 తేదిన కలుగిం గీయునట్టి తాటిచెట్టు నరికినందులకు 14 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇదే నేరమునకు 12 మంది గ్రామములు చుట్టుప్రక్క గ్రామములవారు అరెస్టు చేయబడిరి. ఇంకను మరికొందరు అరెస్టుచేయబడుదురు. గోక్రా క్యాంపు వాలంటీర్ల నాయకడకు కాంట్టాగారునాడ అరెస్టుచేయ బడిరి. కృష్ణభట్టగారు వారిసానేనాడుకులుగా నున్నారు.
బెంగాముజిల్లాలో ముద్దామండు జప్తువారంటు వారి చేయబడి అమలుపరచబడుచున్నది. ఇటీవల తాడిచెట్టు నరికినం దువల్ల గవర్నమెంటుకు కలిగిన నష్టము ముదరా రాబట్టుబకై యాజప్తువారంటు అమలుపరచబడుచున్నది. 12 తేదీన 4 యింట్లు సోదాచేయబడెను. వంటపాత్రసామాన, ఒక బండి, ఒక లాంతరు జప్తుచేయబడెను. ఈజప్తులను అయిదు జరుపు చుండగా ఫోటోతీయబట్ట ఒక ఫోటోగ్రాఫరువచ్చెను. కాని అతని కామెరానాడ పోలికవారు లాగుకొనెద మని చెదరించిరి. కాని చివరకు అతనిని పదిలపెట్టిరి.
ప్రజల యెత్తునామ మెచ్చుకా నున్నది. ప్రభాతభేరి లు యాధావిధిగానే జరుగుచున్నది. ధార్యులలో విశేషవస్త్ర ఖరీదుగలవారు జరుగుచునే యున్నది. కాంగ్రెసువారు నిశే థించిన బట్టలన్నియులనండి ఒక మార్కాడికి బట్టలబేసి ఒకటి వచ్చెను. ఈసంగతి తెలిసినతోడనే యీబేసువైన వర్తకంఘ మువారు తమ ముద్రవేసి బజారు అమ్మకమునకు రాసీయలేదు. వర్తకంఘమువారికి యీ బేసుసంగతి తెలి జజేయనందున అమార్కాడికి రు 11/- లు జరిమానా విధింపబడెను.
అనంతభట్టమండపూరుగారు 48 గంటలలోగా 5 తా అకాలను విడిచి వెళ్లవలయునని ఉత్తరపు చేసిరి. అతడు క్రిమినలు లా పవరణచెట్టును ప్రకారము నేరస్తుడుగా విచారణ చేయబడుచున్నాడు. తీర్పు ఇంకను చెప్పలేదు. (ప్రీ. ప్రె.)

పాట్నాలో సోదాలు

పాట్నా, డిసెంబరు 15:—నుజేంద్రలాలుసేను (ప్రీక్షరు) ముఖ్యధికారుని ప్రకారము (కారేజి విద్యార్థి) యింట్లు సోదా చేయబ డెను. కొన్ని పుస్తకములు కాగితములు తీసికొనిపోయెడను. (ఆ. ప్రె.)

కావలెను

గుంటూరు మర్చెంటు కాలక్రెవెన్ కంపెని సర్వరావువేట

నెకండు హ్యాండు (Second hand) ఎక్స్ చెల్లెరు 8-0 B. H. P. పార్వబుత్ కాంపాండుప్రీమ్ ఇంజనోకటి డిక్టార్టికేటరు, పంఖా, ఫీల్డర్, కామసియన్నురి, కనుక, నష్టయి చేయగలవారు వెంటనే, రేట్లు వివరములు పై విలాస మునకు తెలుపవలెను.

(Sd) J. VENKATARATNAM,
Managing Director.

కావలెను

నెల 1 కి రు 25/-లు జీతమును, రు 15/-లు అలవెన్సును దీసికొనుచు మా బ్యాంకింగ్తరపున పని చేయుటకు ఏజెంట్లు ప్రతివోటను కావలెను. చొక్కము పూచీ రు 100/-లు మాత్రము కట్ట వలెను.

టి. రామనాథశర్మ, మేనేజింగు డైరెక్టరు,
లిమిటెడ్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్ రిజిస్టర్డ్ అఫీసు-ముదరాను.

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

ముద్రాను సెంట్రలు స్టేషనునందు

కలకత్తా మెయిలు	సాయం దేరు వేళ	వచ్చువేళ
వాల్తేరు ప్యాసింజరు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం	
" ఫాస్టు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం	
"	రాత్రి 7-30 గం	సాయం 8-55 గం
ఉమ్మడిపూడి ప్యాసింజరు	సా 8-0 గం ఉద 9-55 గం	
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 8-55 గం	
" ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం	
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం	
రేడిగుంట	సా 6-30 గం సా 12-0 గం	
"	రాత్రి 9-10 గం	
బెంగుళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం	
" ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం సా 2-25 గం	
" ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం	
"	ఉద 6-45 గం రాత్రి 8-40 గం	

కోలాశుట	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోణం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
వల్లిమూసా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గం
సింగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-35 గం
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం

ముద్రాను ఎగ్జుక్యూటివ్ స్టేషనునందు

సింగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరువేండ్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 8-40 గం
పార్వూర్	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గం

ముద్రాను బీచిస్టేషనునందు

తిరువితాంగి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం
కంచనం	సాయం 5-24 గం ఉద 9-35 గం

నవరసు బంగారు నగలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి

ప్రాప్తేటరు, బెజవాడ.

కోల్ బా చిరకాలము

కాంతితో నుండునట్టి

పాలిష్ నొసగుచున్నది!

కోల్ బా బూట్ పాలిష్ రెండు పనుల జేయుటకై తయారైనవర్స బడినది. పాదరక్షలకు కాంతిగలిగి నట్టియు, చిరకాల ముండునట్టియు పాలిష్ నిచ్చును. వర్స మును మృదువుగా నుంచును. కోల్ బాతో మెలుగుచెట్టిన పాదరక్షలు చిర కాలముండును.

COBRA
BOOT POLISHES

మిత్రకమును మాడుదల చేసికొనుదు, నలుపు, బ్రాస్, డాక్టర్ లూస్ (స్ట్రెయిన్) వగైరాల రంగులు గలవు.

Agents:

గంజాయిదుకాణపు పి కేటెంగు

బాగిసాలం, డిసెంబరు 15:—గంజాయిదొంగల పుస్తక పి కేటెంగు చేయుచున్న 6000 వాలంటీర్లు పోలీసువారిచే పట్టుకొనబడి గొనిపోబడి చాలకతనముగా హింసించబడి వరలివేయబడిరి. బంకిము చంద్రనేనుగల ప్రకార మాత్రము అరెస్టుచుబడిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

చిత్రాడ

8-12-30 శ్రీయుక్తులు సందూ! వెంకట కృష్ణుడు చార్యులు, గాడేపల్లి జగన్నాథం, రావు వెంకట, జగ్గానాథ, సోమయాజుల నూర్యనారాయణగార్లు యాగముకాగ్గెను ప్రచారమునొత్తము వచ్చిరి. ఖద్దరు యింటికి తిరిగి అయ్యును ఖద్దరుధారణాశ్లోకమును గురించి ఖద్దరుశరీరమును గురించి చెప్పిరి. (ఒక విలేఖరి)

కటకములో సోదాలు

కటక్, డిసెంబరు 15:—ఇరువురు ప్యరాజ్య ఆక్ర మము సోదాచేయబడెను 10 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. కాగిత ములు కొన్ని తీసికొనబడెను.

కటకము జిల్లాలోని కాంగ్రెసు పంతులులన్నియు గవ ర్నమెంటుచే నిషేధింపబడెను. అందులకు యీ కాంగ్రెసు కార్యాలయమునాడ పోలీసువారిచే తాళమువేయబడెను. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆర్మీనియన్స్ వీధి బాదిపోటు కేసులో శిక్షలు

కలకత్తా, డిసెంబరు 16:—గత అక్టోబరు 15 తేదీన కల కత్తాలో ఆర్మీనియన్లపై యందు కత్తులు, కతారులు, రివాల్వ రులతో ఒక వర్తకుని దుకాణమునకు కొందరు వెళ్లి 3 లబరుషా యాల రొక్కమును తీసికొని వాకిట బంట్లోతును పంపిరి.

ఈ కేసులోని నేరస్తుడైన సురేశ్ చంద్రదాసునకు యా జ్ఞప్తు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఫిరచను రద్దుచేయుట

గౌహటీ, డిసెంబరు 15:—హరికృష్ణదాసు నీవిలు పక్ష ముగానుండెను. ఇతడు ఫిరచను తీసికొనుచున్నాడు. ఇతను కా సనోల్లంఘనమందు జోక్యము కలుగజేసికొనబట్టెను. ఇతని ఫిరచను రద్దుచేయ దలచితిమని అప్పాము గవర్నమెంటువారు ఇతనికి నోటీసు ఇచ్చిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

శ్రీ గుడిపాటి

వెంకటాచలంగారి

పుస్తకాలు

'ప్రీ'—దీనిలో శ్రీ గుడిపాటి వెంకటాచలంగారి

సాంఘికాభిప్రాయాలు, ప్రజలకు ఉపయోగించునట్లు సాంఘిక విషయాలు వివరింపబడ్డాయి, 200 పేజీల పుస్తకము.

నెల. రు. 1-0-0

'మా కర్తమిట్లాకాలింది'—కన్నడి

కాల్యలో కథలనుమించిన కథలు, 150 పేజీల పుస్తకము.

నెల. రు. 0-12-0

దైవ మిచ్చిన భార్య—200 పేజీల వల.

నెల. రు. 1-0-0

డిసెంబరు ఆఖరులోగా తెప్పించుకొనువారికి మూడు పు స్తకములు కలిపి పోస్టేజీతో సహా రు. 2-8-0 లకు పంపబడును.

మేనేజరు:—రజు ప్రెస్, తెనాలి,

గుంటూరు జిల్లా, అని వ్రాయవలయును.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

భస్మప్రకాశిక 1 1-0-0

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

చ్యవన ప్రాశస్త్యము

కుయ-దగ్గ-ఉబ్బునము-అడర్లము-కళము-పురా

జ్వరములు-మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి జలమును

కలిగించు ఔషధములలో ఉత్తమమయినది.

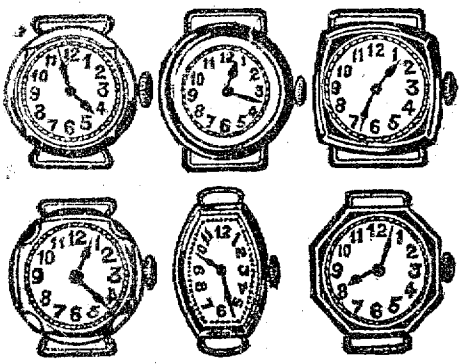
20 కులముల ద్వీప రు 1-4-0 వి.వి.చార్జి ప్రత్యేకము

పి—సి—వ అందు కంపెని,

ఆయుర్వేదనమాజం, మెరేడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఆశ్చర్యకరమైన బహుమతి

స్వకాలమువరకు మాత్రమే

22 క్యాబ్లెట్టు గోల్డ్ ప్లేట్ ముంజేతి గడియారములు, స్ప్రింగ్ పేజ్, దృఢమైనది, నమ్రకమైనది, చిన్నది, అందమైనది. ఆరు ఆకర్షణీయమైన ఆకారములందు గలవు.

దీర్ఘకాలమువరకు పూచీ ఇయ్యబడును. ప్రతి గడియారము చక్కగా పరిశోధించి, చమురువేసి పంపబడును. మీకు కావలసిన మాదిరికి నేడే వ్రాయును. చేతికి కట్టుకొనపట్టుకో సహాయపడును.

ధరలు:—గడియారము 1 కి ధర రు 4-10-0.

8 ను ఒకేసారి కొనిన ధర రు 12-14-0

ఈస్టు ఇండియా ఏజెన్సీ,

తెహల్ పెట్టె నెం 35, మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శిలశుభము! (ప్రాప్తభువులు ప్రత్యేకము) గణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికమున కలిగిడి వైద్యకాలము ఈ మాత్రలు దివ్యమృతము. అబ్బెము, అరుచి, అత్తులీంతలు, అగ్నిహృద్యము, అతిదాహము, వెక్కిరింపు, పర్యాంగములందు బలశయము, కిక్కిలు, పార్శ్వశ్వాసములు, శరీరస్థ, వేళ్లు, అస్థులు, ముదలను వానియందు కలిగిడి నొప్పలను శోగింప దేహమును నుంచి ఆరోగ్యమును కలుగజేయును.

ఈ మాత్రలు మేహవాతకోష్ఠలను వెంటనే నూర్చును. ఇందు అనేక సీనులు చేరినవి. అనాథల కొడుకల మగుటచేతన పరమహంసప్రకాశ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడేమాచిన నిజము తెలియగలదు.

వినిశామా:—అయుర్వేద వైద్యనిలయం,

అలకట్టు బొట్ట, నిడుమిం. (కృష్ణానగరం)

చిరునామా:—అయుర్వేద వైద్యనిలయం,

అలకట్టు బొట్ట, నిడుమిం. (కృష్ణానగరం)

ఈనాటి ప్రత్యేక ప్రకటనలు

అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.100
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.300
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.400
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.500
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.600
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.700
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.800
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	0.900
అంబేద్కర్ జ్యూరింగ్	1.000

ఆనందబోధిని.

చికిత్సలములతో వెంటనే చతుకమాపత్రిక. ఇందు గడ్డలు, చుట్టలు, సాందర్భ కళా రహస్యములు, హాస్యము, కథలు, కళల శ్రవణచార్తలు మున్నగునవియు ప్రకటింపబడును. ఈ మాపత్రిక అక్కలి, కూర్పు ముద్రలు మూలగట్టునటు లుండును. మాదిరిపత్రిక వ్రాయును.

నంబరం 1 మాత్రమే.

ఆనందబోధిని కాగితాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 137, మద్రాసు.

WONDERFUL

Infallible Daiba Medicines for Asthma, Hernia and Hydrocele, (Re. 1-4-0 each) accidentally obtained from a Mahatma. Many Government Doctors buying. Asthma cured in a day by one dose or price refunded. SWAMI & Co., 42/5-A, Harrison Road, Calcutta.

డా॥ ఖారేగారి విడుదల

అనారోగ్యముగ నుండుటచే

నాగపూరు, డిసెం 15:—మెడికల్ బోర్డువారు డా॥ ఎ.కె. బి. ఖారేగారు ఎ-క్లాసు వై దీని పరీక్షించి వారిని వెంటనే విడుదల చేయవలెనని తీర్మానేసిరి. వారికి రొమ్ము పగులు మరల వచ్చెను.

ఇంతలు జెయిలునుండి డా॥ ఖారేగారు నేడు సాయం కాలము విడుదల చేయబడిరి. వారు చాల నీరసముగ నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మరాఠీ కాంగ్రెసుసంఘము

నాగపూరు, డిసెం 15:—సి. పి. మరాఠీ కాంగ్రెసు సంఘము "యద్దసంఘము" వారు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారి ఆరోగ్యము కొరకై మరాఠీజిల్లా లిన్సింటియందు నిన్ను ప్రార్థనపథిల జరిపెను. రెండునిమిషములు నిశ్శబ్దముగ నుండిరి. ప్రత్యేకముగ సభిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాకినాడ

14-12-30 మామూలు ప్రకారము కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కాలేజి విద్యార్థులు, పురవాసులు ఖద్దరును నగరమునందు ఆమ్మిరి. సమూహం 200 ల విలగల బట్ట ఖర్చు ఆయెను.

(ఒక విలేఖరి)

మహామహాపాధ్యాయ గణనాథ నేనుగారి

రాక:—డిసెంబరు 27 వ తేదీన మైసూరులో జరుగసన్న అయుర్వేద మహాసభ కర్మక్షులుగా నన్నుకోబడినట్టి మహామహాపాధ్యాయ గణనాథ నేనుగారు కలకత్తా మెయిలుమీద 24 వ తేదీ యదయమున బుధ్రానున కేతెంచెదరు. 25 వ తేదీన బెంగళూరు ఎస్సెప్రెమియం మద్రాసు విడిచి, 26 వ తేదీ యదయమున మైసూరు చేరెదరు.

మీకు మున్నానులో డా॥ లక్ష్మీపతిగారి కతిథులుగా నుండురు. 24 వ తేదీన పూర్తియగు విశ్రాంతి గైకొనదలచియు న్నారు. కాబట్టి, ఆదివసుండు తమకొరకై బహిరంగసభ యేదియును జరుపబడుట కంగీకరింపలేదు. తాము మైసూరునుండి తిరిగినప్పుడు మనంబు మొదటివారములో కొద్దిదినములు మద్రాసులో గడుపుట కంగీకరించిరి.

మా కడప ఏజంటు

కడప నగరమునందు మోచక పేటలో నుండే శ్రీయుత గుంటూరు చంద్రమాళిగారిని మా ఆంధ్ర పత్రిక భారతీలకు ఏజంటుగా నుండుటకు 16-12-30 నుండి యేర్పాటు చేసిమున్నాము. కాన వారికి చందాలను సకాలములో చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఉత్తమ గ్రంథములు

ఆంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము	5-0-0
ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము	
నిర్వచనము. 8 సంపుటములు	12-0-0
7 సంపుటములు	14-0-0
ఆంధ్ర లలితోపాఖ్యానము	1-8-0
శ్రీ కృష్ణావతార త్ర్యము. సకలపురాణముల నుండి కృష్ణకథలు గ్రహించి వ్రాయబడినది మంచివైండు. 12 సంపుటములు	
ఒక్కొక్క సంపుటము	1-8-0
ఒక్కసారి కొనుపారికి	15-0-0
హాస్యనాహాస్యము	0-12-0
హానుమద్విజయము	0-8-0
బ్రహ్మపురాణము	4-0-0

జనమంచి కేషాదిశర్మ, కడప.

Winter Sales

VIOLINS FLUTES ETC.

All Violins full size with bow & Rosin Beginners 4/- Student 8/- Gentleman 12/- German & French Violins with bow box & Rosin 18/- and 22/- respectively Ladies Violin 1/2 size with bow & Rosin 8/- Children Violin 1/2 size with bow & Rosin 5/- Sree Krishna Murali Flute 1/8/- Black Flute 1/- Black wooden Flute 1/8/- Baya and Tabla 8/8/- and 10/-

ASK FOR PRICE LIST.

B. MUSTAPHI & CO.

14, DOVER LANE, CALCUTTA.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. డిసెంబరు నెల 17-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు

మనుమ తెనాలిని ,, 45 కలకు రు 12 3 0 13 4 0

నెల్లూరిని ,, డిల్ 42 ,, 12 14 0 13 0 0

ఫిల్లి ,, డిల్ 46 ,, 14 0 0 15 8 0

రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0

శుభ్రము ,, ,, 14 0 0 15 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 208 ,, 11 0 0 12 0 0

నెనగలు ,, డిల్ ,, 10 0 0 11 8 0

పెసలు ,, డిల్ ,, 11 0 0 12 0 0

మినుములు ,, డిల్ ,, 13 0 0 15 0 0

ఉలపలు ,, ర 195 ,, 6 8 0 7 0 0

3. నూనెపప్పులు

శుభ్రమునానె కా 1-కి ,, 105 0 0 110 0 8

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

వేరునెనగపప్పు కా 1-కి ,, 29 0 0 31 0 0

వేరునెనగనానె గానుగ బా 1-కి ర 88 మినుమునానె 65

అమడము బా 1-కి 91 0 0 93 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు

చాయవశువు కా 1-కి 70 0 0 78 0 0

హారవశువు ,, 40 0 0 42 0 0

బిరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-కి 67 0 0 84 0 0

ధనియాలు ,, కా 1-కి 80 0 0 85 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి ర 40 45

తెల్లము కా 1-కి ర 21 0 0 85 0 0

అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి ,, 28 0 0 28 2 0

చింతపండు కా 1-కి ,, 24 8 0 25 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం కా 1-కి ,, 27 0 0 27 8 0

చదరం ,, 24 0 0 28 8 0

కప్పుడు ,, 22 0 0 28 0 0

6. నూలు

నెం 20 జన్మి సింహం యాదె రు 5 5 0

నెం 6 ,, కటారి 8 4 0

నెం 8 1/2 ,, ,, 8 12 0

నెం 10 1/2 ,, ,, 8 4 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 8 8 0

నెం 40 రాడి ,, 6 18 6

నెం 4 జన్మి మసీదు ,, 2 10 0

44 సాందో ,, 4 0 0

నెం 20 1/2 జన్మిదు ,, 4 9 0

నెం 20 1/2 చేతివిళ్లు ,, 8 0 0

నెం 20 1/2 తిరుచురు ,, 4 7 0

నెం 24 ,, 4 15 0

నెం 28 ,, 5 0 0

నెం 30 చిన్నపేట్టు (చిరుదు) ,, 8 0 0

కోలాపూర్ నెం 24 ,, 5 8 0

,, నెం 12 1/2 ,, 8 12 0

,, నెం 6 1/2 ,, 2 11 0

,, నెం 22 ,, 8 6 0

తెండుజింకలు నెం 20 1/2 ,, 4 9 0

,, నెం 22 1/2 ,, 4 12 0

7. లోహములు

నెం 100 రులం 1-కి ర 46 12 0 50 0 0

బంగారు రులం 1-కి ,, 21 8 0 21 13 8

పవరన 1-కి 18 8 9

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 194 0 0 196 0 0

రాగి కా 1-కి ,, 240 0 0 242 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు సిల్వరులూండు అతిబరమున సింహంబుద్దు

,, నీలిరంగు 1 రతి 0 10 0

,, 14 రకులు 1 10 0

,, 28 రకులు 1 10 9

,, 55 రకులు 1 8 0

,, 1 అందరు 1 8 0

కప్పుడుపాట్టుపాట్-కోలేట్ అనగా (బర్మి-కప్పు) 8 4 0

రాంగో 8 8 1 6 0

మొదటి యోజన	అదృష్టము మీకై నిరీక్షించు చున్నది.	అన్ని బహు మతులుచెల్లించుటకు గవ ర్నమెంటుచే తూచి ఇవ్వబ డుచున్నది.
10 లక్షలు గోల్డుమార్కు లను గెలు పొందగలరు.		

గ్రేట్ గోల్డు మని-హాటర్

చందాధనము నొసగి, గెలుపొందుటకు ప్రయత్నింపుడు. హాంబర్గు స్టేటుగవర్నమెంటుచే తూచి ఇవ్వబడుచున్నది. మొదటి డ్రాయింగ్ 22, 23 జనవరి 1931. లాటరీలో 90,000 టికెట్లు గలవు. అందులో 86078 అనగా దాదాపుగా పగము 6 డ్రాయింగులలోగా గెలుపొందెదరు. (నెల కొక డ్రాయింగు జరగును.) గెలుపొందుటకు మిక్కిలి అనుకూలమైన అవకాశములు గలవు. ఇటీవలనే గవర్నమెంటువారిచే ఏర్పాటు చేయబడిన ఆస్తు ననుసరించి చందాదారుల కీలాటరీచే ఎక్కువ బహుమానములు అధికముగా అవకాశము కల్పింపబడినది. మరియు బహుమానములకూడ అధికముగా హెచ్చించబడియున్నది.

బహుమానముల మొత్తము
12,746,260 గోల్డుమార్కులు
(లేక సుమారు 6,37,310 పౌనులు)
అదృష్ట ముండిన పొందగల గొప్పబహుమానము
10,00000 గోల్డుమార్కులు
(లేక 50000 పౌనులు)

మధ్యబహుమతుల గోల్డుమార్కులు	
500,000	80,000
300,000	70,000
200,000	60,000
100,000	50,000
90,000	40,000

అఫీషియల్ ప్రాస్పెక్టస్ లో అన్నియు వివరముగా విశదీకరింపబడియున్నది. ప్రాస్పెక్టును కై వ్రాసిన టికెట్లు దారులకు ఉచితముగా పంపబడును. ప్రతి డ్రాయింగుకు నిండు టికెట్లు ధర తపాలాఖర్చు బహుమతిలిట్లు పంపుటకుచేర్చి, అఫీషియల్ ధర పా. 1-14-6. ఈ టెక్స్ ప్రకారము పా. 10-7 పి. 6 డ్రాయింగులకు చెల్లించవలసియుండును.

మొదటి, రెండవ డ్రాయింగుకు ఈవిధమున తెలుపబడిన మొత్తములను పంపిన టికెట్లు పంపబడును.

టికెట్లు పా. 2-12 పి.	1/2 టికెట్లు పా. 1-6-6	1/4 టికెట్లు పా. 0-18-6
--------------------------	---------------------------	----------------------------

మొదటి దఫా చెల్లించిన చందాదారులు, వెనకటి కాటికి పంపవలసిన నిర్బంధము లేకపోయినను ఈ గొప్ప లాటరీచే నొసగబడు అన్ని డ్రాయింగుల వూరి లాభమును పొందుకై మీ రట్లు చేయుట నుంచిది.

1 టికెట్లు 2 వ దఫా చెల్లించవల సినది పా. 2-12-0	1/2 టికెట్లు పా. 1-6-6 ,, 0-17-0	1/4 టికెట్లు పా. 0-18-0 ,, 0-9-0 ,, 1-15-0
3 వ ,, ,, 1-14-0		
4 వ ,, ,, 8-9-0		

2-వ దఫా మొత్తము 10-8-1931 లేదకి మించక చెరుగట్లు పంపవలెను.

3-వ ,, ,, 7-4-1931	,, ,, ,, ,,
4-వ ,, ,, 4-5-1931	,, ,, ,, ,,

పైకము చేరిన ఆర్డరులన్నిటికిని టికెట్లు క్రమముగా పంపబడును. ప్రతి డ్రాయింగు ముగిసినదే బహుమానముల మొత్తము. వేరుగానే పంపి కేయబడును. రాబోవు డ్రాయింగునకు ఆర్డరును తక్షణమే 24-12-1930 లేదకి లోగా పంపుకోవలెను.

SAMUEL HECKSCHER Senr., BANKER
Dammtor Street 14
Hamburg (Germany)

.....Cut off here.....
Please send me.....

Order Form. ticket for first and second drawing.

Amount of.....is enclosed herewith by British Postal Orders or by Bankers Draft.

Name and Address (plainly and in full):

Date:.....

Postage on ordinary letters is 3 annas.

శీతకమలములు, కెంపులు పువ్వుదాగములు వగైరాలతో పాడగబడిన నగలు, అడ్డీ గలు, చంపవకం, కత్తులు పుంగరములు, బేసరీలు, సవరంబంగారముతో చేయబడిన కాకినాల, పుంగరములు, డాజులు వద్యాణములు, మెడగొలుసులు, మంచి అసలు వెండితో చేయబడిన గెట్టు, లోటాలు, కూజాలు, కార్త జతలు మొదలగునవి మావస్త గలవు.

కరంచంద్ చబిల్ దాస్, 175, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కోరినవారికి క్యాలట్రాను పంపబడును.

'మాడల్' ఫౌంటెన్ కలము 'MODEL' FOUNTAIN PEN

మన దేశములో చేయబడినది Made in Dayalbagh, India

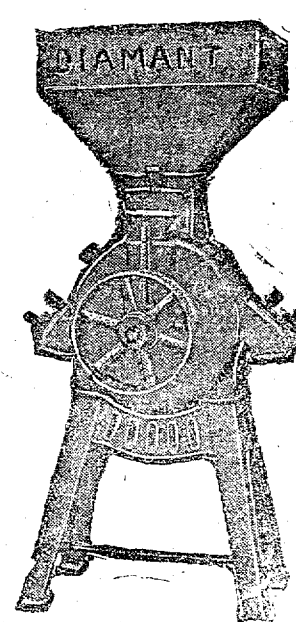
ఇంత చక్కని కలములు మన దేశములో తయారగుచుండగా విదేశీకలములకు పోనేల?

మనము ప్రతిరోజు ఉపయోగించు వస్తువులన్నియు క్రమముగా దయాల్బాగులో తయారగుచున్నవి. దేశస్థులందఱును వీనినే యుపయోగించి దేశముమొక్క ఆర్థికస్థితిని బాగు చేసెదరుగాక. ప్రస్తుతము దయాల్బాగులో ఫౌంటెన్ కలములు, సిరాలు, గ్రామఫోనులు, D. C. Electric Ceiling Fans, Highclass and Sen Laboratory Balances and weights. కత్తులు, చాకులు, వోటకత్తులు, పేటకత్తులు, Safety razors, వివిధరకముల బొత్తాములు, హాల్లీలు, బహుచక్కని తలుపుగడియలు, డెయిరీఫారములలోని పచ్చివెన్న, కోటుగడ్డలు, పర్డుగడ్డలు, చాపులు, చీరలు, తువ్వార్లు, బనియనులు, మొదలగు అన్నిరకముల మిల్లునూలుతో తయారగు బట్టలు, షేల్ నెజ్జోళ్లు, తోలునూలుకేసులు, హాండుబాగులు, (Handbags, Kitbags, Briefbags etc) హోల్డల్సు (Holdalls) పకికాలు మొదలుగాగల అనేక వస్తువులు తయారగుచున్నవి.

ముఖ్యముగా గమనించవలసిన విషయము : దయాల్బాగువస్తువులు నాణ్యమునకు పెట్టినది వేరు వర్తకులకు టోకు ధరలు అన్నివిధములకు వివరములకు వస్తువులొరకును ఈ క్రింది చిరునామాను వ్రాయవలెను.

ది ఆంధ్రనత్సంగ స్టోర్సు

మదరాసు రాజధానికి సోలు ఏజెంట్లు:—మెయిక్ రోడ్డు, కాకినాడ.

"డైయమంట్" గ్రైన్ డింగ్ మిల్లులు

వ్రెంచ్ బర్ స్టోనులతో

ధరలయందు గొప్ప తగ్గుదల

హిందూదేశమునం దన్నిభాగములందును ఈ మిల్లులకు అత్యధిక మగు గిరాకి యుండుటవలననే ధరలను మిక్కిలి తగ్గించుటకు వీలైనది.

పోస్ట్ ఏజెంట్లు:—

బాట్లీబాయి అందు కంపెనీ

4/153 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మీరు కొన వీలు లేకపోయినచో

భారత దేశమునందే తయారుచేయబడిన ఉన్ని ఉడుపులను

మీ స్థలములందు

కొన వీలు లేకపోయినచో మీ ఆర్డరును

మా మెయిలుఆర్డరుశాఖకు రవాణాచేయుడు

చుట్టుగా పని చేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడి యున్నది. ధారివాల్ మిల్లుల గొప్పకాధనములచే ప్రాపు ఇవ్వబడియున్నది.

జ్ఞప్తి యుంచుకొనుడు : ధారివాల్ భారత దేశమునందు నివులులైన భారతీయపనివారలచే ఆవుల ముగా నడుకబడిన భారతదేశపు ఉన్ని నూలునుండియే తయారుచేయబడినదని జ్ఞప్తి యుంచుకొనుడు.

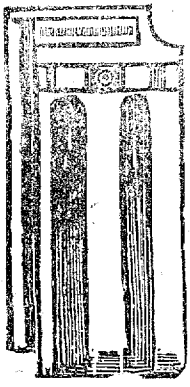
నెం. 21 మెయిల్ ఆర్డరు శాఖకే వ్రాయుడు.

98

THE NEW EGERTON WOOLLEN MILLS
DHARIWAL PUNJAB.

ఉత్తరము వ్రాసిన నూతనచిత్రమైన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

'పాండు మార్కు' పెంకులనే కొనుదు

సాగమునంద, ఉపయోగమునందు, మితవ్యమునందు దీనికి సమాన మైన ఇంటి వైకృత్య మరెద్దియు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది స్టాండర్డు టైల్ అందు క్లే వర్కు, లిమిటెడ్.

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD., } **FEROKE, ALWAYS, BANGALORE.**

ఏ జెంటు:—నాళిం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.
(Largest Indian Manufacturers)
కొన్ని జిల్లా ఏజెన్సీలు కాళిగానున్నవి.

బుడ్డి 1-కి వెల 0-10-0 అణాలు

అమృతాంజనము డిపో

మ ద రా ను, బొం బాయి.

THE STATE-AIDED BANK OF TRAVANCORE, Ltd.

Head Office: Alleppey; Branch; Trivandrum.

(Under the auspices of the Government of H. H. The Maharanee)
(Regent of Travancore)

Chairman:—Mr. K. C. Pandalai, B. Sc., (Econ.)

Fixed Deposits are now received at the following rates:—

6 Months	5½ % per annum.
1 Year	6 % "
2 Years and more	6½ % "

The interest is payable half-yearly. The Bank has made arrangements at Madras, Bombay, Calcutta & Bangalore for receiving and paying the Deposits AT PAR. For further particulars apply to:—

Or the office of the Chairman,
7 & 8, McLean Street, Madras.

C. KRISHNA MENON, M.A.,
Acting Manager.

మీ ముఖ్య, చర్యములై కామినియా స్టా (రిజిస్టర్డ్) సుపయోగించుటకు ముఖ్యము.

ఇది సమయకాయలు, మొదలు మొదలైనవాటిని తొలగించి చర్యముయొక్క సహజసాందర్యమును ప్రకాశింపజేయును. వెల : సీసా 1-కి అ. 12. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

పెండుకలకు శ్రేష్టమైన యాహారము

మీ కిరీతమునకు బలము నిచ్చుటకు మంచియాహార మెంతయోవశ్యకమో పెండుకలకు గూడ నట్లే యాహార మావశ్యకమై యున్నది. మీ కిరీతాశోగ్యము మీరు భుజించు నాహార మునై ధారపడి యున్నది. ఆ లాగుననే పెండుకల యభివృద్ధి మీ రుపయోగించు తల మానెనై నాధారపడియున్నది.

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్)

స్వచ్ఛముగ నశేషవస్తువులచే మిళితమై, మొదలునకు సేద దీర్చి, పెండుకలయని వృద్ధికి తోడ్పడగలదు. పెండుకల మొదలగు బలమును కలుగజేయుటయేగాక పొడు గెడ నటుల చేయును. ఇది తలపై మొలచు మందును తొలగించి, పెండుకలు రాలిపోవుట నాపును.

శీలకా! మంచి యీ కామినియా నూనె సుపయోగించి, మిక్కిలి పొగడియున్నాడు. నేడే యువయోగించిన మీకే నా ముగ తెలియగలదు. అన్ని స్థానములలో అమ్ముబడును.
ధరలు: సీసా 1-కి రు. 1. వి. పి. అ. 6. ప్రత్యేకము.
సీసా 8-కి రు. 2-10-0. వి. పి. అ. 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనాదినండి వాడబడు సుగంధద్రవ్యము. గొప్ప పుష్పములనుండి తయారుచేయబడిన యాకర్ణణీయముగ సువాసన మాదిరిబుడ్డి నోక దాని సుపయోగించిన మీరెత్త ప్రియోందగలరు.

ధరలు:— ½ ఔన్సు సీసా రు. 2-0-0. ½ ఔన్సు ,, రు. 1-4-0.
1 డ్రాము ,, రు. 0-12-0. 1 డ్రాము ,, రు. 0-8-0.

వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

కాంపిల్ బుడ్డి ఖరీదు రెండు అణాలు. అన్నిచోట్లను అమ్ముబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లో-ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.,

285, జమ్మానుజీదు, మార్కెట్టు, బొంబాయి, నెం. 2.

సంతానం పుట్టుకుండా 108-2

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్క-పే సులభమైన సురక్షితోపాయము
16 మోతాదుల ట్యాబు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బాల్కన్, మద్రాసు. సోల్ ఏజెంట్లు.

ది సోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కెమిక్లు అండ్ ప్రొడ్యుక్టుల వస్త్ర మాడ రోజుకు

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరువేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును.

(1) ఈ మందు సెగరోగములకు నివారించి మూత్రము, విడుచుచున్నప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యెంజ్జును తోనను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తక్కువ కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు. 2-0-0.

మూర్ఖార్థిత్వము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఖత్వమును ఎన్నివలకు త్వరములనుండియున్న మూర్ఖత్వమునను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పరిపూర్ణ మందు రు. 2-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైలపొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాశి కెందలంగాల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులకు పోగొట్టి చర్మమును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. ఏ జెంటు కావలెను.

స్వదేశీ బట్టలు

రు 250000-0-0 మూలధనముతో 15 సంవత్సరముల క్రితం ఇచ్చట నూలు పరిశ్రమను స్థాపించినపంకతి ఎల్లరకు విదితమే. ఈజిల్లో పండిన ఎర్రప్రతితో ఎరువునూలును తైలప్రతితో తెలుపునూలును (నెం 11½, 20½ ధ్రు) రోజు 1 కి వెయ్యిపానుల చొప్పున తయారుచేయించి సదరు నూలుతోనే చేరిమగ్గులపై అన్నిరకముల గుడ్డలను నేయించి చౌక ధరలకు యిచ్చుచున్నాము. అన్నిచోట్లకు ఏజెంట్లు కావలెను. ధరలబాపితాకు, ఇతరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

శ్రీ సూర్యనారాయణ సినింగు అండ్

వీవింగు మిల్సు, రిజిస్టర్డ్

పందలపాక, (తూర్పు గోదావరి)